

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

III) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 6.

ÅREN

1881—1885.

JÖNKÖPINGS LÄN.

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet.

Länets areal uppgafs i berättelsen för nästföregående femårsperiod utgöra 101·20 kvadratmil, deraf i fast land 92·76 kvadratmil, i öar, holmar och skär i Vettern 0·22 kvadratmil och i insjöar 8·22 kvadratmil. Härutinnan har under den nu förflutna femårsperioden icke skett någon annan förändring än den, som är en följd deraf att på sätt nedan omförmäles, vissa oregelbundenheter i den administrativa indelningen beträffande kommuner, som angränsa främmande län, blifvit undanröjda. Dock torde härvid jemväl kunna omnämnas, att sjön Vettern fortfarande gör inkräktningar på stränderna af Visingsö, hvarigenom en årlig förlust af 1·23 har jord, eller för hela perioden 6·15 har, beräknas hafva uppkommit.

Det i förra femårsberättelsen omförmälda förslag om delning af Östbo och Vestbo härads domsaga har Kungl. Maj:t den 13 januari 1882 förehaft till pröfning, dervid Kungl. Maj:t, enär åtskilliga andra domsagor i riket syntes framför denna vara i behof af delning, med afseende å såväl målens antal som arealens storlek, förklarat den gjorda framställningen icke för närvarande föranleda till någon åtgärd.

Länets indelning i fem domsagor och nio härad, utgörande hvartdera ett tingslag, är alltså oförändrad; och är länet jemväl fortfarande indeladt i 6 *fögderier*, 23 *länsmansdistrikt* och 127

socknar. I kyrkligt hänseende finnas 8 prostier, 62 pastorat och 131 församlingar, deraf 4 stadsförsamlingar.

Till afhjelpande af oregelbundenheter i den administrativa, judiciella, ecklesiastika och kommunala indelningen hafva följande förändringar egt rum.

Enligt tre särskilda kungl. bref af den 9 november 1883 hafva dels hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Gunnarsryd i jordeboken öfverförts från Svernarums till Malmbäcks socken, dels hemmanen $\frac{1}{4}$ mantal Hillatorp och 1 mantal Hillevara i jordeboken öfverförts från Stockaryds till Hjelmteryds socken, dels $\frac{1}{4}$ mantal Hanaryd, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverflyttats från Stockaryds till Hjelmteryds socken, dels ock hemmanet 1 mantal Bäck, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverförts från Unnaryds socken i Vestbo härad till Femsjö socken i samma härad.

Enligt kungl. brefvet den 9 september 1883 hafva hemmanen $\frac{1}{2}$ mantal Lilla Fröset, 1 mantal Fröset Norregården och $\frac{1}{2}$ mantal Fröset Södergården, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverförts från Skepperstads till Fröryds socken.

Enligt två kungl. bref af den 16 november 1883 hafva dels utjorden Algnaryd N:o 3 i kyrkligt och kommunalt hän-

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-29.
1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet i allmänhet.....	1.
2. Invånare.....	3.
Tab. Litt. A. Bränvinsutskänkings- och minuthandelsställen samt uppskattadt kannetal och afgifter för försäljningen.....	4.
3. Näringar.....	5.
4. Kommunikationsanstalter och varubyten.....	12.
5. Kameralförhållanden.....	16.
Tab. Litt. B. Minuthandel med och utskänkning af spirituösa drycker åren 1881-1886.....	16.
6. Politi.....	19.
 Tabellbilagor	 30-45.
Tab N:o 1. Folkmängden i Jönköpings län åren 1881-1885.....	30.
Tab N:o 2. Allmänna vägar och skjutsning i Jönköpings län åren 1881-1885	31.
Tab N:o 3. Hemman och lägenheter samt stadsjordar m.m. i Jönköpings län år 1885.....	32.
Tab N:o 4. Egendomar af fideikommissnatur i Jönköpings län år 1885.	33-34.
Tab N:o 5. Egendomar tillhörande inhemska aktiebolag i Jönköpings län år 1885.....	34-35.
Tab N:o 6. Egendomar tillhörande främmande magters undersåtar i Jönköpings län år 1885.....	35-36.
Tab N:o 7. Brandförsäkrings-inrättningarnes verksamhet i Jönköpings län åren 1881-1885.....	36-39.
Tab N:o 8. Fromma stiftelser, stipendiifonder, pensionsanstalter, sjukkassor och dermed jemförliga inrättningar i Jönköpings län år 1885.....	40-45.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

III) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 6.

ÅREN

1881—1885.

JÖNKÖPINGS LÄN.

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet.

Länets areal uppgafs i berättelsen för nästföregående femårsperiod utgöra 101·20 kvadratmil, deraf i fast land 92·76 kvadratmil, i öar, holmar och skär i Vettern 0·22 kvadratmil och i insjöar 8·22 kvadratmil. Härutinnan har under den nu förflutna femårsperioden icke skett någon annan förändring än den, som är en följd deraf att på sätt nedan omförmäles, vissa oregelbundenheter i den administrativa indelningen beträffande kommuner, som angränsa främmande län, blifvit undanröjda. Dock torde härvid jemväl kunna omnämnas, att sjön Vettern fortfarande gör inkräktningar på stränderna af Visingsö, hvarigenom en årlig förlust af 1·23 har jord, eller för hela perioden 6·15 har, beräknas hafva uppkommit.

Det i förra femårsberättelsen omförmälda förslag om delning af Östbo och Vestbo härads domsaga har Kungl. Maj:t den 13 januari 1882 förehaft till pröfning, dervid Kungl. Maj:t, enär åtskilliga andra domsagor i riket syntes framför denna vara i behof af delning, med afseende å såväl målens antal som arealens storlek, förklarar den gjorda framställningen icke för närvarande föranleda till någon åtgärd.

Länets indelning i fem domsagor och nio härad, utgörande hvartdera ett tingslag, är alltså oförändrad; och är länet jemväl fortfarande indeladt i 6 *fögderier*, 23 *länsmansdistrikt* och 127

socknar. I kyrkligt hänseende finnas 8 prostier, 62 pastorat och 131 församlingar, deraf 4 stadsförsamlingar.

Till afhjelpande af oregelbundenheter i den administrativa, judiciela, ecklesiastika och kommunala indelningen hafva följande förändringar egt rum.

Enligt tre särskilda kungl. bref af den 9 november 1883 hafva dels hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Gunnarsryd i jordeboken öfverförts från Svernarums till Malmbäcks socken, dels hemmanen $\frac{1}{4}$ mantal Hillatorp och 1 mantal Hillevara i jordeboken öfverförts från Stockaryds till Hjelmteryds socken, dels $\frac{1}{4}$ mantal Hanaryd, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverflyttats från Stockaryds till Hjelmteryds socken, dels ock hemmanet 1 mantal Bäck, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverförts från Unnaryds socken i Vestbo härad till Femsjö socken i samma härad.

Enligt kungl. brefvet den 9 september 1883 hafva hemmanen $\frac{1}{2}$ mantal Lilla Fröset, 1 mantal Fröset Norregården och $\frac{1}{2}$ mantal Fröset Södergården, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverförts från Skepperstads till Fröryds socken.

Enligt två kungl. bref af den 16 november 1883 hafva dels utjorden Algnaryd N:o 3 i kyrkligt och kommunalt hän-

seende öfverflyttats från Stockaryds till Hultsjö socken, dels hemmanen 1 mantal Kortebo och $\frac{1}{2}$ mantal Målskog Östergården i kommunalt hänseende och i jordeboken öfverförts från Bankeryds till Jerstorps socken, dels ock torpet Vråen i kyrkligt hänseende öfverflyttats från Jerstorps till Bankeryds socken.

Enligt kungl. brefvet den 23 november 1883 hafva, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverflyttats hemmanet 1 mantal Gullarp från Flisby till Solberga socken i Södra Vedbo härad samt hemmanet 1 mantal Lutter-sjö från Solberga till Flisby socken.

Enligt två kungl. bref af den 7 december 1883 hafva dels frälsehemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Lilla Funghult och skatteutjorden Funghult, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverförts från Kråkshults till Häsleby socken, dels skattehemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Vada, såväl i kyrkligt och kommunalt hänseende som i jordeboken, öfverförts från Häsleby till Kråkshults socken och dels frälseäteriet $\frac{1}{2}$ mantal Hästeryd i jordeboken öfverförts från Lemnhults till Nye socken.

Enligt kungl. brefvet den 8 februari 1884 hafva i jordeboken öfverflyttats: $\frac{1}{4}$ mantal Gethestra från Bottnaryds till Mulserys socken, $\frac{1}{4}$ mantal Åleberg från Stenberga till Skirö socken, $\frac{1}{8}$ mantal Bänkaryd och $\frac{1}{4}$ mantal Fänningaryd från Malmbäcks till Almesåkra socken samt $\frac{1}{2}$ mantal Sunnerö Norregården från Bolmsö till Tannåkers socken.

Enligt kungl. brefvet den 15 augusti 1884 har lägenheten Skytthemmet eller Pytthemmet i jordeboken öfverförts från Nydala till Gällaryds socken.

Enligt kungl. brefvet den 3 oktober 1884 har den så kallade Björkö skate, bestående af 1 mantal Boasjögle, $\frac{1}{4}$ mantal Drömeshult, $\frac{1}{2}$ mantal Hesterskog, $\frac{1}{2}$ mantal Katteryd Norrgården, $\frac{1}{2}$ mantal Katteryd Södergården, 1 mantal Mörteryd, 1 mantal Nömme, $\frac{1}{2}$ mantal Torp och $\frac{1}{4}$ mantal Vik, lägenheterna Holma N:o 1, Stensnäs N:o 1 och Östanskog N:o 1 samt qvarnarna Boasjögle N:o 2, Nömme N:o 2 och Torp N:o 2, vid 1885 års ingång skilts från Södra Vedbo härad samt förlagts till Östra härads fögderi, tingslag och domsaga.

Enligt kungl. brefvet den 10 oktober 1884 hafva hemmanen 1 mantal Dala, 3 mantal Holmskog, $1\frac{3}{4}$ mantal Korparyd, $\frac{1}{2}$ mantal Smuge, 1 mantal Torp, 3 mantal Ånhult och $7\frac{7}{8}$ mantal Ånhultaberg, utgörande den så kallade Ånhults skate, vid 1885 års ingång, i administrativt och i judicielt hänseende äfvensom i jordeboken, öfverflyttats från Stenberga socken och Östra härad till Virserums socken och Aspelands härad i Kalmar län.

Enligt kungl. brefvet den 10 oktober 1884 hafva hemmanen $\frac{1}{8}$ mantal Lilla Bohult, $1\frac{3}{4}$ mantal Brantås, 1 mantal Ingarp, $\frac{1}{2}$ mantal Lida, $\frac{1}{2}$ mantal Näfvelsjöås, $1\frac{3}{4}$ mantal Nöbbeled, $\frac{1}{2}$ mantal Nöbbeledholm, $\frac{1}{2}$ mantal Släthult, $\frac{1}{8}$ mantal Spegelstorp, $\frac{1}{4}$ mantal Varhester och $\frac{1}{4}$ mantal Äbbarp samt lägenheterna Brantås N:o 3, Nöbbeled N:o 4, Tamåsen och Nöbbeledholm N:o 2 vid 1885 års början, i administrativt och judicielt hänseende äfvensom i jordeboken, öfverförts från Sandsjö till Näfvelsjö socken.

Vidare har Kungl. Maj:t förordnat om följande öfverflyttningar vid 1886 års början, nemligen af dels hemmanen 1 mantal Katebo, 1 mantal Lifvarp och $\frac{3}{4}$ mantal Sjöarp i jordeboken från Häsleby socken till Lönnberga socken i Kalmar län, dels $1\frac{1}{8}$ mantal Gøstorp, $1\frac{3}{4}$ mantal Kansjö, $\frac{1}{4}$ mantal Floeryd, 2 mantal Slätteryd och $\frac{3}{4}$ mantal Botarp i jordeboken

från Forserums till Malmbäcks socken, dels $\frac{1}{4}$ mantal Knutsnäs och $1\frac{1}{4}$ mantal Toranäs med Kråkenäs i jordeboken från Nässjö till Almesåkra socken, dels säteriet 2 mantal Noby med qvarn, $\frac{1}{2}$ mantal Vallåkra, $\frac{1}{4}$ mantal Björkhaga, $\frac{1}{2}$ mantal Råsa Södergården, $\frac{5}{8}$ mantal Råsa Norrgården och $\frac{1}{4}$ mantal Råsa Mellangården, i kyrkligt och kommunalt hänseende samt i jordeboken, säteriet Noby från Linderås till Lommaryds socken samt Vallåkra, Björkhaga och Råsa från Lommaryds till Linderås socken, dels den till Södra Vedbo hörande del af Kråkshults socken, i administrativt och judicielt hänseende äfvensom i jordeboken, från nämnda härad till Östra härads fögderi och tingslag, dels ock utjorden Rönningss grufegor, lägenheten Stocksnäs samt Södra Vedbo härads tingshus och tingshusplan från Eksjö socken till Eksjö stad.

Genom nådigt bref den 17 april 1885 har Kungl. Maj:t förordnat, att följande af länets socknar skulle från 1886 års början erhålla förändrad benämning, nemligen Hestra socken i Mo härad Norra Hestra socken, Hestra socken i Vestbo härad Södra Hestra socken, Ljunga socken Norra Ljunga socken, Sandsjö socken Norra Sandsjö socken, Solberga socken i Södra Vedbo härad Norra Solberga socken, Solberga socken i Vestra härad Södra Solberga socken, Unnaryds socken i Mo härad Norra Unnaryds socken och Unnaryds socken i Vestbo härad Södra Unnaryds socken.

Jemte städerna Jönköping, Eksjö och Grenna finnas numera i länet två köpingar, som utgöra särskilda kommuner, nemligen Vernamo och Tranås. Sedan, hvad angår den sistnämnde, Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 21 mars 1881 tillförsäkrat den inom Säby socken på egorna till hemmanet Tranåsquarn belägna Tranås torgplats med jernvägsstationsplatsen derstädes att under vissa uppgifna villkor få såsom en kommun för sig utgöra en af stad oberoende köping, har denna köping vid ingången af år 1882 trädtt i utöfning af köpingsrättigheterna, hvarefter såväl kommunalstadgar som byggnads- och brandordningar för köpingen blifvit utfärdade, äfvensom helsovårdsstadgans för riket föreskrifter beträffande stad vunnit tillämpning inom köpingen.

Vid jernvägsstationerna Nässjö och Säfsjö hafva bildats så kallade stationssamhällen, hvilka, ehuru icke utgörande särskilda kommuner, dock i vissa afseenden fått kommunala förhållanden ordnade. Sedan för dessa samhällen, som äro belägna, Nässjö stationssamhälle å hemmanet Runneryds egor samt Säfsjö stationssamhälle å egorna till dels Eksjö Hofgård i Vallsjö socken och dels Säfsjö Kistegård i Norra Ljunga socken, särskilda områden blifvit bestämda, har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande genom beslut, som sedermera af Kungl. Maj:t faststälts, förordnat, att ordningsstadgan för rikets städer, helsovårdsstadgan för riket i hvad densamma angår stad, samt byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer skola i tillämpliga delar gälla för samhällena, hvarjemte särskilda ordningsföreskrifter samt byggnads- och brandordningar för samhällena blifvit fastställda. Samhällenas kommunala angelägenheter handhafvas af en municipalstyrelse med en af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande förordnad ordningsman såsom ordförande.

Vid periodens slut utgjorde mantalsskrifna folkmängden i Vernamo köping 641, i Tranås köping 915, i Nässjö stationssamhälle 1,611 och i Säfsjö stationssamhälle 1,099 personer samt taxeringsvärdet af fast egendom i Vernamo 715,200 kronor, i Tranås 446,000 kr., i Nässjö 689,700 kr. och i Säfsjö 406,200 kr.

2. Invånare.

Tabell N:o 1, som redogör för länets folkmängd under fem-årsperioden, utvisar, att den mantalsskrifna folkmängden vid periodens slut uppgick till 197,984 personer, deraf å landsbygden 174,051, i Jönköping 19,625, i Eksjö 3,045 och i Grenna 1,263. Sedan föregående periods slut har följaktligen befolkningen, enligt mantalslängderna, minskats å landsbygden med 2,534 personer och i Grenna med 119 personer; men deremot ökats i Jönköping med 3,392 personer och i Eksjö med 128 personer, så att för hela länet visar sig en tillökning af 867 personer. De från mantalspenningars erläggande befriades antal har under perioden minskats å landsbygden från 90,435 till 88,524, och i Grenna från 619 till 528, men ökats i Jönköping från 8,817 till 10,414 och i Eksjö från 1,367 till 1,377 samt för hela länet minskats från 101,238 till 100,843.

Utvandringen till främmande land har under ifrågavarande period, om än under de fyra första åren något sjunkande, varit högst betydlig. Enligt uppgifter inkomna från länets kronofogdar och magistrater, hafva under perioden från länet utvandrat 9,295 personer, deraf från Norra och Södra Vedbo härad 1,813, från Vestra härad 1,631, från Östra härad 1,623, från Tveta, Vista och Mo härad 1,514, från Östbo härad 1,182, från Vestbo härad 513, från Jönköping 796, från Eksjö 153 och från Grenna 70; men enligt Statistiska Centralbyråns årsberättelser stiger antalet till 10,328; och då under näst föregående period de emigrerade antal uppgick till 4,694 personer, har alltså, enligt den senare beräkningen, detta antal nu mer än fördubblats. Utvandringen har äfven nu skett företrädesvis till Norra Amerika. Flertalet utvandrare hafva varit tjenstehjon och jordbruksarbetare; och lär fortfarande kunna antagas, att bevekelsegrunden till utvandringen i allmänhet varit förhoppningen att vinna en förbättrad ekonomisk ställning, hvilken förhoppning ofta stärkts genom förut utvandrade släktingars och bekantas meddelanden. Utvandringen har för ett betydligt antal underlättats genom från Amerika öfversända resekostnadsbidrag, vanligen i form af ångfartygsbiljetter för öfverresan.

Antalet af de utvandrare, som under perioden *återvändt till fäderneslandet* och länet, torde kunna beräknas till 450 personer.

Af någon svårare *fursot* har länet under dessa år icke varit hemsökt.

På det *religiösa området* är rörelsen fortfarande liflig. De så kallade missionshusen, hvilkas antal inom länet numera öfverstiger 100, äro mycket besökta. Föredrag hållas der vanligen af lekmannapredikanter, men äfven af statskyrkans prester.

De *främmande religionsbekännare*, som finnas inom länet, äro hufvudsakligen metodister och baptister. De senare hafva icke bildat någon egen församling; men andaktsöfningarna å deras bönesal i Jönköping besökas talrikt. Metodistförsamlingens i Jönköping predikanter hafva jemväl många åhörare. De medlemmar af församlingen, som utträdt ur statskyrkan, uppgå dock endast till 32. Metodisterna i Eksjö hafva fortfarande eget bönehus, och har, på ansökning af metodister i Nässjö, Kungl. Maj:t genom resolution den 2 oktober 1885 förklarad den församling,

sökandene anmält sig vara sinnade att bilda under benämning af »Emanuel-metodistepiskopalförsamlingen i Nässjö» af staten erkänd, med rätt till offentlig religionsöfning. I Vireda socken har bildat sig en så kallad friförsamling, hvars medlemmar icke deltaga i statskyrkans gudstjänster; och finnas så kallade nattvardsföreningar, dock utan större anslutning, inom Lommaryds, Svarttorps, Lekeryds och Visingsö socknar.

Länets befolkning gör sig fortfarande förtjent af det vitsord beträffande dess *skaplynn*, som i föregående berättelser lemnats densamma, nemligen att i allmänhet vara fredlig, redbar, laglydig och idog. Böjelsen för en viss lyx i kläder gör sig dock alltmåra gällande; och i synnerhet den yngre befolkningen på landet söker att härutinnan följa bruket i städerna.

Lifaktigheten i rörelserna inom det religiösa området utöfvar ett godt inflytande på befolkningens *sedlighet*; och, hvad särskildt angår fyllerilasten, intygas från alla delar af länet, att *bruket af rusdrycker* alltjemt är i aftagande. Magistraten i Grenna har dock anmärkt, att efter vatten- och brödräffets borttagande antalet fyllerimål derstädes ökats, så att antalet sådana mål, hvilka år 1884 utgjorde 39, år 1885 uppgick ända till 79, men att ett fåtal af de bötfälde tillhörde Grenna stad. En kraftig verksamhet till nykterhetens befrämjande har under ifrågavarande period inom länet påbörjats af den så kallade Goodtemplarorden, i synnerhet i de orter, der en större arbetarebefolkning finnes samlad. I Jönköping bildade nämnde orden sin första loge den 27 januari 1881, och finnas derstädes numera 8 loger af den Amerikanska eller Hickmanska goodtemplarorden med tillhopa 370 medlemmar, samt en loge af den Engelska eller Malinska goodtemplarorden med omkring 20 medlemmar.

Beträffande antalet af *bränvinsutskänknings- och minut-handelsställen* och det vid desamma afyttrade kannetal bränvin hänvisas till bifogade tabell *Litt. A*.

Vid 1885 års utgång idkades å länets landsbygd utskänkning af *maltdrycker* å 63 ställen, af hvilka 6 afsågo endast utskänkning vid måltider till spisande gäster i sammanhang med vårdshusrörelse.

År 1883 bildades i Jönköping en *arbetareförening* med ändamål »att åstadkomma ett samband emellan alla arbetande klasser och yrken samt befrämja bildning, välmåga och nöje». Åt denna förening, som år 1885 räknade 250 medlemmar, har Kungl. Maj:t för nämnda år anvisat ett belopp af 500 kronor för anordnande af föreläsningskurser.

Några *socialistiska* agitatorer hafva icke under perioden uppträdt inom länet; och har ej heller den så kallade *frälsningsarmén* ännu till länet utsträckt sin verksamhet.

Sockenbiblioteken hafva hvarken till antal eller omfattning undergått någon nämnvärd förändring. Fortfarande gäller i fråga om dessa bibliotek det omdöme, som förut uttalats, eller att desamma föga anlitas, och att allmogens håg för läsning hufvudsakligen är rigtad på tidningar och religiösa skrifter.

Genom postanstalterna utdelades år 1885 följande antal exemplar af inländska *tidningar och tidskrifter*, nemligen: (se sid. 5)

Litt. A.

Brännvinsutskänknings- och minuthandelsställen samt uppskattadt kannetal och afgifter för försäljningen.

	1881—1882.				1882—1883.				1883—1884.				1884—1885.				1885—1886.			
	Minuthandel.	Utskänkning.	Afgifter.		Minuthandel.	Utskänkning.	Afgifter.		Minuthandel.	Utskänkning.	Afgifter.		Minuthandel.	Utskänkning.	Afgifter.		Minuthandel.	Utskänkning.	Afgifter.	
Å landsbygden:	knr.	knr.	kr.	ö.	knr.	knr.	kr.	ö.	knr.	knr.	kr.	ö.	knr.	knr.	kr.	ö.	knr.	knr.	kr.	ö.
Norra och Södra Vedbo härads fögderi: Broarps gästgifveri	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—	—	800	—	—	—	800	—	—	—	800	—	—
Östra härads fögderi: Hvetlanda gästgifveri	—	4,000	—	—	—	4,000	—	—	—	3,500	—	—	—	3,500	—	—	—	3,500	—	—
Vestra härads d:o : Säfsjö sanatorium	—	175	—	—	—	175	—	—	—	175	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bo gästgifveri	—	2,000	—	—	—	2,000	—	—	—	2,000	—	—	—	2,000	—	—	—	2,000	—	—
Östbo härads d:o : Skillingaryds mötesplats	—	1,000	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—	—	1,000	—	—
d:o gästgifveri	—	800	—	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vernamo	—	2,000	—	—	—	2,000	—	—	—	3,000	—	—	—	3,000	—	—	—	4,000	—	—
d:o	—	1,010	—	—	—	1,120	—	—	—	700	—	—	—	4,105	—	—	—	—	—	—
Vestbo härads d:o : Gislaveds gästgifveri	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—
Bölaryds d:o	—	800	—	—	—	800	—	—	—	800	—	—	—	800	—	—	—	800	—	—
Forsheda d:o	—	800	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ölmestads d:o	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—	—	1,000	—	—
Summa å landsbygden	—	15,583	—	—	—	15,495	—	—	—	14,575	—	—	—	16,805	—	—	—	14,100	—	—
I städerna:																				
<i>Jönköping:</i>																				
5 minuthandels- samt dels 14, dels 15 och dels 13 utskänkingsrättigheter tillhörande bolag	—	—	55,641	91	—	—	51,544	89	—	—	59,437	63	—	—	52,306	60	—	—	25,000	—
Ångfartyget Primus	—	500	—	—	—	700	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—
d:o Esaias Tegnér	—	600	—	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d:o Per Brahe	—	600	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—
Stora Limugnen	—	600	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—
Cirkus Schumann	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ångfartyget Visingsö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	—	—	600	—	—	—	600	—	—
<i>Eksjö:</i>																				
1 minuthandels- samt dels 6 och dels 4 utskänkingsrättigheter tillhörande bolag	—	—	32,598	49	—	—	34,339	55	—	—	34,082	88	—	—	35,257	47	—	—	36,753	06
—	—	700	—	—	—	700	—	—	—	800	—	—	—	800	—	—	—	800	—	—
Ränneslätt: 3 tillfälliga	—	700	—	—	—	700	—	—	—	700	—	—	—	500	—	—	—	700	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—
<i>Grenna:</i>																				
1 minuthandels- samt dels 3 och dels 2 utskänkingsrättigheter	1,250	3,750	—	—	1,200	3,600	—	—	1,200	3,600	—	—	1,200	3,600	—	—	1,210	2,400	—	—
Summa för länets städer	1,250	7,450	88,240	40	1,200	7,600	85,883	94	1,200	7,400	93,519	96	1,200	7,300	87,563	97	1,210	6,325	61,753	06
Summa för hela länet	1,250	23,035	88,240	40	1,200	23,095	85,883	94	1,200	21,975	93,519	96	1,200	24,105	87,563	97	1,210	20,425	61,753	06

i Jönköping.....	2,075, deraf	419 af religiöst innehåll,
» Eksjö	1,079, »	210 " " "
» Grenna	448, »	157 " " "
» Tveta, Vista och Mo härad	2,500, »	1,039 " " "
» Norra och Södra Vedbo "	1,874, »	628 " " "
» Östra härad	1,794, »	340 " " "
» Vestra "	1,959, »	650 " " "
» Östbo "	2,430, »	570 " " "
» Vestbo "	1,391, »	336 " " "
Summa 15,550, » 4,349 " " "		

Enligt meddelade uppgifter, hafva de i Jönköping utkommande tidningar år 1885 genom posten expedierats till prenumeranter å andra orter i följande antal exemplar:

Svenska Posten	7,076,
Jönköpings-Posten.....	1,377,
Smålands Allehanda	1,417,
Lilla Svenska Barntidningen, veckoupplagan	808,
d:o d:o månadsupplagan	368,
Den Trogna Tjenarinnan	201 och
Nytt och Gammalt	211.

I staden hade nämnda år Jönköpings-Posten 1,800 till 2,000 och Smålands Allehanda 1,123 prenumeranter. Jönköpings Tidning utgifves numera icke.

Af de i Eksjö utkommande tidningarne Hvad Nytt? och Eksjö-Tidningen utgingo år 1885 till prenumeranter i staden 345 exemplar af den förra och 360 exemplar af den senare, samt till prenumeranter å andra orter 143 exemplar af den förra och 160 exemplar af den senare.

Oberäknade de i Jönköping utkommande tidningar, hade vid periodens slut följande tidningar den största spridningen inom länet, i den ordning de äro upptagna, nemligen Sanningsvittnet, Svenska Veckobladet, Stockholms Veckoblad, Pietisten, Stockholms Dagblad, Dagens Nyheter, Nya Dagligt Allehanda, Aftonbladet och Svenska Dagbladet.

Af de i föregående femårsberättelse omnämnda *frivilliga skarpskytteföreningar* hafva Grenna stads med Vista härads,

Södra Vedbo härads med Eksjö stads, eller, såsom den numera kallas, Eksjö stads och Höreda sockens, Norra Vestbo härads och Vestra härads föreningar äfven under nu ifrågavarande femårsperiod egt bestånd, den sistnämnda dock under periodens sista år ombildad till skyttegille; och utgjorde vid nämnda års slut de aktive medlemmarnes antal i samtliga föreningarna 529. Föreningarna egde 61 målskjutnings- och 355 exercisgevär, hvarjemte Norra Vestbo härads skarpskytteförening hade till låns 100 stycken staten tillhöriga exercisgevär.

Under hvarterdera af åren 1883, 1884 och 1885 har, i enlighet med föreskrifterna i kungl. brevet den 2 mars 1883, en gemensam täflingsskjutning för samtliga skytteföreningarna egt rum å Ränneslätt.

Till skarpskytteväsendets och skjutskicklighetens befrämjande inom länet hafva af allmänna medel utgått, dels till de särskilda skytteföreningarna såsom bidrag till ammunition, instruktörers aflöning och målskjutningspremier år 1881 1,730 kronor, år 1882 1,523 kronor, år 1883 1,452 kronor, år 1884 1,521 kronor och år 1885 1,602 kronor, dels till premier vid länstäfningsskjutningarna år 1883 484 kronor, år 1884 507 kronor och år 1885 534 kronor, dels ock till anordnande af nämnda täflingsskjutningar årligen 200 kronor.

Utöfver hvad tabellen N:o 1 innehåller om den allmänna beväringen inom länet, må här nämnas, att vid beväringssmönstringarna under femårsperioden antalet af ynglingar, som i följd af oduglighet till krigstjänst kasserats, af andra orsaker befriats från beväringsskyldigheten eller förklarats för tillfället oduglige till krigstjänst, varit följande:

år 1881 kasserade 300, af andra orsaker befriade 75, för tillfället oduglige —,	
» 1882 " 273, " " " " 96, " " " 66,	
» 1883 " 326, " " " " 84, " " " 80,	
» 1884 " 293, " " " " 66, " " " 68,	
» 1885 " 299, " " " " 73, " " " 93;	

samt att, i egenskap af skarpskyttar, från första årets vapenöfning befriats år 1881 27, år 1882 15, år 1883 31, år 1884 25 och år 1885 22 ynglingar.

3. Näringar.

A) **Jordbruket** och B) **Boskapsskötseln**. De af länets Hushållningssällskap meddelade, af Statistiska Centralbyrån offentliggjorda jordbruksstatistiska uppgifter för år 1884 upptaga länets hela egovidd till 2,129,343 tunnland, deraf 3,766 tunnland träd-, humle- och kålgård, 201,677 tunnland åker och annan odlad jord, 333,112 tunnland naturlig äng och 465,887 tunnland skogbärande mark; och innehålla samma uppgifter, att af den odlade egovidden voro använda till höstsäd 37,815 tunnland, till vårsäd 84,286½ tunnland, till potatis 15,079½ tunnland, till andra rotfrukter 528 tunnland, till spånadsväxter 1,624 tunnland, till gräs och andra foderväxter 28,947 tunnland, till andra växtslag 55 tunnland och till träd 33,800 tunnland; att hela utsädesbeloppet uppgick till 566½ tunnor hösthvete, 249 tunnor vårhvete, 28,734 tunnor höstråg, 312 tunnor varråg, 8,733 tunnor korn, 121,286 tunnor hafre, 4,079 tunnor blandsäd, 1,010½ tunnor ärter, 1,036 tunnor vicker, 73,577 tunnor potatis och 1,327 tunnor lin och hampa; samt att skördebeloppet utan afdrag af utsädet utgjorde

3,460½ tunnor hösthvete, 1,416 tunnor vårhvete, 205,841½ tunnor höstråg, 1,596½ tunnor varråg, 49,020½ tunnor korn, 707,337½ tunnor hafre, 19,855 tunnor blandsäd, 5,615½ tunnor ärter, 2,337½ tunnor vicker, 454,723½ tunnor potatis, 25,750 tunnor rofvor, 1,207 tunnor morötter, 4,138½ tunnor frö af lin och hampa, 7,108 centner spånadsämne af lin och hampa, 24,349 centner grönfoder och 1,330,693 centner hö.

Intresset för den odlade jordens utvidgande och förbättrande genom *vattenafledningsföretag* är fortfarande lifligt; och hafva länets Landsting och Hushållningssällskap för åren 1883, 1884 och 1885 anvisat hvarterdera 1,500 kronor årligen till gäldande af kostnaderna för uppgörande af arbetsplaner för sjösänkningar och andra vattenafledningsföretag, hvilket understöd tillgodokommit icke allenast sådana företag, som afsett frostländigeters minskande, utan äfven sådana, hvarmed äsyftats vinnande af odlingsbar mark. Dessa medel, som stälts till Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes förfogande, hafva användts till godtgörande af kost-

naderna för de arbetsplaner af ofvannämnda beskaflenhet, som af de inom länet tjenstgörande landbruksingenjörer blifvit uppgjorda.

Under perioden hafva bidrag af allmänna medel tilldelats följande *vattenafledningsföretag*:

a) Afdikning af *Rödjenäsmader* i Höreda, Mellby och Björkö socknar, hvilket numera fullbordade företag afsett torrläggning af 966·64 har och beräknats kosta 75,053 kronor 77 öre: lån 22,200 kronor och anslag utan återbetalningsskyldighet 8,000 kronor;

b) Aftappning af *Kroppsjön* i Rydaholms socken, hvilket numera fullbordade företag afsett torrläggning af 128·61 har och beräknats kosta 21,700 kronor: lån 10,000 kronor;

c) Afdikning af sank marker, tillhörande hemmanet *Boda-sjögle* i Lemnhults socken, hvilket numera fullbordade företag afsett torrläggning af 88·02 har och beräknats kosta 5,849 kronor 48 öre: lån 2,800 kronor;

d) Reglering af *Viredaån*, *Djupedals-* och *Bjurbäckarne* samt torrläggning af kringliggande mader, tillhörande Viredaholm, Vireda prestgård m. fl. hemman, hvilket företag afsett torrläggning af 298·32 har och beräknats kosta 10,309 kronor: lån 1,900 kronor och anslag utan återbetalningsskyldighet 2,100 kronor;

e) Reglering af *Ramsjöbäcken* och torrläggning af kringliggande mader, tillhörande Skafverås, Mossaryd m. fl. hemman i Gällaryds och Våxtorps socknar, hvilket numera fullbordade företag afsett torrläggning af 91·36 har och beräknats kosta 5,400 kronor: anslag 1,800 kronor;

f) Sänkning af sjön *Stora Frillen* inom Femsjö socken i detta län samt Breareds och Torups socknar i Hallands län, hvilket numera fullbordade företag afsett torrläggning af 275·16 har och beräknats kosta 17,925 kronor: lån 8,900 kronor;

g) Afdikning af sank mark tillhörande hemmanen *Ugglekull*, Gällaryd, Mosshult och Prestbo i Gällaryds socken, hvilket företag afsett torrläggning af 275·60 har och beräknats kosta 17,021 kronor 56 öre: anslag 5,600 kronor;

h) Afdikning af frostländiga mossar inom *Brusaåns* afdikningsområde, tillhörande Sjögle m. fl. hemman i Häseby, Bellö och Ingatorps socknar, hvilket företag afsett torrläggning af 123·40 har och beräknats kosta 3,300 kronor: anslag 1,100 kronor;

i) Afdikning af frostförande mossar, tillhörande *Rannäs* m. fl. hemman i Forsheda och Torskinge socknar, hvilket företag afsett torrläggning af 104·29 har och beräknats kosta 6,100 kronor: anslag 2,000 kronor;

k) Afdikning af icke odlingsbara delar af *Ryemossar*, tillhörande Hjeltaryd i Myresjö socken och Flishult i Näsby socken, hvilket företag afsett torrläggning af 64·95 har och beräknats kosta 3,210 kronor: anslag 1,000 kronor;

l) Afdikning af mossar invid *Bjelkarumsån*, tillhörande Ryd m. fl. hemman i Karlstorps och Kråkshults socknar, hvilket företag afsett torrläggning af 185·93 har och beräknats kosta 28,500 kronor: anslag 9,500 kronor;

m) Sänkning af *Skedesjön* och *Mycklaflon* samt odling af mark, tillhörande Bogård, Ebbarp m. fl. hemman inom Hults, Edshults och Bellö socknar, hvilket företag afsett torrläggning af 243·70 har och beräknats kosta för afdikning 26,268 kronor 70 öre och för odling 10,296 kronor 45 öre: lån 26,200 kronor;

n) Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande *Odensjö Toragård* i Barnarps socken, hvilket företag afsett torrläggning af 51·97 har och beräknats kosta för afdikningen 7,000 kronor och för odlingen 9,648 kronor: lån 7,000 kronor;

o) Reglering af *Brusaån* jemte torrläggning och odling af sank mader, tillhörande Sjögle, Gäddhemmet m. fl. hemman i Häseby, Bellö och Ingatorps socknar, hvilket företag afsett torrläggning af 360·07 har och beräknats kosta för afdikning 92,211 kronor och för odling 40,755 kronor: lån 92,200 kronor;

p) Sänkning af sjön *Fyllen* jemte afdikning af mader tillhörande hemman i Hångers, Torskinge och Dannäs socknar, hvilket företag afsett torrläggning af 129·45 har och beräknats kosta för afdikning 19,000 kronor och för odling 12,725 kronor: lån 19,000 kronor;

q) Reglering af *Gnyltån* jemte afdikning och odling af sank marker, tillhörande Öfverhult, Kullboarp m. fl. hemman i Ökna och Karlstorps socknar, hvilket företag afsett torrläggning af 60·82 har och beräknats kosta för afdikning 8,091 kronor och för odling 9,021 kronor: lån 8,000 kronor;

r) Torrläggning af *Rye mossar*, tillhörande Hjeltaryd i Myresjö och Flishult i Näsby socken, hvilket företag afsett torrläggning af 74·37 har och beräknats kosta för afdikning 14,032 kronor och för odling 7,430 kronor: lån 14,000 kronor;

s) Reglering af *Bjelkarumsån* mellan Bjelkarum och Ryds qvarn för torrläggning och odling af vattenskadade marker tillhörande Ryd m. fl. hemman i Karlstorps och Kråkshults socknar, hvilket företag afsett torrläggning af 135·30 har och beräknats kosta för afdikning 28,500 kronor och för odling 12,984 kronor: lån 28,500 kronor;

utgörande summan af lånebidrag 240,700 kronor och af anslag 31,100 kronor.

Härvid må dock anmärkas, att frågan om reglering af *Viredaån*, *Djupedals-* och *Bjurbäckarne* förfallit och att följaktligen det till detta företag beviljade understöd icke kommer att utgå.

Utan understöd af allmänna medel har företagets torrläggning af Lillåns mader i Säby socken, hvarigenom, efter beräkning, skola vinnas omkring 150 tunnland odlingsbar jord.

Under perioden hafva landbruksingenjörerna H. Steinmetz och W. Krook tjenstgjort inom länet; och har, enligt de hitkomna reseplanerna, antalet af deras förrättningsdagar varit år 1881 125, år 1882 134, år 1883 104, år 1884 186 och år 1885 146.

Bland de af länets Hushållningssällskap vidtagna åtgärder till jordbrukets befrämjande bör särskildt framhållas inrättandet af dels en *frökontrollstation* och dels en *kemisk station*, begge i Jönköping. Sedan sällskapet år 1881 anslagit medel till anordnandet af en frökontrollstation jemte aflöning till föreståndare för densamma, har en dylik anstalt sedan den 7 januari 1882 varit i verksamhet här i staden samt intill slutet af år 1885 verkställt öfver 1,000 fröundersökningar. Den kemiska stationen, som med understöd af Hushållningssällskapet inrättades år 1882, beviljades år 1883 af Hushållningssällskapet och länets Lands-ting anslag för fem år, uppgående till 1,500 kronor årligen; och sedan derefter anslag af statsmedel till en kemisk station i Jönköping blifvit af Riksdagen beviljad, har denna station blifvit likställd med öfriga af staten understödda kemiska stationer. Anstalten utöfvar en vidsträckt verksamhet och synes mer och mer vinna allmänhetens förtroende.

Genom föranstaltande af Hushållningssällskapet hafva *utställningar af utsädesspannål* med prisutdelning under åren 1881 och 1882 varit anordnade i Jönköping, Eksjö, Vernamo och Hvetlanda.

Med understöd af Staten och Hushållningssällskapet, upprätthålles fortfarande *lägre landbruksskolan* å Johannesberg. Der

undervisades år 1881 17 lärlingar och 12 elever, år 1882 23 lärlingar och 14 elever, år 1883 18 lärlingar och 12 elever, år 1884 19 lärlingar och 14 elever samt år 1885 18 lärlingar och 14 elever; och har derjemte emot särskild godtgörelse af Hushållningssällskapet, för utbildande af koskötare, årligen åt två å tre personer meddelats undervisning i nötboskapens utfodring, skötsel och vård.

Enligt de af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande afgifna årliga årsväxtberättelserna, hafva *skördarne* under perioden utfallit sålunda:

år 1881: *Under medelmåttan*. Skörden af vårsäd ansågs tillräcklig för behovet och äfven lemna öfverskott till afsalu, hvaremot rågafkastningen på flere ställen var otillräcklig för behovet. Potatisskörden, som delvis skadats af frost, var i allmänhet af god beskaffenhet, fodertillgången knapp;

år 1882: *Fullt medelmåttig* af ortens hufvudsäden höstråg och hafre. Höskörden från odlad jord och högre belägna naturliga ängar var nära riklig och halmafkastningen i allmänhet god. Potatisen var nästan öfverallt angripen af torröta och lemnade en afkastning under medelmåttan;

år 1883: *Medelmåttig*. Sädes- och foderskörden motsvarade till fullo länets behof, hvarjemte den förra lemnade öfverskott till afsalu. Potatisskörden hade afkastat närmare sjunde kornet men var till beskaffenheten mindre tillfredsställande, enär densamma allestädes befunnits mer eller mindre angripen af röta; år 1884: *Fullt medelmåttig* i anseende till den goda beskaffenhet af den under ovanligt gynsamma förhållanden inbergade säden, men till korntalet icke högre än medelmåttig;

år 1885: *Nära medelmåttig*. Höstrågen lemnade fullt medelmåttig och hvetet nära medelmåttig afkastning, båda i allmänhet af god beskaffenhet, hvaremot skörden af korn och hafre utföll icke obetydligt under medelmåttan. Potatisen, om än delvis skadad af röta, gaf nära god afkastning och höskörden ansågs medelmåttig.

Ehuru sålunda årsväxten under perioden måste anses hafva i det hela varit af god beskaffenhet, hafva dock spanmålsprisen, i följd af förhållanden på världsmarknaden och den betydande spanmålsimporten från främmande länder, befunnit sig i ständigt sjunkande. *Handelsprisen* hafva nedgått: å hvete från 1 krona 50 öre till 90 öre, å råg från 1 krona 40 öre till 70 å 80 öre och å hafre från 80 å 90 öre till 65 å 70 öre, allt pr 20 skålpund. De vid markegångssättningarna bestämda *årspris* hafva varit följande:

	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.
En kubikfot hvete kronor	3·69	3·81	3·46	3·54	3·09
" d:o råg "	3·30	2·88	2·66	2·50	2·32
" d:o korn "	2·44	2·34	2·08	2·06	2·06
" d:o hafre "	1·35	1·24	1·15	1·19	1·24
1 centner smör "	71	75·43	71·39	69·84	66·91

Medelmarkegångsprisen hafva varit:

	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.
En kubikfot hvete kronor	3·94	3·93	3·86	3·74	3·63
" d:o råg "	2·93	2·97	2·97	2·89	2·79
" d:o korn "	2·45	2·47	2·46	2·40	2·31
" d:o hafre "	1·36	1·35	1·35	1·32	1·27
1 centner smör "	67·40	68·94	70·11	70·63	70·08

En naturlig följd deraf, att det egentliga jordbruket, i anseende till de nedtryckta sädesprisen, icke kunnat med förmån idkas, har varit att länets landbrukare alltmåra vinnlagt sig om *boskapskötseln* och den i samband dermed stående *mejeri-handteringen*.

Till förbättrande af länets boskapsstam, har Hushållningssällskapet äfven under denna period inköpt afvelsdjur, nemligen: dels år 1881 i Skåne tio tjurar och fem qvigor af ayreshireras och dels år 1883 i Skotland 8 tjurar af samma ras, hvilka djur sedermera blifvit på offentliga auktioner inom länet försålda. Drag- och gödoxar säljas fortfarande i stor mängd inom länet, i synnerhet dragoxar; och då, i jernbredd med den alltmåra utvecklade mejerihushållningen, en på rationella grunder fotad gödning af nötkreatur och en deraf föranledd, väl ordnad export af nötkreatur ansetts vara för länet af synnerlig vikt, har Hushållningssällskapet gått i författning om anordnande af gödboskapsutställningar i Nässjö samt för sådant ändamål derstädes inköpt tomt och derå låtit uppföra ett boskapsstall, rymmande 50 kreatur. Den första utställningen egde rum i mars 1885, dervid voro anmälda 90 djur. Prisen å oxar hafva under perioden varit något nedgående; och under år 1885 betingade dragoxar stundom icke högre pris än 150 till 175 kronor paret. Kornas försäljningsvärde har deremot i allmänhet bibehållit sig vid hvad i nästföregående femårsberättelse uppgifvits, eller lägst 50 kronor.

Under perioden har inrättats ett stort antal *bolagsmejerier* med särskilda mjölkuppköpsställen; och då större ladugårdsegare funnit med sin fördel öfverensstämmande, att uppköpa mjölk från sina grannar, har den producerade mjölken allestädes i länet utan svårighet kunnat afyttras till mejerierna, hvilket förhållande bidragit dertill, att äfven den mindre jordbrukaren börjat egna större omsorg åt ladugården och kreaturens bättre utfodring. Mejerier finnas inom *Tveta härad* vid Stensholm, Åsen, Djufarp, Ramsjöholm, Strömsholm, Odensjö, Tenhult och Tornaryd, inom *Vista härad* å Lyckås jemte fyra andra i Skärstads socken, fem i Grenna socken och ett i Ölmestads socken, inom *Norra Vedbo härad* vid Degla, Herrestad, Hultrum, Oberga, Grankärr, Rupp-hult, Tokarp, i Tranås köping och vid Flisby jernvägsstation, inom *Östra härad* vid Hellinge, Stensåkra, Besqvarn, Farstorp, Ädelfors och Hällaryd, inom *Östbo härad* vid Rörestorp, Kjellstorp, Hinsekind, Skillingaryd, Bratteborg, Gällaryd och Rydaholm samt dessutom i städerna Jönköping och Eksjö.

Genom Landbruksakademiens förvaltningskomité har en mejeriskola inrättats vid egendomen Stensholm. Råd och upplysningar i boskapskötsel och mejerihandteringen hafva af statsagronomen A. Nathorst under årliga resor i länet meddelats; och har numera en så kallad mejerikonsulent för länet blifvit af Hushållningssällskapet antagen.

Till *hästafvelns* förbättrande inköpte Hushållningssällskapet år 1881 två hingstar, en af Norfolk-ras och en af blandad Ardenner- och Pinzgauer-ras, hvilka sedermera varit uppställda å Klämestorp. Härjemte hafva 5 å 6 landtbeskällare från Flyinge stuteri årligen varit stationerade i länet.

Vid de af staten anordnade årliga premieringar af hästar hafva statens bidrag till belöningar utgjort: år 1881 959 kronor 80 öre, år 1882 1,037 kronor 30 öre, år 1883 1,001 kronor 40 öre, år 1884 1,067 kronor 30 öre och år 1885 1,062 kronor 70 öre; och har Hushållningssällskapet till sådant ändamål bidragit

med följande belopp, nemligen: år 1881 med 1,150 kronor 20 öre, år 1882 med 1,227 kronor 70 öre, år 1883 med 1,198 kronor 60 öre, år 1884 med 1,257 kronor 70 öre och år 1885 med 1,212 kronor 30 öre, hvarjemte sällskapet särskildt till prisbelönande af 1-, 2- och 3-åriga stoföl samt 4-åriga betäckta ston låtit under periodens 3 första år årligen utdela 500 kronor.

Allmänna nordiska hästskötareskolan å Klämostorp egde fortfarande bestånd under de 3 första åren af perioden, men måste, i saknad af tillräckligt understöd i ekonomiskt hänseende, år 1884 upphöra med sin gagnande verksamhet.

På framställning af länets Hushållningssällskaps förvaltningskomité har Skaraborgs läns hästförsäkringsbolag år 1881 utvidgat området för sin verksamhet jemväl till Jönköpings län och sålunda ombildats till *Skaraborgs och Jönköpings läns hästförsäkringsbolag*; och hafva länets invånare derefter i ständigt ökad utsträckning begagnat sig af tillfället att försäkra sina hästar i detta bolag. Antalet af försäkrade hästar utgjorde år 1881 59, år 1882 393, år 1883 1,057, år 1884 1,626 och år 1885 1,889; varande beloppet af utbetalda ersättningar under åren 1881 och 1882 385 kronor, år 1883 3,075 kronor, år 1884 10,402 kronor och år 1885 8,406 kronor 33 öre.

Härjemte må nämnas, att Kungl. Maj:ts Befallningshafvande fastställt stadgar dels den 28 april 1884 för »Norra och Södra Vedbo härads kreatursförsäkringsbolag» och dels den 5 november 1885 för »Hästförsäkringsbolaget i Tranås».

Helsotillståndet bland husdjuren har i allmänhet varit godt. Ett fall af rots inträffade år 1882 vid Aneby och enstaka fall af mjeltbrand förekommo dels år 1881 inom Nässjö och Hvetlanda socknar, dels år 1884 inom en del socknar i Östra härad och dels år 1885 inom Vallsjö socken. För öfrigt hafva de flesta sjukdomarna varit inflammation i luftrösgrenarne, kolik och bennmjukhet.

Trädgårdsskötseln omfattas med ständigt stigande intresse. De af Hushållningssällskapet antagne 4 undervisare i trädgårdsskötsel hafva under den tjenliga årstiden haft full sysselsättning för att kunna tillgodose alla de personer, som påkallat deras biträde. Antalet requirenter har varit: år 1881 361, år 1882 510, år 1883 494, år 1884 507 och år 1885 401. Äfven inom Vestbo och Mo härad, eller de delar af länet, der jordmännen minst lämpar sig för trädgårdsanläggningar, har lågen för sådana anläggningar ökats. Sålunda beräknas, att under perioden planterats tusentals frukt- och parkträd inom Vestbo härad och omkring 800 fruktträd inom Mo härad. Enligt meddelade uppgifter uppgår antalet af nyplanterade fruktträd inom Norra och Södra Vedbo härad till omkring 8,000 och inom Östra härad till ungefär 3,400. I Grenna finnes en plantskola för uppdragning af frukt- och parkträd samt bärbuskar m. m., och är försäljningen af denna plantskolas alster icke obetydlig.

I ändamål att befordra en rationel *biskötsel* inom länet hafva länets Landsting och Hushållningssällskap under perioden anvisat hvarterdera 200 kronor årligen, hvilket anslag öfverlemnats till en år 1881 för biskötselns befrämjande inom länet bildad förening.

Efterlefnaden af gällande föreskrifter beträffande *fiske* och *kräftfångst* öfvervakas fortfarande af en utaf Hushållningssällskapet antagen och aflönad fiskeritillsyningsman. Åtal anställdes år 1883 emot 5, år 1884 emot 4 och år 1885 emot 6 personer. Redan år 1875 utfärdades af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande

stadgar med afseende å fiskets bedrifvande, särskildt för lax-fisket i Nissaån och särskildt för öfriga vattendrag inom länet; och om än fiskerinäringen icke lär kunna blifva af någon större betydighet för länet, måste dock beklagas, att intresset för fiskets förkofran i allmänhet är mindre än det skäligen borde vara. En af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande hos Landstinget gjord framställning om bidrag till aflönande af tillsyningsman för öfvervakande af fiskeristadgans efterlefnad blef af Landstinget afslagen, och så vidt Kungl. Maj:ts Befallningshafvande har sig bekant, äro icke heller inom landtkommunerna särskilda tillsyningsmän antagne. Önskvärdt vore särskildt, att innehafvare af fiskevatten ville mera allmänt, än nu sker, i fråga om vasars anbringande till skydd för fiskynglet, följa de råd, som meddelas af fiskeritillsyningsmannen. Kräftfångsten, inskränkt till trenne månader af året, lemna flerstädes rätt god inkomst, äfven förmedelst afsättning till främmande orter.

Dagsverksprisen å länets landsbygd voro år 1885 i allmänhet:

	Sommar.	Vinter.
för ett mansdagsverke 1 kr. 25 öre å 1 kr. 50 öre.		80 öre å 1 kr.
» » qvinsdagsverke	75 »	50 öre.
Vanlig årslön för dräng i husbondens kost		100 å 150 kr.
D:o d:o » piga d:o		50 å 90 kr.

C) *Skogshushållning och jagt*. Af kronofogdar och jägmästare vitsordas sammanstämmande, att ehuru virkesprisen under perioden varit nedgående och låga, skogsafverkningen å enskilda egendomar i oförminskad grad fortgått. Antalet af de hemman, der skogen förslår endast till husbehof, ökas följaktligen ständigt. Endast å några få större egendomar finnes ordnad skogshushållning. Å mindre hemman deremot verkställs afverkningen, utan att dervid tages ringaste hänsyn till skogens framtida bestånd; och någon omsorg för skogens återväxt å sådana hemman kan ej spåras. Att ett missförhållande i detta hänseende förefinnes och bör afhjelpas, synes dock allt mer och mer vinna erkännande. Vid 1883 års landsting föreslog en enskild motionär, att som, efter hvad allmänt känt vore, skogssköfving i vidsträckt omfattning inom länet påginge och bedrefves på sådant sätt, att skogen fullständigt hindrades i sin återväxt, åtgärder måtte af Landstinget vidtagas för verkande af förändring härutinnan; hvarefter Landstinget, under vitsordande att den af motionären påpekade misshushållning med skogstillgången egde rum, tillsatte en komité, som skulle till nästpåföljande års landsting inkomma med förslag till de åtgärder för åstadkommande af en förbättrad skogshushållning inom länet, som syntes böra från Landstingets sida vidtagas. Den sålunda tillsatta komitén framlade vid 1884 års landsting förslag till förordning angående skyldighet för enskilde jordegare inom Jönköpings län att efter afverkning ombesörja skogsåterväxt, samt hemställde, att Landstinget ville för sin del antaga detta förslag och derefter hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes ej mindre för egen del gilla och godkänna samma förslag, än ock till Riksdagen aflåta nådig proposition om dess antagande af Riksdagen. Efter votering med 28 röster mot 20 blef dock komiténs förslag af Landstinget förkastadt, vid hvilket afgörande af frågan hufvudsakligen obenägenheten för inskränkning i den enskildes rätt att fritt förfoga öfver sin egendom torde hafva varit för flertalet bestämmande. Detta Landstingets beslut förekommer så mycket anmärkningsvärdare, som Landstinget förut, år 1870,

med betydlig pluralitet förklarar sig anse, att stadganden, öfverensstämmande med dem, som genom kungl. förordningen den 10 september 1869 meddelats till förekommande af skogsförödelse på Gotland, vore erforderliga och ändamålsenliga för skogar inom Jönköpings län.

Sparade skogar finnas ännu i Mo härad; dock hafva sådana inom Mulseryds och Angerdshestra socknar numera blifvit i betydlig mån anlitade för afverkning. Bland öfriga sparade enskilda skogar må nämnas de, som finnas å de Trolle-Bondeska egendomarne Bordsjö, Kunhult och Assjö m. fl. i Askeryds, Bredestads och Marbäcks socknar, å Lessebo bolags hemman Holsby Storegård, Germunderyd och Repperda i Alseda socken samt å egendomarne Os och Hinsekind i Östbo härad.

Till upplysning i fråga om skogsafverkningen inom länet antecknas följande ur Jernvägstrafikstyrelsens statistiska berättelser för åren 1881—1885 hemtade siffror, utvisande myckenheten af afsända skogsprodukter vid statens jernvägsstationer i länet:

	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.
Sommen..... ton	14,365	11,245.4	12,413.9	15,909.3	14,401.6
Tranås..... "	1,294.8	1,028.9	1,171.1	1,693.8	3,612.9
Gripenberg..... "	2,666.5	1,889.2	2,983.8	3,703.3	5,123.3
Frinnaryd..... "	2,270	1,349.8	1,722.4	1,240	1,722.6
Aneby..... "	7,506.2	8,342.1	12,342.9	10,357	11,567
Flisby..... "	848.4	886.1	623.2	620.8	582.4
Solberga..... "	1,142.3	3,575.6	2,936.1	3,791.3	1,849.4
Bankeryd..... "	134	901.8	179.7	756.9	407.4
Jönköping..... "	1,241.2	1,633.6	1,288.4	667.5	1,149
Tenhult..... "	1,731.7	2,072	1,835	2,171.6	1,816.6
Forserum..... "	5,404.6	7,110	6,203	6,899.9	7,132.5
Nässjö..... "	6,646.4	3,174.2	4,112.8	7,641.5	2,951
Grimstorp..... "	1,724.2	2,157.7	1,201.1	2,177.7	1,632.9
Sandsjö..... "	2,116.6	2,176.2	1,708	1,515.8	995.7
Säfsjö..... "	10,242.6	13,288.2	12,606.8	8,456.7	12,207.1
Stockaryd..... "	3,153.6	3,029.1	3,474	3,811.2	2,101.1
Summa ton	62,488.1	63,859.9	66,802.2	71,414.3	69,252.5

Från de inom länet belägna stationer å Halmstad—Nässjö och Nässjö—Oskarshamns jernvägar hafva under perioden afsändts skogseffekter till följande belopp:

Å Halmstad—Nässjö jernväg:

år 1881..... ton	33,796
" 1882..... "	29,079
" 1883..... "	42,138
" 1884..... "	39,266
" 1885..... "	42,805,

eller tillsammans ton 187,084.

Å Nässjö—Oskarshamns jernväg:

år 1881..... kilogram	37,156,525
" 1882..... "	32,909,870
" 1883..... "	30,221,460
" 1884..... "	32,749,500
" 1885..... "	32,189,880,

eller tillsammans kilogram 165,227,235.

Enligt beräkning skola å skogarne i närheten af Nissa-ån hafva afverkats 1,000 tolfte sågblock, 800 stycken bjelkar och

K. Mits Befallningshafvandes femårsberättelser 1881—1885. Jönköpings län.

timmer, 1,300,000 löpande fot pitprops och 1,500 famnar ved samt kolats 9,000 läster kol.

Sågverk finnas inom länet till icke ringa antal, nemligen: i *Tveta, Vista och Mo härad* 80 större och mindre, af hvilka 4 drifvas med ånga och de öfriga med vattenkraft; inom *Norra och Södra Vedbo härad* ångsågar vid Sommen, Grybäcken, Gripenberg, Hesterlid, Aneby, Kolshester, Torrsjö, Alfvesjö, Hults jernvägsstation, Brusaholm, Hjeltevad och Emarp; inom *Vestra härad* Norra Sandsjö, Grimstorps och Säfsjö ångsågar samt 51 andra större och mindre sågar; inom *Östbo härad* ångsågar vid Skillingaryd och Mossle, en sticksåg för ångkraft i Vernamo köping och 11 sågar, drifna med vattenkraft; samt inom *Vestbo härad* 4 ångsågar, deraf 1 i Forsheda, 1 i Femsjö och 2 i Villstads socken, jemte några större vattensågar.

Såsom skogsförädlingsverk kunna omnämnas följande:

Trämassefabrikerna vid Karlsfors, Spånhult och Torsvik i Tveta härad samt Spafors och Åsafors i Mo härad med årlig tillverkning af sammanlagdt 21,250 centner trämassa till värde af omkring 98,000 kronor;

Barnarps *tändsticksämnefabrik* med årlig tillverkning af 25,000 centner tändsticksämnen till värde af 90,000 kronor;

Trådrullsfabriken i Forserum med årlig tillverkning af trådrullar och andra svarfveriarbeten samt skopligg och kimrök, uppskattad år 1885 till ett värde af 350,750 kronor;

Torestorps såg och *snickerifabrik* med årlig tillverkning af byggnadsmaterialier till värde af omkring 2,500 kronor;

Stolfabriker i Qvarntorp och Åker i Nässjö socken samt Norrefors i Ljungarums socken, tillverkande årligen omkring 1,000 dussin pinn- och gungstolar;

Röksbergs *terpentin- och tjärfabrik* med årlig tillverkning till värde af 2,200 kronor;

Nynäs *träpappfabrik* i Vireda socken;

Bodafors *pinnstolsfabrik* i Vestra härad;

Winthers fabrik i Säfsjö för tillverkning af *takstickor* och materiel till spånaskar; samt

Trämassefabriker vid Lomsjö i Åkers socken och Götafors i Byarums socken, vid hvilken senare fabrik under år 1885 tillverkades 2,000 balar trämassa, vägende 100 kilogram stycket.

De till ordnad hushållning indelade *allmänna skogarne* inom länet voro vid periodens slut följande, nemligen *dels* kronoparkerna Visingsborg, Visingsö ekplantering, Hesselby, Appelås, Tolarp, Karsholmen och Kanshestra om tillsammans 1,823.90 har, deraf 1,509.88 har skogsmark och 314.02 har impediment, *dels* för kronans räkning utarrenderade egendomar tillhörande skogar, icke undantagne från arrendet 224 om tillhoppa 23,687.15 har, deraf 16,397.56 har skogsmark och 7,289.59 har impediment, samt undantagne från arrendet 9, eller skogarne till Brumesmålen, Frostås, Elgamo, Hult, Vederyd, Skriperyd, Stora Bosarp, Bubbarp och Stora Elgåsen, om sammanlagdt 2,301.17 har, deraf 1,920.58 har skogsmark och 380.59 har impediment, *dels* 5 civila boställens skogar om tillhoppa 439.62 har, deraf 310.46 har skogsmark och 129.16 har impediment, *dels* skogen till militiebostället Borragård om 141.98 har, deraf 97.10 har skogsmark och 44.88 har impediment, *dels* ecklesiastika boställens skogar, under bevakning och skötsel af boställshafvarne, 123 om tillsammans 15,162.93 har, deraf 10,280.01 har skogsmark och 4,882.92 har impediment, samt under skogsstatens vård och förvaltning 1, nemligen kyrkoherdebostället Bottnaryds, om 520.18 har, deraf

457·15 har skogsmark och 63·03 har impediment, dels 4 allmänna inrättningars hemman tillhörande skogar om 427·69 har, deraf 373·58 har skogsmark och 54·11 har impediment, dels och Norra Vedbo härads allmänning Holaveden om 1,241·64 har, deraf 1,091·51 har skogsmark och 150·13 har impediment; utgörande sammanlagda arealen af indelade och icke indelade allmänna skogar inom länet 50,380·65 har.

Det å häradsallmänningen Holaveden afverkade virke har utgjort:

År 1881: 78,000 kubikfot till värde af	kronor 10,291,
» 1882: 75,000 » » » »	» 9,698,
» 1883: 72,000 » » » »	» 6,650,
» 1884: 73,000 » » » »	» 6,543,
» 1885: 70,000 » » » »	» 7,419,

och har behållningen häraf årligen utdelats till innehafvare af hemman i Norra Vedbo härad.

I juni 1881 förstördes genom *skogseld* skogen på omkring 200 tunnland utmark, tillhörande egendomen Brusaholm och komministerbostället Holmen i Ingatorps socken. För öfrigt har någon större skogseld icke under femårsperioden förekommit.

Hvad angår *stängselsättet* har någon förändring ej egt rum; och bidrager alltså detta fortfarande i betydlig mån till förödande af den yngre barrskogen.

Bränntorfs användande till bränsle tilltager alltmera, särskildt inom Vestbo härad samt Fryele, Hagshults, Kärda och Hångers socknar af Östbo härad. Å egendomen Vik i Lekeryds socken användes detta brännmateriel med god fördel vid tegelbränning.

Undersökning af länets torfmossar genom sakkunnig person har pågått under åren 1882—1885; och har denna undersökning, som kommit till stånd genom samverkan emellan Sveriges Geologiska Undersökning och länets Hushållningssällskap, utsträckts till Tveta, Mo, Vestbo, Östbo och Vestra härad jemte Björkö, Näfvelsjö och Myresjö socknar i Östra härad samt omfattat en areal af omkring 131,900 tunnland.

Genom Hushållningssällskapets försorg har äfven under denna period *skogsodling* verkstälts å enskilda, för viss tid till sällskapet upplåtna kalmarker; dock har sällskapet, i anseende till minskning af dess inkomster, sett sig nödsakadt att nedsätta sitt anslag för nämnda ändamål från ursprungliga beloppet 2,000 kronor först till 1,000 och sedan till 500 kronor. Arealen af den skoglösa mark, som af sällskapets skogsplantör under perioden kultiverats, utgör omkring 1,638 kvadratre.

Den å Råslätt vid Jönköping inrättade enskilda *skogsskolan* har fortfarande af Hushållningssällskapet åtnjutit ett årligt understöd af 300 kronor.

Enligt uppgifter af vederbörande kronofogdar hafva prisen å *skogsprodukter* varit följande:

i Norra och Södra Vedbo härad:

1 toltt bjelkar	30 till 48 kronor,
1 d:o timmer	20 » 30 »
1 d:o plank	8 » 10 »
1 d:o bräder	4 » 6 »
1 famn björkved	7 » 10 »
1 d:o barrved	4 » 6 »

i Östbo härad:

1 toltt timmer	20 till 35 kronor,
1 d:o plank	10 »

1 toltt bräder	3 till 7 kronor,
1 famn björkved	8·50 » 9 »
1 d:o barrved	6 » 7 »
1 toltt ribb	1 » 1·50 »
1 läst kol	4 » 6 »

i Vestbo härad:

1 toltt timmer	18 till 20 kronor,
1 d:o bräder	3 » 4 »
1 d:o ribb	1 »
1 famn barrved	3 » 4 »
1 läst kol	6 » 7 »

I Tveta, Vista och Mo härad hafva prisen varit betydligt lägre än under föregående period, hvaremot de bibehållit sig vid ungefär samma belopp i Östra härad.

I fråga om *jagten* åberopas hvad föregående femårsberättelse innehåller. Af Landstingets medel utbetalas fortfarande *skottpenningar* dels för berguf och dufhök med 1 krona, dels för räffnumera med 2 kronor, utan afseende på årstiden, och dels för kråka med 20 öre; och hafva sådana skottpenningar utbetalats till följande belopp, nemligen år 1881 1,492 kronor 30 öre, år 1882 1,404 kronor 90 öre, år 1883 2,001 kronor 40 öre, år 1884 3,909 kronor 30 öre och år 1885 4,752 kronor 90 öre.

Till räffvars dödande användes ganska mycket *förgiftade lockbeten*; och har tillstånd att för sådant ändamål under viss tid innehafva stryknin af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande meddelats hvarterda af åren 1881 och 1882 åt 6, år 1883 åt 13, år 1884 åt 16 och år 1885 åt 24 personer.

D) **Bergs- och brukshandtering samt fabriker, manufaktur och handverk.** I enlighet med Kungl. Kommerskollegii årsberättelser hafva malmuppföringen och jernhandteringen i öfrigt inom länet under åren 1881—1885 stält sig sålunda:

År.	Bergmalm.	Sjö- och myrmalm.	Tackjern.	Gjutgods vid masugnar.	Gjutgods vid gjuterier.	Stångjern.	Stål- och jernmanufaktur.
C e n t n e r.							
1881.....	76,993	58,953	63,417	1,019	29,894	31,060	6,971
1882.....	26,060	33,335	19,620	407	35,647	24,224	7,746
1883.....	56,050	64,624	36,488	155	37,691	17,516	6,694
1884.....	20,800	30,622	12,604	52	44,327	21,551	7,199
1885.....	—	35,530	35,007	192	51,056	17,129	6,969
Summa	179,903	223,064	167,136	1,825	198,615	111,480	33,579

Vid jemförelse med nästföregående femårsperiod finnes: att brytningen af bergmalm, som nästan helt och hållet egt rum i Tabergs bergslag inom Månsarps socken, nedgått från 539,732 centner till 179,903 centner och under år 1885 varit aldeles nedlagd, samt att upptagningen af sjö- och myrmalm äfvensom tillverkningen af tackjern och gjutgods vid masugnarne och af stångjern likaledes, ehuru i mindre mån, varit i nedgående, nemligen sjö- och myrimalmsupptagningen från 299,865 centner till 223,064 centner samt tillverkningen af tackjern från 248,228 centner till 167,136 centner, af gjutgods vid masugnar från 5,712 centner till 1,825 centner och af stångjern från 200,359 centner till 111,480 centner; men att deremot tillverkningen af stål- och jernmanufaktur och ännu mera gjutgodstillverkningen stigit, den förra tillverkningen från 32,048 centner till 33,579 centner, och den senare från 69,153 centner till 198,615 centner.

Af gjutgodstillverkningen belöpa på de särskilda gjuterierna följande belopp i centner:

	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.
Brusaholm	4,074	3,500	3,217	3,186	4,298
Häryd	1,867	2,237	2,275	2,854	2,174
Husqvarna	20,715	24,500	27,740	33,734	39,575
Mariehalm	1,469	3,066	2,540	2,800	3,458
Åminne	1,769	2,344	1,919	1,753	1,551
Summa	29,894	35,647	37,691	44,327	51,056

Härvid kan dock anmärkas, att gjutgods tillverkas äfven annorstädes i länet, såsom vid Ebbes och Norrahammar, men att uppgifter om denna tillverkning, såsom hänförlig till fabriksdrift, icke blifvit till bergsöfverstyrelsen aflemnade.

Brytningen af *nickel* vid Klefva grufva i Alseda socken, hvilken under några år varit nedlagd, påbörjades åter år 1882, hvarefter brutits nämnda år 6,330, år 1883 20,160, år 1884 73,005 och år 1885 33,695 centner nickelmalm.

Den i Hohlults och Spexeryds grufvor i Ödestuga och Rogberga socknar förekommande *manganmalm* brytes med framgång och i en omfattning, som emot slutet af perioden ganska betydligt tilltagit. Sålunda uppfordrades år 1881 ur 5 grufvor 12,062 centner, år 1882 ur 5 grufvor 5,142 centner, år 1883 ur 9 grufvor 28,271 centner och år 1885 ur 8 grufvor 67,602 centner malm. Dessutom hafva, försvarsvis och utan uppgifvet malmfång, sistnämnda år 13 grufvor varit under arbete. År 1885 voro öfver 100 arbetare använda vid mangangrufvorna, der arbetet dock till största delen utföres genom maskiner.

Fabrikerna i Jönköping voro under sista året af femårsperioden 29, efter att förut under perioden hafva uppgått till högst 33. Antalet af de vid dem sysselsatte arbetare, som år 1881 uppgick till 2,010, ökades sedan årligen till och med år 1884, då det steg till 2,462, men sjönk år 1885 till 2,172. Tillverkningsvärdet var jemväl i stigande under periodens 4 första år, nemligen från 5,381,102 kronor till 6,370,880 kronor, men nedgick under det femte året till 5,404,111 kronor.

Bland fabrikerna må nämnas 2 tändsticksfabriker, 1 pappersbruk, 4 snusfabriker, 4 garfverier, 1 mekanisk verkstad, 2 färgerier, 4 mjölqvarnar, 1 stentryckeri, 2 ölbryggerier, 2 snickerifabriker, 1 tapetfabrik, 1 karamellfabrik och 1 käppfabrik.

Tändsticksfabrikationen bedrivs af dels Jönköpings gamla tändsticksfabrik, tillhörande Jönköpings tändsticksfabriks aktiebolag, och dels den nyanlagda Jönköpings vstra tändsticksfabrik. Vid den förra fabriken har tillverkningen under perioden nedgått från 229,629,876 stycken elddon, värda 3,182,888 kronor, till 216,895,780 stycken elddon, värda 2,169,434 kronor. Den senare fabriken tillverkade år 1885 90,000,000 stycken elddon till värde af 650,000 kronor. En tredje fabrik för tillverkning af tändstickor, benämnd »Jönköpings Östra Fabriker», har upphört, efter det bolaget kommit på obestånd. För öfrigt har tillverkningsvärdet stigit:

vid Munksjö pappersbruk	från 682,999 kr. till 1,050,937 kr.,
» Jönköpings mekaniska verkstad »	110,000 » » 138,000 »
» färgerierna	79,564 » » 153,319 »
men sjunkit:	
vid snusfabrikerna	från 222,120 kr. till 221,440 kr.,
» garfverierna	172,534 » » 110,950 »
» tapetfabrikationen	170,502 » » 65,000 »

Af länets öfriga städer hade:

Eksjö:

år 1881	5	fabriker	med	27	arbetare	och	49,610	kr.	tillverkuingsvärde,
"	1885	7	d:o	"	29	d:o	"	69,803	" d:o

samt Grenna:

år 1881	3 fabriker med 55 arbetare och 70,400 kr. tillverkningsvärde,
» 1885	2 d:o » 44 d:o » 55,000 » d:o

Å *landsbygden* har fabriksindustrien under femårsperioden varit i god tillväxt, nemligen från

år 1881	159 fabriker	med 1,677 arbetare	och 3,345,832 kr. tillverkningsvärde till
» 1885	173 d:o	» 2,020 d:o	» 3,653,752 » d:o.

De flesta och största af landsbygdens fabriker finnas inom Tveta härad, såsom Husqvarna vapen och symaskinsfabrik, Norra-hammars bruk för tillverkning af plogar, plåtsnide och gjutgoods, Ebbes bruk för tillverkning af spisar, Stensholms pappersbruk, Nässjö tapetfabrik, Nässjö bryggeri och Sunds glasbruk, hvartill komma ofvan omförmälda träförädlingsverk vid Karlsfors, Spån-hult, Torsvik, Barnarp, Forserum, Torestorp, Qvarntorp, Aker och Norrefors.

I Husqvarna har fabriksverksamheten nästan oafbrutet varit framåtående. År 1885 steg arbetarnes antal till 472, och tillverkades under året 4,030 stycken gevär, 7,344 symaskiner och 39,575 centner gjutgods till ett sammanlagdt värde af 921,800 kronor. Hvad angår öfriga fabriker, har tillverkningen endast undantagsvis minskats, men flerstädes blifvit ökad.

Af ofvanstående framgår, att fabriksindustrien inom länet under ifrågavarande period, om än i viss mån störd af rådande mindre fördelaktiga konjunkturer, dock i det hela gått framåt.

Om *bränvinstillverkningen* under perioden vinnes upplysning af följande tabell:

År.	Brännerier i gång.		Tillverkningsbelopp.		Tillverk- ningsavgift.	Största tillverk- ningen vid ett bränneri.		Minsta tillverk- ningen vid ett bränneri.		Kontroll- kostna- der, pro- ducer visioner och re- misslage.
	Kannor.	Liter.	Kannor.	Liter.		Kannor.	Liter.	Kannor.	Liter.	
1881...	4	202,658 ⁹			202,658 ⁹⁰	146,139 ⁶		4,663 ⁴		9,896 ¹¹
1882...	2	140,294 ¹			140,294 ¹⁰	136,863 ⁴		3,380 ⁷		7,474 ⁷⁹
1883...	3		473,589 ⁸		189,435 ⁹²		439,084 ⁹		8,040 ⁴	4,595 ⁶⁴
1884...	2		806,624 ⁵		322,649 ⁸⁰		463,880 ⁵		312,744	5,736 ⁸⁸
1885...	3		886,577 ⁴		354,630 ⁹⁶		402,239 ⁵		8,571	6,518 ⁹⁷
Summa	—	342 992 ⁴	2 166 701 ⁷		1 209 609 ⁹⁸	—	—	—	—	34 221 ⁹⁹

Hvad näst föregående femårsberättelse innehåller om *hus-slöjden* är fortfarande gällande. I Mo och Vestbo härad tillverkas numera äfven simplare penningbörsar och i det senare hakar och hyskor samt hårnålar. Hvad angår slöjdundervisningen i skolorna, hänvisas till sista afdelningen af denna berättelse.

Antalet af *handverkare* och hos dem anstälde arbetare har i Jönköping stigit från 162 handverkare med 415 arbetare år 1881 till 201 handverkare med 490 arbetare år 1885. I Eksjö och Grenna samt å landsbygden har i detta hänseende någon nämnvärd förändring ej egt rum.

4. Kommunikationsanstalter och varubyten.

A) Landtkommunikationer. Särskild redogörelse för *allmänna vägar* och *skjutsning* inom länet under åren 1881—1885 innehåller **tabell N:o 2**, sammanfattad efter uppgifter af länets kronofogdar och magistrater. Först på senare tiden har kronobetjeningen börjat noggrannare särskilja sockenvägar och byvägar; och torde detta vara anledningen dertill, att sockenvägarnes längd nu befinnes betydligt mindre än förut meddelade uppgifter utvisa. Längden af indelade, med skjutsanstalter försedda vägar synes ock tillföre hafva uppgifvits större än vederbort.

Genom Kungl. Maj:ts särskilda nådiga utslag den 17 november 1882 och den 1 december samma år har det blifvit slutligen afgjort, hvilka vägar skola ingå i de nya vägdellingarne i Tveta och Vestra härad; och har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande dels den 28 juli 1882 meddelat utslag i fråga om hvilka vägar skola ingå i den år 1877 beslutade vägdelling i Norra Vedbo härad och dels genom utslag den 26 september 1884 förordnat, att ny delning af de allmänna vägarne skall ega rum äfven inom Södra Vedbo härad.

Anslag af allmänna medel hafva under perioden meddelats följande *vägbyggnadsföretag*, nemligen:

a) omläggning af vägen emellan Säfsjö jernvägsstation och Komstad, 0.14 mil, 1,500 kronor;

b) anläggning af väg emellan Nissastigen och Hallaböke invid landsvägen emellan Femsjö och Färgaryd, 1.19 mil, 26,600 kronor;

c) vägomläggningar inom Södra Solberga socken, 0.34 mil, 8,000 kronor;

d) omläggning af vägen mellan Ljungarp och Tenhults station, 0.08 mil, 840 kronor;

e) utförande af den del af börjad väganläggning från Nissastigen till vägen mellan Femsjö och Unnaryd, som sträcker sig från Hallaböke till Bäck, 0.56 mil, 13,930 kronor;

f) omläggning af de så kallade Skifthults- och Horsabergsbackarne å landsvägen mellan Femsjö och Jäluntofta, 0.06 mil, 1,300 kronor;

g) omläggning af landsvägen mellan Jära och Unnaryds kyrka, 0.56 mil, 15,200 kronor;

h) omläggning af vägen mellan Aspö och Vrånghult inom Alseda socken, 0.80 mil, 12,900 kronor;

varande under perioden fullbordade och afsynade ej mindre de under a), b) och d) upptagna vägarbeten än äfven den i föregående femårsberättelse omförmälda vägomläggning emellan Nye och Korsberga kyrkor.

Härjemte hafva följande väganläggningar och vägomläggningar dels blifvit verkställda och dels varit under arbete:

inom *Mo härad* en ny sockenväg inom Bottnaryds socken från sockenkyrkan till torpet Sobo vid Nissastigen för en kostnad af 5,265 kronor;

inom *Norra Vedbo härad* häradsvägar:

a) inom Lommaryds socken mellan Karlslund och Svartebro öfver Svartån, 0.4 mil;

b) inom Frinnaryds socken emellan Svartebro och landsvägen vid Lilla Sunhult, 0.7 mil;

c) inom Säby socken mellan Sommens jernvägsstation och länegränsen vid Ekeberg, 0.2 mil;

samt höjning af häradsvägen öfver Katrineholms mader inom Marbäcks socken på en sträcka af 2,387 fot;

inom *Södra Vedbo härad* häradsvägar:

a) inom Häsleby socken mellan denna sockens kyrka och gränsen mot Östra härad, 0.8 mil;

b) inom Norra Solberga socken från Glömminge till Solberga jernvägsstation, 0.3 mil; och

c) inom Höreda och Mellby socknar förbi dessa socknars kyrkor, till en längd af 2 mil;

inom *Vestra härad* häradsvägar:

a) från Bo till Stockaryd, 17,713 meter;

b) från Bodaryd i Hjelmserys socken till Slättö, 6,270 meter;

c) från Vakås i Hylletofta socken till Bringetofta sockengräns, 1,000 meter;

d) från Komstad till Vakås, 7,500 meter;

e) från Hulta till Rödja, 4,600 meter;

f) från Hulta till Burseryd 1,500 meter;

g) från Svaläng till Hjertsöla, 4,200 meter;

h) från Skrapstad till Forsa, 4,000 meter;

i) från Hiarum till Berg, 1,000 meter;

k) inom Hultsjö socken från Ekeby qvarn till Löneslätt, 15,300 meter;

l) från Hultsjö till Sandvik eller Kuttebro i Fröryds socken och från Sandvik till Huluboda, 13,000 meter;

m) från Bäckaby till Hjelmshester vid Östra härads gräns, 5,650 meter; och

n) från Skepperstad till Burseryd i Vallsjö socken, 4,500 meter;

samt inom *Vestbo härad* häradsväg emellan Rydö vid Hallandsgränsen till Hallaböke i Femsjö socken och sockenväg mellan Femsjö prestgård och Frillebäck.

Användningen af krossad sten såsom *väglagningsämne* tilltager, särskildt i trakten af Jönköping samt i Vestbo och Östbo härad. I en del af Tveta härad begagnas härtill jemväl masugnsslagg.

Någon större *brobyggnad* har icke under perioden förekommit. Beträffande bron öfver sjön Nätaren i Tveta härad, blef vid sammanträde inför Kungl. Maj:ts Befallningshafvande den 20 augusti 1885 den öfverenskommelse träffad, att denna bro skulle emot viss ersättning påföljande års höst öfverlemnas

till häradet, som det, enligt laga kraftvunnet utslag, åligger att för framtiden underhålla densamma.

Genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag den 12 februari 1884 har det förordnats, att följande större broar inom Norra Vedbo härad, nemligen Långebro, Tranåsquvarnsbro och Qvarngårdsbro i Säby socken, Nyebro emellan Säby och Linderås socknar, Svartebro i Frinnaryds socken, Katrineholmsbro och Stalpsbro i Marbäcks socken, Aneby bro i Bredestads socken, Noby bro i Lommaryds socken, Masbro i Askeryds socken och Kungsbro emellan Hagrida socken och Tveta härad skola från den blifvande nya vägdeleningen i häradet undantagas för att särskildt underhållas; hvarjemte närmare bestämmelser angående underhållssättet blifvit meddelade.

Vernamo åbrokassas behållning har under perioden stigit från 18,942 kronor 91 öre till 22,639 kronor, hvaremot Östbo härads brokassas behållning under samma tid nedgått från 7,272 kronor 92 öre till 6,881 kronor 20 öre.

Af *Halmstad—Nässjö-jernvägen* har återstående delen emellan Lindefors och Nässjö blifvit fullbordad och år 1883 öppnad för allmän trafik, utgörande jernvägens hela längd 196 kilometer. Eganderätten till jernvägen har öfvergått till ett nytt bolag, som den 26 juni 1885 undfått Kungl. Maj:ts nådiga tillstånd att trafikera jernvägen.

Sedan Kungl. Maj:t den 28 juli 1882 meddelat koncession till anläggning af *jernväg emellan Hvetlanda by och Säfsjö jernvägsstation*, har denna jernväg, med stationer i Hvetlanda, Hellinge, Myresjö, Lannaskeda, Lannaskeda brunn och Hultagård, öppnats för allmän trafik den 1 augusti 1885. Jernvägens längd är 30 kilometer och spårvidd 0.89 meter. Anläggningskostnaden har uppgått till 654,981 kronor, och har denna blifvit gulden dels medelst erhållet statslån 300,000 kronor samt dels genom tillskott af kommuner 133,700 kronor och af enskilde aktieegare 181,325 kronor. Bland kommunerna hafva Hvetlanda och Alseda socknar lemnat största bidragen, den förra med 50,000 kronor och den senare med 28,000 kronor.

Taxor för transporter å de enskilda jernvägarne inom länet äro af Kungl. Maj:t fastställda, den 16 december 1881 för Halmstad—Nässjö jernväg, den 21 november 1884 för Hvetlanda—Säfsjö jernväg och den 23 december 1885 för Nässjö—Oskarshamns jernväg.

Sedan Torps skjutsstation i Östbo härad genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag den 26 juni 1882 blifvit indragen, samt de tillfälliga skjutsstationerna i Marianelund och Lindefors upphört, utgjorde *skjutsanstalterna* i länet antal vid 1885 års slut 63, nemligen 31 gästgifverier samt 30 ständiga och 2 tillfälliga skjutsstationer, de sistnämnda vid Stockaryds och Smålandsstenars jernvägsstationer; och hade entreprenad kommit till stånd vid 59 skjutsanstalter, emot betingadt entreprenadbidrag vid samtliga utom vid gästgifveriet i Kumlaby på Visingsö samt de tillfälliga skjutsstationerna i Stockaryd och Smålandsstenar.

Enligt hvad länets landsting år 1882 bestämt, hafva under åren 1883—1885 skjutsentreprenadbidragen till nedannämnda skjutsanstalter utgått med följande belopp, nemligen: till Jönköpings kronor 2,000, Eksjö 750, Grenna 300, Ingaryds 200, Barnarps 200, Jära 210, Vireda 50, Högstorps 100, Råby 100, Örserums 50, Unnaryds 300, Örreryds 350, Hullaryds 100, Sätthälla 50, Fruknöte 50, Bona 150, Ekebergs 100, Ingatorps 100,

Bränsmåla 280, Broarps 180, Stallarps 50, Mörsebo 100, Hvetlanda 100, Broby 50, Kråkshults 50, Repperda 100, Stockatorps 50, Vrigstads 300, Starrhults 200, Bo 50, Sandsjöryds 75, Elgaryds 75, Möcklamo 75, Komstads 200, Årsets 50, Slagetorps 50, Stigamo 150, Byarums 250, Klefshults 100, Skillingaryds 400, Vernamo 500, Bohrs 100, Tännö 100, Fryeleds 200, Hökhults 150, Nederleds 100, Forsheda 200, Ölmestads 350, Gislaveds 350, Böларыds 300, Kappelreds 200, Nissaryds 200, Norlida 300, Lanna 75, Törestorps 160 och Åreveds 200.

Till gäldande af entreprenadbidragen hafva på länets skattskyldige invånare utdebiterats för hvarje bevillningskrona:

	beräknad för fastighet.	för öfriga beskattningsföremål.
år 1881.....	6 öre,	3 öre.
” 1882.....	10 ”	5 ”
” 1883.....	8 ”	4 ”
” 1884.....	10 ”	5 ”
” 1885.....	8 ”	4 ”

Härjemte har af statsmedel utgått:

år 1881.....	3,182 kronor 50 öre.
” 1882.....	3,977 ” 50 ”
” 1883.....	4,865 ”
” 1884.....	5,740 ”
” 1885.....	5,740 ”

Summa 23,505 kronor.

Båtskjuts är fortfarande anordnad emellan Kumlaby gästgifveri å Visingsö samt, å ena sidan, Grenna stad och, å den andra, Torps by i närheten af Torkelsryds gästgifveri i Skaraborgs län, dock icke från Torkelsryd till Visingsö, och är skjutslegan bestämd sålunda:

från Grenna till Visingsö:

i båt, rymmande, utom tre roddare, 5 fullväxta personer jemte resgods, beräknadt till 1½ centners vikt för hvarje resande:

för 1 passagerare.....	5 kronor,
” 2 eller flere, högst 5.....	6 ”

samt för återresan hälften af dessa afgifter;

från Visingsö till Grenna eller Torp:

för 1 större båt med 5 roddare.....	2 kronor 62 öre,
” 1 mindre d:o ” 3 d:o	1 ” 75 ”

Bro- och färjepennningar upptagas till de belopp, som i nästföregående femårsberättelse äro angifna, dels vid bron öfver Nissaån vid hemmanet Vik i Norra Hestra socken och dels vid färjeplatsen emellan Bolmsö kyrka och Sunnaryd. Deremot skola, sedan Tveta härad numera inlöst och till underhåll öfvertagit bron öfver sjön Nätaren emellan Sund och Sundsholm, några afgifter vid färder öfver denna bro icke vidare gäldas.

Jemlikt Kungl. resolution den 29 september 1882 har bruksegaren N. N:son Aschan berättigats att af dem, som å den af honom anlagda vägen från sjön Lången om hemmanet Tagel till landsvägen emellan Våxtorps kyrka och Bor forsla skogseffekter på hjuldon, uppbära en afgift af 50 öre för hvarje enbetslass och 75 öre för hvarje lass med 2 dragare, dock med undantag i vissa fall för de hemmansegare, som till vägen upplåtit mark.

Genom särskilda resolutioner den 24 oktober och den 18 december 1882, den 29 oktober och den 22 december 1883 samt den 30 april 1884 har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande dels bestämt, hvilka *grindar* skola få finnas å nyanlagda häradsvägen

från Södra Sunhult i Frinnaryds socken om Frinnaryds jernvägsstation till Noby eller Karlslund i Lommaryds socken, dels ock medgifvit grindars uppsättande öfver allmän väg vid hemmanet Ugglebo i Bolmsö socken, vid hemmanet Sund i Jersnäs socken, i gränsen mellan Lilla Bosarp och $\frac{1}{3}$ mantal Agutarem i Mulseryds socken samt å Assjö prestgårds egor i Askeryds socken.

Af samma orsaker, som äro angifna i berättelsen för perioden 1876—1880, har antalet af de vid skjutsanstalterna utgångna *skjuthästar* äfven under denna period minskats, nemligen från 46,949 till 31,663 för hela perioden; och har *kronoskjuts* endast under år 1882 blifvit anlitad.

År 1885 voro *postanstalterna* i länet 107, deraf 8 fullständiga, numera samtliga benämnda postkontor samt 99 poststationer; och utgjorde antalet af de under samma år till befordran aflemnade försändelser 2,927,751 eller i medeltal 15 på hvar invånare.

Telegrafstationerna inom länet voro sistnämnda år 42, nemligen 6 stats- och 36 jernvägstelegrafstationer.

Antalet af de vid statstelegrafstationerna behandlade, taxerade telegram var år 1885 följande:

	Jönköping.	Eksjö.	Grenna.	Vernamo.	Hvetlanda.	Nässjö.
Afsända	8,407.	1,405.	442.	640.	605.	564.
Ankomna	9,808.	1,511.	448.	699.	565.	571.
Summa	18,215.	2,916.	890.	1,339.	1,170.	1,135.

Häremot svarade år 1880:

Afsända	7,556.	1,270.	419.	806.	424.	491.
Ankomna	8,585.	1,459.	520.	856.	374.	493.
Summa	16,141.	2,729.	939.	1,662.	798.	984.

B) Sjökommunikationer. Genom nådigt bref den 22 december 1882 har Kungl. Maj:t fastställt *taxor å hamnavgifter* i Jönköping och Grenna, att tjena till efterrättelse från början af år 1883 till slutet af år 1887.

Segelfarten från Jönköpings hamn har

år 1881 börjat den 14 maj och slutat den 23 december,

» 1882	»	»	5 jan.	»	»	19	»
» 1883	»	»	16 april	»	»	21	»
» 1884	»	»	17 mars	»	»	22	»
» 1885	»	»	1 april	»	»	8	»

Utom den sjöfart, som eger rum å sjön Vettern och, efter hvad i föregående berättelse omförmlades, å sjön Bolmen, har sådan kommit till stånd jemväl å sjön Vidöstern. Vid slutet af femårsperioden har nemligen ett bolag bildats under namn af Vernamo ångslupsaktiebolag, som har för afsigt att med ångslup trafikera sistnämnda sjö och delvis Lagan.

Vid slutet af perioden voro beroende på pröfning väckta förslag dels om inrättande af allmän *flottled* i Vesterån från Burseryds bro till Kinnareds qvarn och dels om ordnande af flottning i Nissan från Mo härads gräns till gränsen för Villstads socken.

C) Sjöfart och handel. Mellan Jönköping, å ena sidan, samt Stockholm, Göteborg och hamnarna vid Vettern, å den andra, uppehålls regelbundna turer af följande *ångfartyg*, nemligen emellan Jönköping och Stockholm af *Per Brahe*, *Primus* och *Visingsö*, emellan Jönköping och Göteborg af *Småland*, *Ran*, *Bylgia* och *Vestergötland* samt emellan Jönköping och Åsersund med anlöpande af andra hamnar vid Vettern af *Örn*.

Vid 1885 års utgång voro de i Jönköpings sjömanshus inregistrerade, i staden *hemmahörande fartyg* följande:

ångfartyget	Per Brahe	om	90 tons och 50 hästkrafter,
»	Primus	»	136'93 " " 50 "
»	Visingsö	»	124'15 " " 50 "
»	Småland	»	93'34 " " 30 "
»	Ran	»	121 " " 30 "
»	Bylgia	»	126'76 " " 25 "
»	Vestergötland	»	114'30 " " 25 "
galasen	Karl Johan	»	86'92 "
»	Hoppet	»	60 "
»	Albina	»	58'05 "
slupen	Preciosa	»	28'36 "
»	Rektor	»	48'91 "
»	Hulda	»	21'90 "
»	Jenny	»	42'93 "
skeppet	Höken	»	115'69 "
»	Blenda	»	120 "

De vid Jönköpings hamn förda räkenskaper utvisa, att under perioden antalet af *ankomna och afgångna fartyg* varit följande:

År.	A n k o m n a				A f g å n g n a			
	segelfartyg.		ångfartyg.		segelfartyg.		ångfartyg.	
	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.	Inrikes fart.	Utrikes fart.
1881.....	438	6	256	9	430	4	253	5
1882.....	601	6	346	16	585	3	343	9
1883.....	528	6	352	22	518	3	347	11
1884.....	622	19	346	35	610	13	344	22
1885.....	595	—	307	21	585	—	307	10

Hamnavgifterna hafva uppgått till följande belopp:

År.	Af fartyg.	Af varor.	Summa.
1881.....	3,329	15,401	18,730
1882.....	4,538	18,578	23,116
1883.....	3,932	18,211	22,143
1884.....	4,802	21,480	26,282
1885.....	4,044	18,592	22,636
Summa kronor	20,645	92,262	112,907

Tullhyppbörden i Jönköping har utgjort:

	Tullmedel.	Tollagersättning.
år 1881	175,471 kronor.	8,767 kronor.
» 1882	251,778 " "	12,588 " "
» 1883	277,173 " "	13,858 " "
» 1884	280,252 " "	14,012 " "
» 1885	254,272 " "	12,713 " "
Summa	1,238,946 kronor.	61,938 kronor.

Transitoavgiften var för hela perioden 318 kronor 3 öre, hyaraf lägsta beloppet 36 kronor 63 öre förekom år 1882 och högsta beloppet 87 kronor 94 öre år 1885. Nederlagsavgiften var minst år 1881, då den uppgick till 1,164 kronor 31 öre och

störst år 1883, då den steg till 1,389 kronor 19 öre, samt utgjorde för hela perioden 6,279 kronor 17 öre.

In- och utförseln i Jönköpings hamn har, hvad angår nedannämnda varor, ställt sig sålunda:

År.	Aspvirke.	Bräder och plank.		Spanmål.		Tackjern.		Stångjern och gjutet jern.
	Införts	Införts	Utförts	Införts	Utförts	Införts	Utförts	Införts
	k u b i k f o t.					c e n t n e r.		
1881.....	392,775	33,957	4,087	130,548	29,161	15,328	7,432	2,541
1882.....	288,794	42,820	8,144	184,216	23,006	31,756	3,282	2,293
1883.....	374,842	39,615	5,725	202,071	10,664	44,518	2,920	1,930
1884.....	637,056	32,235	18,005	229,257	2,740	37,246	1,598	2,482
1885.....	114,230	41,910	908	170,096	5,098	48,910	4,618	3,849
Summa	1,807,697	190,537	36,869	916,188	70,669	177,758	19,850	13,095

Af aspvirket, som användes vid tändsticksfabrikationen, har en stor del ankommit från utrikes ort. Denna del har under åren 1883, 1884 och 1885 öfverstigit hvad som införts från inrikes ort och var i synnerhet betydande år 1884, då den uppgick ända till 504,550 kubikfot.

Jönköpings hamnkassas behållning vid slutet af år 1885 uppgick till 72,270 kronor 16 öre, hvartill kom en fastighet, taxerad till 4,700 kronor, och inventarier till värde af 9,681 kronor 35 öre.

Sjöfarten vid Grenna hamn, som under föregående period varit i aftagande, har sedan år 1882 bibehållit sig å den ståndpunkt, den nämnda år intog, på sätt nedanstående tabell närmare utvisar:

År.	Ankomna		Afgångna		Hamnafgifter		Summa kronor.
	segel- fartyg.	ång- fartyg.	segel- fartyg.	ång- fartyg.	för fartyg. Kronor.	för varor. Kronor.	
1881.....	22	279	22	279	1,068	2,617	3,685
1882.....	35	426	35	426	1,163	3,004	4,167
1883.....	28	421	28	421	1,166	3,101	4,267
1884.....	26	389	26	389	1,071	3,060	4,130
1885.....	33	329	33	329	1,137	3,023	4,160

Angående antalet af handlande inom länet jemte deras betjening meddelas upplysningar i följande tabell:

År.	Jönköping.		Ekejö.		Grenna.		Landsbygden.	
	Handlande.	Betjening.	Handlande.	Betjening.	Handlande.	Betjening.	Handlande.	Betjening.
1881.....	108	141	40	46	19	19	402	139
1882.....	138	150	44	55	17	17	421	145
1883.....	143	171	47	57	18	10	482	186
1884.....	155	182	46	56	17	14	455	157
1885.....	153	180	46	57	16	19	471	151
Häremot svarade år								
1880.....	104	—	38	—	20	—	389	—

Af behållningen vid Eksjö station å Nässjö—Oskarshamns-jernvägen, uppgående för år 1885 till 1,523 kronor, synes framgå,

att handeln och rörelsen i Eksjö under de senare åren af perioden något ökats.

Hvad i föregående femårsberättelse yttrats i fråga om den tilltagande *landthandeln*, eger fortfarande giltighet. En skärpning af villkoren för rättighet att idka handel skulle därför antagligen verka mycket välgörande. Äfven om, beträffande handtverkerierna, näringsfrihetens grundsats rätteligen må gälla i sin fulla utsträckning, torde dock, hvad angår handeln, en inskränkning af samma frihet lämpligen kunna och böra ega rum, helst, i följd af skiljaktiga förhållanden, någon likställighet i detta hänseende emellan handtverk och handel icke synes vara nödvändig.

Antalet af *marknaderna* inom länet har under perioden ökats med 5, nemligen 1 i Almesåkra, 2 i Stockaryd och 2 i Ås; och uppgår således hela antalet numera till 48.

Vid periodens slut höllos å landsbygden *allmänna torgdagar* å följande ställen och tider:

Inom Tveta härad:

- vid Nässjö jernvägsstation hvarje helgfri måndag och torsdag;
 » Forserums d:o första helgfria tisdagen i hvarje månad;
 » Husqvarna två gånger i månaden, å dagen efter utbetalningen af aflöning till fabriksarbetarne;

Inom Norra Vedbo härad:

- i Tranås köping hvarje helgfri fredag;
 vid Askeryds säteri andra helgfria tisdagen i oktober, endast för kreaturshandel;
 » Aneby jernvägsstation första helgfria tisdagen i hvarje månad;
 » Frinnaryds d:o sista helgfria torsdagen i hvarje månad;
 » Hullaryds tingsställe första helgfria torsdagen i hvarje månad;
 » Kongsbro marknadsplats tredje helgfria tisdagen i juni, endast för kreaturshandel;

Inom Södra Vedbo härad:

- vid Marianelunds jernvägsstation hvarje helgfri tisdag;
 » Ingatorps d:o sista helgfria fredagen i hvarje månad;
 » Brusaholms d:o hvarje helgfri torsdag;

Inom Östra härad:

- vid Hvetlanda hvarje helgfri tisdag;
 » Broby första helgfria onsdagen i februari, april, juni, augusti, oktober och december;
 » Korsberga tredje helgfria torsdagen i mars, maj, september och november;
 » Näshult första helgfria onsdagen i maj;

Inom Vestra härad:

- i Säfsjö första helgfria fredagen i hvarje månad;
 » Möcklamo å dagarne efter Eksjö marknader, endast för kreaturshandel;
 » Ramqvilla första helgfria onsdagen i april, juni och oktober;
 » Vrigstad hvarje helgfri torsdag;
 » Stockaryd första helgfria onsdagen i hvarje månad;

Inom Östbo härad:

- i Skillingaryd första helgfria fredagen i hvarje månad;
 » Vernamo köping hvarje helgfri lördag;

Inom Vestbo härad:

i Nyby tredje helgfria onsdagen i mars och november;
i Södra Unnaryds kyrkoby andra helgfria onsdagen i hvarje månad;
i Gislaved första helgfria onsdagen i hvarje månad;
i Burseryds by en dag under april månad;
vid Smålandsstenars jernvägsstation sista helgfria onsdagen i hvarje månad.

Af Trafikstyrelsens statistiska berättelse för år 1885 inhemtas, att nedannämnda jernvägsstationer inom länet, i förhållande till inkomsten af anländ och afgående trafik, bland samtliga statsbanornas stationer intogo följande rum, nemligen: Jönköping det 6:te, Nässjö det 14:de, Säfsjö det 27:de, Tranås det 74:de, Aneby det 79:de, Forserum det 84:de och Sommen det 86:te.

Beträffande handeln med *spritdrycker*, återopas tab. Litt. B.

5. Kameralförhållanden.

Särskilda redogörelser för dels *hemman och lägenheter* samt stadsjor, dels *egendomar af fideikommissnatur*, dels *egendomar tillhörande inhemska aktiebolag* och dels *egendomar tillhörande främmande magters undersåtar*, allt under år 1885, meddelas i tabellerna N:ris 3, 4, 5 och 6.

Vid jemförelse med motsvarande uppgifter för nästföregående femårsperiod inhemtas, att hemmanens sammanlagda mantal nedgått, det oförmedlade från $5,073^{11}/_{12}$ till $5,061^{11}/_{12}$ och det förmedlade från $3,893^{31}/_{32}$ till $3,882^{19}/_{32}$; att taxeringsvärdet å jordbruksfastigheterna å landet ökats från 97,129,322 kronor till 97,291,700 kronor; att i städerna taxeringsvärdet å hus och tomter ökats från 16,309,700 kronor till 21,558,600 kronor; men å jor, minska från 2,555,400 kronor till 2,077,900 kronor; att antalet af nybygda boningshus utgjort under perioden 1876—1880 i Jönköping 81, i Eksjö 15 och i Grenna 6 samt under åren 1881—1885 i Jönköping 114, i Eksjö 6 och i Grenna 1; att sammanräknade taxeringsvärdet å fideikommissegendomar, som

år 1880 uppgick till 3,371,500 kronor, nu är upptaget till 3,101,600 kronor; att sammanlagda taxeringsvärdet å egendomar tillhörande inhemska aktiebolag, som år 1880 uppgick till 2,709,500 kronor, år 1885 utgjorde 3,744,900 kronor; samt att antalet utländingar tillhöriga fasta egendomar minskats från $20^{11}/_{32}$ mantal med ett sammanräknadt taxeringsvärde af 1,192,000 kronor till $16^{67}/_{180}$ mantal med taxeringsvärde, uppgående till 913,000 kronor.

I Jönköping har byggnadsverksamheten under perioden varit synnerligen liflig. Den synes dock hafva tagit en allt för stor utsträckning, enär den haft till följd, ej mindre att hyrorna icke obetydligt nedgått, än äfven att boningslägenheter stått outhyrda. Äfven i Vernamo anses ifvern att uppföra nya byggnader hafva varit större än behovet kräft, helst förhoppningarna om rörelsens ökande i köpingen i följd af jernvägsförbindelsen icke blifvit uppfyllda.

Litt. B.

Minuthandel med och utskänkning af spirituösa drycker åren 1881—1886.

	1881—1882.			1882—1883.			1883—1884.			1884—1885.			1885—1886.		
	Antal		Afgift.	Antal		Afgift.	Antal		Afgift.	Antal		Afgift.	Antal		Afgift.
	handels- ställen.	minut- någs- ställen.		handels- ställen.	minut- någs- ställen.		handels- ställen.	minut- någs- ställen.		handels- ställen.	minut- någs- ställen.		handels- ställen.	minut- någs- ställen.	
På landet	—	12	6,234	—	12	6,198	—	11	5,830	—	9	6,722	—	8	5,240
I Jönköping	5	14	52,464	5	15	55,477	5	14	56,226	5	14	59,185	5	13	62,220
I Eksjö	1	6	34,899	1	6	34,642	1	6	35,857	1	6	37,208	1	4	35,246
I Grenna	1	3	1,812	1	3	1,740	1	3	1,740	1	3	1,740	1	2	1,262
Summa	7	35	95,410	7	36	98,057	7	34	99,653	7	32	104,856	7	27	103,969
<i>Fördelning.</i>															
Provision	—	—	190	—	—	196	—	—	199	—	—	209	—	—	207
Till Hushållningsall- skapet	—	—	19,043	—	—	19,572	—	—	19,890	—	—	20,929	—	—	10,376
Landstinget	—	—	19,043	—	—	19,572	—	—	19,890	—	—	20,929	—	—	20,752
länets socknar	—	—	3,732	—	—	3,711	—	—	3,491	—	—	4,025	—	—	3,660
» städer	—	—	58,398	—	—	55,005	—	—	56,181	—	—	58,763	—	—	49,139
Statskontoret	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19,832
Summa	—	—	95,410	—	—	98,057	—	—	99,653	—	—	104,856	—	—	103,969

Följande kronoegendomar hafva under perioden blifvit skatteköpta.

Härad.	Socken.	E g e n d o m e n s			Skatteköpskilling.
		namn.	mt.	mantal.	
Södra Vedbo	Ingatorp	Mjöbolet	1	$\frac{1}{4}$	6 79
D:o	D:o	Uljorden Snuggarp eller Perstorp	1	—	2 15
D:o	Edshult	Sägqvarnen Norrsåna	—	—	12 09
Tveta	Sandseryd	Skinnarebo	2	$\frac{3}{16}$	23 07
D:o	D:o	Ibm	2	$\frac{3}{16}$	23 07
D:o	D:o	Ibm	2	$\frac{3}{16}$	23 07
Vestbo	Bredaryd	Bröttjestad Norregård	—	$\frac{1}{8}$	10 22
D:o	D:o	Ibm	—	$\frac{1}{8}$	10 22
Norra Vedbo	Adelöf	Stötarp (Visingsö skolegodshemman)	1	$\frac{3}{16}$	1,171 —
Södra Vedbo	Flisby	Norra Sunnerånga (d:o)	1	$\frac{3}{16}$	2,941 45
D:o	D:o	Ibm (d:o)	1	$\frac{3}{16}$	2,741 45
Östbo	Rydaholm	Uplid Hagagård	2	$\frac{1}{16}$	5 55
Summa			12 $\frac{3}{8}$	6,970	13

Härjemte hafva för kronans räkning försålt indragna militieboställena $\frac{1}{8}$ mtl Löfveryd i Fryele socken för 3,500 kronor, $\frac{1}{8}$ mtl Hörnetorpet i Kärda socken för 4,910 kronor, $\frac{1}{4}$ mtl Gifvabo i Långaryds socken för 2,425 kronor och $\frac{1}{4}$ mtl Sällsnäs i Långaryds socken för 3,512 kronor samt f. d. länsmansboställena $\frac{1}{4}$ mtl Sannaryd i Reftele socken för 3,325 kronor och $\frac{1}{8}$ mtl Lilla Skog i Långaryds socken för 3,101 kronor.

Under ifrågavarande fem år har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande bestämt afgäld för 285 jordafsöndringar, nemligen år 1881: 170, år 1882: 20, år 1883: 26, år 1884: 26 och år 1885: 43. Af de afsöndrade lägenheterna, hvilka alla varit upplåtna under full eganderätt, ligga 50 i Tveta, 9 i Vista, 6 i Mo, 161 i Norra Vedbo, 11 i Södra Vedbo, 25 i Östra och 22 i Vestra och 1 i Vestbo härad. Alla lägenheterna hafva utgjort mindre andel af stamhemmanets egovidd än en tiondedel; och har största afsöndrade området varit 132 kvadratref 35 kvadratstänger och det minsta 11 kvadratstänger.

Från boställen och kronojord hafva afsöndrats följande områden:

år 1881: från *Frinnaryds kyrkoherdeboställe* 1 qv.-ref 62 qv.-stänger till byggnadsplats för ett skolhus;

år 1882: från *Malmbäcks kyrkoherdeboställe* 16·9 kappland till byggnadsplan för sockne- och skolhus jemte planteringsland för folkskolan och från *komministerbostället Götarp* i Åsenhöga socken en helsokälla med utmål om 1 tunnland 14·9 kappland;

år 1883: från en lägenhet under härads höfdingebostället *Hvetlanda Tomas- och Kullagård* i Hvetlanda socken två byggnadstomter, från *komministerbostället Käfsjö stom* i Käfsjö socken 1 tunnland 2·1 kappland för utvidgande af församlingens kyrkogård och till planteringsland för folkskolan, från *stomhemmanet Stockaryd* i Stockaryds socken 34 ar 20 qv.-meter till utvidgning af kyrkogård och från *komministerbostället Forserum Norregården* i Forserums socken 10 kappland på 50 ar till Sven Johan Svensson och hans arfvingar;

år 1884: från *Bringetofta kyrkoherdeboställe* 8·6 kappland till planteringsland för folkskolan, från en lägenhet under härads-

höfdingebostället *Hvetlanda Tomas- och Kullagård* 2 qv.-ref 75 qv.-stänger, från *komministerbostället Ljunga Lillegård* i Ljunga socken 4·65 kappland till skolhusplan och från *stomhemmanet Lannaskeda stom* i Lannaskeda socken 53 tunnland 26·2 kappland till byggnadstomter; samt

år 1885: från en lägenhet under härads höfdingebostället *Hvetlanda Tomas- och Kullagård* 90 qv.-stänger, från *komministerbostället Hjelmserys klockaregård* i Hjelmserys socken 5·7 kappland till skolhusplan, från *komministerbostället Hagshults stom* i Hagshults socken 13 ar 30 qv.-meter till skolhusplan och planteringsland och från kyrkoherdebostället *Sandseryds stom* 14,400 qv.-fot till byggnadsplan för fattighus.

Beträffande *skiftesverket* i länet, anmärkes, att under perioden afslutats följande antal laga skiften och andra landtmäteri-förrättningar:

laga skiften:

år 1881: 101, omfattande skiftade hektar	3,478,
» 1882: 206, » » »	5,383,
» 1883: 137, » » »	4,438,
» 1884: 234, » » »	5,241,
» 1885: 168, » » »	3,625;

andra förrättningar:

år 1881: 89, omfattande	2,100 hektar,
» 1882: 195, »	2,508 »
» 1883: 94, »	3,963 »
» 1884: 143, »	1,283 »
» 1885: 97, »	1,665 »

Jordegarnes utgifter för de afslutade laga skiftena hafva utgjort år 1881: 22,765 kronor, år 1882: 39,823 kronor, år 1883: 37,668 kronor, år 1884: 49,760 kronor och år 1885: 27,160 kr.

Såsom understöd till utflyttningar i följd af laga skiften hafva af allmänna medel utbetalats: år 1881 kronor 2,137·50, år 1882 kronor 3,712·50, år 1883 kronor 2,550, år 1884 kronor 2,025 och år 1885 kronor 3,075, utgörande för hela perioden 13,500 kronor.

De af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande under perioden utfärdade förordnanden till landtmäteri-förrättningar hafva uppgått till följande antal:

	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.
till laga skiften	16.	29.	20.	23.	11.
» andra förrättningar...	77.	74.	67.	80.	90.
Summa	93.	103.	87.	103.	101.

Under år 1885 voro inom länet tjenstgörande 14 landtmätare med 5 medhjelpare och 3 elever; och var en af landtmätarne förordnad till justerare af mått och vigter i länets begge justeringsdistrikt.

Häradskommunernas inkomster, såvidt de bestått i andel af saköresmedel, har under perioden utgjort:

för Tveta, Vista och Mo härad	kronor	8·05,
» Norra och Södra Vedbo härad	»	8—,
» Östra härad	»	0·83,
» Vestra »	»	15·67,
» Östbo »	»	41—,
» Vestbo »	»	4—,
Summa kronor		77·55.

Bland häradenas *utgifter* hafva *snöplogningsafgifterna* årligen uppgått till följande belopp:

för Tveta	härad	kronor	3,253.02,
» Vista	»	»	1,255.50,
» Mo	»	»	799.92,
» Norra Vedbo	»	»	2,923.59,
» Södra Vedbo	»	»	1,539.43,
» Östra	»	»	4,533.17,
» Vestra	»	»	5,079.92,
» Östbo	»	»	2,335.25,
» Vestbo	»	»	5,041.51.

Till aflöning af *häradstjenare* och *tingshusföreståndare* har i medeltal årligen utgått:

från Tveta	härad	kronor	213.50,
» Vista	»	»	51.98,
» Mo	»	»	87.87,
» Norra Vedbo	»	»	75.—,
» Södra Vedbo	»	»	200.—,
» Östra	»	»	313.79,
» Vestra	»	»	146.58,
» Östbo	»	»	150.—,
» Vestbo	»	»	182.78.

Utgifterna för *tingshusbyggnad* eller till *hyra för tingslokal* hafva för följande härad årligen utgjort:

för Tveta	härad	kronor	192.92,
» Vista	»	»	132.—,
» Mo	»	»	15.92,
» Södra Vedbo	»	»	1,303.67,
» Östra	»	»	278.80,
» Vestra	»	»	442.32,
» Östbo	»	»	588.37,
» Vestbo	»	»	432.29.

Vidare hafva årligen utdebiterats: inom Östra härad till underhåll af en icke indelad häradsväg i Björkö socken 25 kronor; inom nämnda härads socknar, med undantag af Karlstorp, Kråkshult och Björkö, till provinsialläkarebostaden i Hvetlanda 547 kronor 90 öre och till sjukhuset derstädes 500 kronor; samt inom Vestra härad till provinsialläkarebostaden i Vrigstad 475 kronor och till underhåll af icke indelade häradsvägar 880 kronor 62 öre.

Länets Landstings förnämsta inkomster under perioden hafva utgjorts af bränvinsförsäljningsmedel och landstingsskatt, hvilka i medeltal årligen uppgått, de förra till 19,600 kronor och den senare till 19,100 kronor. Af dessa medel hafva årligen användts omkring 7,400 kronor till befrämjande af jordbruket och dess binäringar, omkring 13,300 kronor till undervisningsväsendet, omkring 11,500 kronor till gäldande af lasaretsbyggnadslånet och omkring 4,800 kronor till sjukvården. Härvid äro dock icke tagna i beräkning de till lasaretsdirektionen influtna sjukvårdsafgifter och hvad deraf utgått till länets sjukvårdsanstalter.

Nedannämnda kommuner hafva under perioden erhållit nådigt tillstånd att upptaga *lån*, ställda på längre återbetalningstid än två år, nemligen:

Jönköpings stad för uppförande af ny kyrkobyggnad å förstaden 300,000 kronor.
Hånger för fullbordande af kyrkobyggnad..... 6,000 »

Stockaryd till skolhusbyggnad.....	5,000 kronor.
Hvetlanda för betalning af aktier i jernväg.....	50,000 »
D:o » » » sväfvande skuld.....	16,500 »
Näsby för gäldande af aktier i jernväg.....	6,000 »
Myresjö d:o d:o.....	10,000 »
Skirö d:o d:o.....	10,000 »
Bäckseda d:o d:o.....	9,300 »
Öggestorp till ny kyrkobyggnad.....	12,000 »
Svennarum till skolhusbyggnad.....	6,000 »
Stenberg till gäldande af aktier i jernväg.....	6,100 »
Lannaskede d:o d:o.....	5,000 »
Alseda d:o d:o.....	24,000 »
Nye d:o d:o.....	9,000 »
Vernamo till betalning af kyrkobyggnadsskuld.....	10,000 »
Rogberga till skolhus- och sockenstugubyggnad samt betalning af kyrkobyggnadsskuld.....	10,000 »
Unnaryd till nytt boningshus å kyrkoherdebostället.....	1,000 »
Jäluntofta d:o d:o.....	1,000 »
Ingatorp till skolhusbyggnader.....	7,000 »
Barnarp till nybyggnad å kyrkoherdebostället.....	5,000 »
Månsarp d:o d:o.....	3,000 »
Sandersyd till ny sätabyggnad å kyrkoherdebostället samt skolhusbyggnader.....	8,600 »
Sandersyd till nytt fattighus.....	1,400 »
Näsejö till skolhusbyggnad.....	25,000 »
Kråkshult till skolhus- och sockenstugubyggnad.....	4,500 »
Hälsleby till skolhus.....	8,000 »

Härjemte har Jönköpings stad fått tillstånd *dels* den 8 december 1882 att upplägga ett obligationslån å 500,000 kronor och deraf använda intill 220,000 kronor för konvertering af äldre lån 120,620 kronor samt följande redan beslutade utgifter, nemligen för ombyggnad af en del af östra kanalen 9,127 kronor 10 öre, för ombyggnad af återstående delen af samma kanal 30,000 kronor, för det nya epidemiska sjukhuset 28,305 kronor och för inköpt jord till gator och stadsplanens genomförande 27,768 kronor 55 öre, *dels ock* den 21 augusti 1885 att ytterligare afyttra obligationer af nämnda lån till så stort belopp, som erfordrades för att bereda tillgång till gäldande af 26,689 kronor för inköpt jord, 15,000 kronor för aktier i ett bolag för uppförande af läroverkshus åt Jönköpings elementarskola för flickor, 45,000 kronor för en ny folkskolebyggnad och 61,700 kronor för kloakledning å förstaden.

Vidare har nådigt tillstånd meddelats:

Frinnaryds församling att af sin kyrkokassas medel låna 2,000 kronor till skolhusbyggnad;

Torskinge församling att ur kyrkokassan upptaga ett räntefritt lån å 1,500 kronor för att till förbättring af komministersbostället i församlingen inköpa ¹⁶¹/₁₄₉₉ mtl Torskinge Norregård;

Näfvelsjö församling att såsom bidrag till kostnaderna för uppförande af skolhus- och sockenstugubyggnad använda fyra års räntor å kyrkokassans medel;

Bredestads församling att fortfarande under ytterligare 9 år innehafva ett i kyrkokassan upptaget räntefritt lån å 1,000 kr;

Bäckaby församling att under 4 år använda kyrkokassans räntor till bestridande af skolhusbyggnadskostnad;

Hagrida församling att i 9 år njuta anstånd med betalningen af ett i kyrkokassan upptaget räntefritt lån å återstående belopp 2,500 kronor;

Bälaryds församling att till bestridande af skolhusbyggnads-kostnad i kyrkokassan upptaga ett räntefritt lån å 4,000 kronor;

Säby församling att till skolhusbyggnadskostnad under 3 år använda räntan å 10,000 kronor af kyrkokassans medel;

Bringetofta församling att för skolhusbyggnad ur kyrkokassan räntefritt låna 2,000 kronor på nio års tid;

Lommaryds församling att använda 4,000 kronor af kyrkokassan till skolhusbyggnad; samt

Askeryds församling att till skolhusbyggnader använda tre års räntor å kyrkokassans medel.

6. Politi.

A) **Undervisningsväsendet.** Vid *Jönköpings högre allmänna läroverk* utgjordes lärarepersonalen höstterminen 1885 af rektor, 7 lektorer, 13 adjunkter, 6 extra lärare och 4 öfningslärare.

Till följd deraf att läroverket för de fem nedersta klasserna fått såväl sitt område begränsadt som ett högsta lärjungeantal i hvarje klass eller klassafdelning bestämdt, har lärjungarnes antal under perioden något minskats. Det utgjorde under höstterminerna:

	Gemensamma linien.	Real-linien.	Latin-linien.	Summa.
År 1881	167	95	278	540
» 1882	171	83	263	517
» 1883	150	74	258	482
» 1884	130	75	267	472
» 1885	137	68	273	478

Sistnämnda års hösttermin öfvades 427 i teckning, 202 i sång, 17 i instrumentalmusik, 435 i gymnastik och vapenöfning samt 184 i särskilda militäröfningar.

Under perioden hafva 148 lärjungar å latinlinien och 34 å reallinien aflagt godkänd mogenhetsexamen.

Läroverkets nya gymnastikhus med lärosalar för realliniens lärjungar invigdes för sitt ändamål i oktober 1881. Entreprenadsumman för denna byggnads uppförande utgjorde 98,700 kronor, hvartill kommit utgifter för öfverarbeten, inredning samt inledning af gas och vatten m. m., så att totalkostnaden uppgått till 124,925 kronor 79 öre.

Visingsöfonden, stiftad till förmån för Visingsö skola af grefve Per Brahe den yngre och Katarina Stenbock genom gåfvobref den 12 mars 1647, den 4 januari 1654 och den 4 oktober 1673 samt flyttad till Jönköpings läroverk på grund af kungl. brefvet den 4 sept. 1811, egde i behållning vid början af år 1881 87,220 kronor 92 öre och vid slutet af år 1885 86,878 kronor 82 öre; och uppgingo sistnämnda år fondens inkomster till 14,846 kronor 78 öre samt dess utgifter till 5,651 kronor 87 öre. Jemlikt kungl. brefvet den 13 september 1878 har af denna fond utgått en summa af 50,000 kronor såsom bidrag till uppförandet af det nya gymnastikhuset.

Sedan tillgångarne i läroverkets byggnadsfond samt biblioteks- och materialkassan användts dels för gymnastikhusets byggande och dels till anskaffande af ny materiel i gymnastikhuset och inredning af den forna gymnastiksalen till lämpligt rum för läroverkets naturaliesamling, hade vid 1885 års utgång byggnadsfonden en behållning af 906 kronor 11 öre och en skuld, uppgående till 15,578 kronor 86 öre, samt biblioteks- och material-

kassan en skuld å 3,195 kronor 67 öre. Vid samma tid uppgick behållningen i ljus- och vedkassan till 290 kronor 20 öre samt i premie- och fattigkassan till 556 kronor 41 öre.

Under 1885 års hösttermin voro 73 lärjungar befriade från afgift till byggnadsfonden samt 155 från afgift till både byggnadsfonden och materialkassan. Afgiften till ljus- och vedkassan utgjorde 6 kronor och erlades af 476 lärjungar.

Af de i Jönköping befintliga två *enskilda skolor för kvinlig ungdom* har den ena fortfarande åtnjutit statsanslag. Den andra, kallad Jönköpings elementarskola för flickor, har deremot åtnjutit understöd af staden. Under 1885 års hösttermin besöktes den förra af 154 och den senare af 131 elever.

För uppehållande af undervisningen vid *Eksjö femklassiga lägre allmänna läroverk* äro fortfarande vid läroverket anställda 1 rektor och 5 kolleger jemte 3 öfningslärare. Lärjungarnes antal har under femårsperioden nedgått från 109 till 88. I gymnastik- och vapenöfningarne hafva nästan alla lärjungarne deltagit, hvarjemte för femte klassens lärjungar gevärsexercis varit anordnad en timme hvarje vecka.

Under höstterminen 1885 voro 17 lärjungar befriade från afgift till biblioteks- och materialkassan, 13 från afgift till byggnadsfonden och 21 från afgift till begge dessa kassor.

Vid 1885 års slut utgjorde behållningen:

i byggnadsfonden	kronor 4,762:56,
i ljus- och vedkassan	» 1,175—,
i biblioteks- och materialkassan.....	» 327:46,
i premie- och fattigkassan	» 1,903:21.

Den under lång tid omhandlade frågan om en välbehöfelig utvidgning af läroverkshuset har varit föremål för tvist med afseende å stadens byggnadsskyldighet, hvadan densamma icke under perioden vunnit nöjaktig lösning. Sedan Kungl. Maj:ts Befallningshafvande genom utslag förklarat sig icke kunna, emot Stadsfullmäktiges bestridande, förordna om verkställande på stadens bekostnad af erforderlig tillbyggnad af läroverkshuset, samt detta utslag, efter deröfver anförda besvär, blifvit af Kungl. Maj:t fastställt, dervid Kungl. Maj:t dock, när behofvet af ökad utrymme vore behörigen styrkt, tillika anbefalt Domkapitlet att vid inträffande ledighet af läraretjenst vid Eksjö läroverk icke omedelbart gå i författning om sysslans tillsättande, hafva Stadsfullmäktige nedsatt en komité med uppdrag att utarbета förslag till verkställande af läroverkshusets utvidgande; hvarefter ritning uppgjorts och åtgärder i öfrigt blifvit vidtagna för de öfverklagade olägenheternas afhjelpande.

Vid *treklassiga läroverket i Vernamo* ombesörjes undervisningen numera af rektor och en kollega, hvilken senare jemväl undervisar i ritning, samt af en lärare i gymnastik och en i sång. Lärjungarnes antal har under perioden minskats, så att

det höstterminen 1885 uppgick till endast 20, hvilka samtliga deltog i de gymnastiska öfningarna.

Vid nämnda års slut utgjorde behållningen:

i byggnadsfonden	kronor 3,453·67,
i ljas- och vedkassan	” 99 99,
i biblioteks- och materialkassan	” 795·66,
i premie- och fattigkassan	” 35—,
i Billingska premiefonden	” 569·62.

Sedan Vernamo köping låtit uppföra en tvåvånings skolhusbyggnad, innehållande å nedra botten rum för köpingens folkskola och bostad för läraren, samt å den öfra lärosalar för allmänna läroverket, har denna byggnad från höstterminens början år 1884 varit upplåten till begagnande för undervisningen. Byggnaden är belägen invid köpingens torg, som erbjuder en rymlig och lämplig plan för skolungdomens lekar och marschöfningar.

Grenna tvåklassiga pedagogi, vid hvilken äro anstälde rektor och en kollega, hade höstterminen 1881 17 och samma termin 1885 18 lärjungar. Efter särskildt åtagande af lärarne, har undervisningen meddelats i den omfattning, att lärjungarne varit fördelade i tre klasser, motsvarande de tre lägre klasserna af de allmänna läroverken. Enär vid skolan, såsom tvåklassig pedagogi, någon särskild lärare i teckning icke finnes anställd, men undervisning i detta ämne ansetts böra för alla klasserna beredas, har under de senare åren en sådan anordning vidtagits, att en af de till välskrifning för hvarje klass anslagna timmar användts för undervisning i teckning.

Beträffande *folkskoleväsendet*, utvisa inkomna uppgifter, att vid slutet af ifrågavarande femårsperiod funnos inom länet 82 fasta och 89 flyttande folkskolor, 39 fasta och 208 flyttande småskolor, 1 fast och 1 flyttande mindre folkskola samt 31 fortsättningskolor; att vid dessa skolor voro anstälde 224 lärare och 344 lärarinnor, deraf 180 lärare och 17 lärarinnor vid folkskolorna samt 44 lärare och 327 lärarinnor vid småskolorna; att antalet af de barn, som undervisades, utgjorde i folkskolorna 16,988 och i småskolorna 11,383, eller tillhopa 28,371; samt att inom skoldistriktet funnos 299 egna och 124 hyrda skolhus.

Af folkskoleinspektörerne vitsordas, att folkskoleväsendet äfven under denna period tagit ett stort steg framåt, samt att befolkningen med beredvillighet underkastar sig de dryga kostnader, som anskaffandet af nya tidsenliga skollokaler, bättre undervisningsmateriel m. m. måste medföra.

Till folkskoleväsendets befrämjande inom länet hafva af allmänna medel utgått följande belopp:

1:o till *löneförbättring åt folkskolelärare:*

år 1881	kronor 67,783·32,
” 1882	” 70,599·99,
” 1883	” 73,341·67,
” 1884	” 82,607·87,
” 1885	” 84,666·93.

Summa kronor 378,999·78.

2:o till *småskolors underhåll:*

år 1881	kronor 29,350—,
” 1882	” 29,775—,
” 1883	” 30,650—,
” 1884	” 31,725—,
” 1885	” 32,425—.

Summa kronor 153,925—.

3:o till *fortsättningskolor:*

år 1881	kronor 1,025—,
” 1882	” 1,325—,
” 1883	” 1,625—,
” 1884	” 2,125—,
” 1885	” 2,100—.
Summa kronor 8,200—.	

4:o till *undervisning i slöjd:*

år 1882 1,250 kronor samt för hvarterdera af de öfriga åren i perioden 1,500 kronor.

Den verksamhet för befrämjande af slöjdundervisningen inom länet, som, efter hvad i föregående femårsberättelse omförmäles, från och med år 1879 utöfvats af komiterade, utsedde af länets Landsting och Hushållningssällskap, har äfven under denna period fortgått. År 1881 beviljade nemligen så väl Landstinget som Hushållningssällskapet för hvarterdera af åren 1882—1886 ett anslag af 2,750 kronor att, efter samma plan som under de föregående tre åren, användas till befordrande af slöjdundervisning inom länet, och har förvaltningen af dessa medel jemte det till husslöjdens befrämjande beviljade statsanslag varit anförtrordt åt komiterade. Under år 1885 var undervisning i slöjd för i skolåldern varande barn anordnad inom följande 52 kommuner, nemligen Ljungarum, Jerstorp, Sanderyd, Rogberga, Öggestorp, Barkeryd, Skärstad, Visingsö, Stengårdshult, Norra Unnaryd, Öreryd, Valdshult, Adelöf, Linderås, Vireda, Marbäck, Askeryd, Bredestad, Säby, Tranås köping, Frinnaryd, Eksjö stad, Flisby, Alseda, Skede, Hvetlanda, Nye, Kråkshult, Korsberga, Vrigstad, Kärda, Rydaholm, Gällaryd, Vernamo köping, Vernamo socken, Tännö, Ås, Kållerstad, Forsheda, Bredaryd, Torskinge, Reftele, Anderstorp, Södra Unnaryd, Femsjö, Kulltorp, Våthult, Båraryd, Dannäs och Bosebo för både gossar och flickor samt uti Hakarps och Fröryds kommuner för endast flickor. Ut i de slöjddkurser, som vid Näs slöjdlärareseminarium varit anordnade för bibringande af kompetens åt folkskolelärare att meddela en efter pedagogiska grunder anordnad undervisning i slöjd, hafva årligen 3 till 5 af länets folkskolelärare med understöd af ofvanberörda anslag fått deltaga. År 1884 läto komiterade genom sakkunniga personer inspektera slöjdskolorna för att tillse, huruvida undervisningen på ett ändamålsenligt sätt bedrefves och i sådant hänseende meddela lärarne råd och upplysningar.

Genom beslut år 1880 har länets Landsting för hvarterdera af påföljande fem år anvisat 400 kronor att, i enlighet med hvad under flere år egt rum, fördelas emellan två inom länet boende, med anlag för industriell verksamhet utrustade ynglingar, en från någon af länets städer och en från landsbygden, i ändamål att bereda dem tillfälle att genom begagnande af undervisningen vid slöjdskolan i Stockholm utbilda sina anlag; och har utdelningen af detta understöd omhänderhafts af utsedde komiterade.

Enär de undervisningskurser för utbildande af småskolelärarinnor, som årligen på särskilda ställen inom länet varit anordnade, befunnits icke vara tillfyllestgörande, beslöt Landstinget år 1884, att ett enklassigt *seminarium för bildande af småskolelärare och lärarinnor* skulle vid påföljande års början inrättas i Hvetlanda; att i detta seminarium högst 30 elever finge intagas, hvilka i regel borde vara qvinliga, och hvilka, såvida inträdessökande funnes, borde väljas från alla länets städer och härad; att de vid småskolorna anstälde lärare och lärarinnor

skulle ega företrädesrätt till inträde i seminariet, såframt de från sitt skolråd och sin folkskoleinspektör hade synnerligen goda vitsord om duglighet för kallet; att undervisningstiden till en början skulle omfatta sju månader; att seminariet skulle förvaltas af en för fem år vald styrelse, bestående af fem personer, af hvilka två borde vara boende på platsen för seminariet; att till seminariets uppehållande anvisades ett årligt anslag af 2,575 kronor för åren 1885—1889, hvarjemte till lokals iordningställande med bänkar, katedrar, lampor, undervisningsmateriel m. m. för en gång anslogos 500 kronor; samt att, om medel möjligen på ett eller annat sätt kunde besparas i seminariets utgiftsstat, dessa finge af styrelsen disponeras; och fastställdes derjemte reglemente för seminariet, innehållande, bland annat, att undervisningen bestrides af seminariets föreståndare jemte en lärarinna i den med seminariet förenade öfningsskolan. Vid 1885 års landsting vidtogs den förändring i seminariets reglemente, att lärotiden utsträcktes till åtta månader, fördelade i vår- och höstterminer, den förra från den 15 januari till den 1 juni och den senare från den 1 september till den 15 december; hvarjemte af Landstinget ytterligare till seminariet anslogos dels årligen 200 kronor, till bestridande af den genom undervisningstidens förlängning uppkommande kostnad, dels likaledes årligen 125 kronor för betalning af uppkommen hyresbrist samt afgift för föreståndaren till folkskolelärares pensionsinrättning, dels ock för en gång 670 kronor 15 öre, som utöfver förut anvisade 500 kronor erfordrats för seminariets iordningställande. Vid seminariets öppnande den 16 februari 1885 hade 65 sökande anmält sig till inträde, och blefvo 30 till elever antagna. Första läsåret afslutades med offentlig examen den 28 november och den 1 december 1885.

Jönköpings läns folkhögskola, som fortfarande upprätthålles, har under perioden blifvit flyttad från Vesthorja Mellängård till den jemväl invid Vernamo köping belägna egendomen Helmershus, der numera afidne härads höfdingen J. F. Ekenman låtit för skolan uppföra lämplig lokal. Läsåret har omfattat tiden från början af november till någon dag under senare hälften af april; och har lärokursen varit ettårig, intill början af läsåret 1885—1886, då en tvåårskurs infördes, i ändamål att bereda de äldre lärjungarne undervisning i landbruksämnen samt sätta dem i tillfälle att i öfriga ämnen genomgå något utvidgade kurser. Vid skolan voro under nämnda läsår anstälde fem lärare; och har lärjungarnes antal utgjort:

under läsåret 1881—1882.....	17,
” ” 1882—1883.....	19,
” ” 1883—1884.....	27,
” ” 1884—1885.....	18,
” ” 1885—1886.....	17.

Enligt vitsord af skolans föreståndare, hafva lärjungarne i allmänhet visat mycket god flit och nästan utan undantag ådagalagt ett hedrande uppförande.

Landstingets anslag till folkhögskolan har för åren 1883—1887 höjts till 2,000 kronor årligen, och har skolan af statsmedel åtnjutit år 1881: 1,800 kronor, år 1882: 1,700 kronor, år 1883: 1,900 kronor, år 1884: 2,000 kronor och år 1885: 1,800 kronor samt särskildt såsom understöd åt mindre bemedlade elever år 1883: 200 kronor, år 1884: 250 kronor och år 1885: 330 kronor; hvarjemte skolan fått tillgodonjuta räntan å Jacobiska do-

nationsfonden, uppgående under de tre sista åren af perioden till 516 kronor 67 öre årligen. Den årsavgift, som af lärjungarne erlagts, har utgjort 15 kronor för nykomne och 10 kronor för dem, som förut bevisat skolan.

Den år 1878 inrättade tekniska afton- och söndagsskolan eller, såsom den numera benämnes, *lägre tekniska yrkesskolan i Jönköping*, har under den förflutna perioden i flere afseenden och särskildt beträffande antalet af undervisningsämnen, vunnit en icke obetydlig utveckling; och har skolan såväl vid årsafslutningarna som i öfrigt gifvit ständigt förnyade bevis på sin gagnande verksamhet, hvilken ock därför är af allmänheten högt uppskattad. Lärjungarnes antal utgjorde under vårterminerna:

	Manlige.	Qvinliga.	Summa.
år 1881.....	200	102	302
” 1882.....	188	123	311
” 1883.....	237	115	352
” 1884.....	240	120	360
” 1885.....	250	118	368

Till skolans upprätthållande hafva årliga anslag beviljats af staten, af Jönköpings läns Landsting och Hushållningssällskap samt af Jönköpings stad, hvilka anslag utgjort, statsanslaget år 1881 2,700 kronor och derefter 3,000 kronor, Landstingets 1,500 kronor, Hushållningssällskapets 1,000 kronor och Jönköpings stads 2,500 kronor, hvarjemte staden för år 1881 anvisat ett extra anslag af 1,450 kronor. En rymlig lokal är af staden åt skolan upplåten.

Vid länets Landstings sammanträde år 1878 beslöts, under förutsättning och vilkor att öfriga landsting inom provinsen Småland om enahanda beslut sig förenade, att ett för de fyra Småländska landstingsområdena gemensamt *idiothem*, afsedt att innefatta en idiotskola för omkring 50 elever och en vårdanstalt för omkring 10 idioter, skulle inrättas; att de fyra landstingen i mån af deras områdens folkmängd, skulle bidra till bestridande af kostnaderna för anstaltens bildande och underhåll; att till lokal för idiothemmet skulle inköpas egendomen Nannylund vid Eksjö emot därför betingad köpeskilling 24,000 kronor; att det å egendomen befintliga boningshus skulle inredas till vårdanstalt och nya byggnader uppföras för idiotskolan för en sammanräknad kostnad af högst 27,000 kronor; att landstingen för nämnda ändamål ansloge för hvartera af åren 1879, 1880 och 1881 14,000 kronor, deraf skulle tillskjutas $\frac{19}{60}$ af Jönköpings läns landsting, $\frac{17}{60}$ af Kronobergs läns landsting, $\frac{15}{60}$ af Kalmar läns södra landsting och $\frac{9}{60}$ af Kalmar läns norra landsting; samt att en styrelse för anstalten skulle tillsättas, bestående af elfva ledamöter, nemligen två från hvarje landstingsområde, lasarettsläkaren i Eksjö, en af Stadsfullmäktige i Eksjö vald och en i närheten af anstalten boende person, som de öfrige styrelseledamöterna egde utse.

Härefter fastställdes vid 1881 års Landsting reglemente för *Smålands idiothem*, som har till ändamål dels att till uppfostran mottaga sådana barn, som, till följd af medfödda brister i själsförmögenheterna eller hämmad utveckling, icke kunna vinna inträde i de allmänna skolorna, men som likväl anses vara i någon mån emottagliga för bildning och undervisning, dels ock att, så långt tillgångarne det medgifva, till vård emottaga idioter, som icke anses mottagliga för undervisning, äfvensom sådana, hvilkas undervisning måste anses afslutad. Anstalten står under

ledning af en på ofvan angifna sätt utsedd öfverstyrelse, biträdd af ett förvaltningsutskott. Till elever antagas sinnesslöa barn af begge könen inom en ålder icke under 6 och icke öfver 15 år, som äro mantalsskrifna inom Småland och Öland och som kunna anses i någon mån bildbara, samt inom vårdanstalten, om öfverstyrelsen så för godt finner, äfven idioter af högre ålder. Årsafgift erlägges efter taxa, som bestämmes af öfverstyrelsen och för närvarande utgör i första klassen 450 kronor, i andra klassen 250 kronor och i tredje klassen 150 kronor. Af Lands-tingen anslås årligen de under det påföljande året för anstalten nödiga medel, efter den fördelningsgrund, som här ofvan finnes omförmäld.

Idiothemmet öppnades den 13 mars 1883; och voro deri vid slutet af år 1885 intagna 22 elever.

Af landstingsmedel har till anstalten utgått:

åren 1879—1881: 42,000 kronor, deraf 13,200 kronor belöpte på Jönköpings läns Landsting,

år 1883: 17,500 kronor, deraf 7,125 kronor belöpte på Jönköpings läns Landsting,
 » 1884: 6,800 » » 2,153.33 » » » » » »
 » 1885: 5,200 » » 1,646.67 » » » » » »

Härjemte har anstalten under åren 1884 och 1885 åtnjutit statsanslag med 1,068 kronor för det förra och 1,800 kronor för det senare året.

Enligt den af vederbörande revisorer afgifna berättelse öfver verkställd granskning af idiothemmets räkenskaper för år 1885, utgjorde anstaltens behållning vid slutet af nämnda år 77,050 kronor 7 öre, derifrån dock skulle afgå intecknad skuld 9,000 kronor; och beräknades bland tillgångarne fastigheten Nannylund med åbyggnader till 61,396 kronor 8 öre, inventarier till 8,487 kronor 64 öre och beklädnadspersedlar till 1,366 kronor 19 öre.

Genom gåfvor har vid idiothemmet bildats en frielevsfond, som vid periodens slut öfversteg 12,000 kronor.

Hvad angår undervisningsväsendet, må slutligen nämnas följande af länets Landsting under perioden fattade beslut, nemligen att för hvarterdera af åren 1882—1886 till direktionens för Hjorteds institut för döfstumma barn disposition ställa ett anslag af 300 kronor att användas till understöd med 100 kronor åt hvar af institutets tre minst bemedlade elever från Jönköpings län; att för åren 1882—1886 till belöningar åt lärjungar vid länets folkskolor för flit och framsteg i kunskaper anslå 1,500 kronor årligen att emellan skolorna fördelas efter förut följd grund; att till understöd åt obemedlade öfveråriga döfstumme från detta län, hvilka begagna undervisningen vid döfstummeläroanstalten i Vadstena, för tre år från och med år 1883 anslå 600 kronor årligen, att af direktionen för nämnda läroanstalt användas med högst 100 kronor om året för hvarje lärjunge; samt att, till underlättande för kommunerna att låta intaga elever uti blindskolan i Vexjö, för åren 1884 och 1885 anvisa årligen 500 kronor att af skolans föreståndare användas med högst 100 kronor för hvarje i blindskolan intagen obemedlad elev från detta län.

På grund af det Kungl. Maj:ts Befallningshafvande genom kungl. brefvet den 22 februari 1878 lemnade bemyndigande att, i mån af förutvarande understödstagares afgång, använda den för Jönköpings län bestämda andel af Malmö barnhusfonds medel, ursprungligen afsedda att lemna bidrag till underhåll och uppfostran af fattiga barn, till beredande af uppfostran och underhåll af medellösa döfstumma eller sinnesslöa barn vid någon för dylikt ändamål inrättad anstalt, vare sig inom eller utom

länet, hvilket bemyndigande genom kungl. brefvet den 6 maj 1881 utsträcktes derhän, att å berörda medel, enligt förutnämnda nådiga bref bestämda till 670 kronor årligen, uppkommande besparingar må användas äfven för att åt sådana vanlottade barn bereda undervisning i något yrke, hafva under nu ifrågavarande femårsperiod bidrag anvisats dels till trenne döfstumme gossar och två döfstumma flickor, hvilka åtnjutit underhåll och undervisning vid döfstumskolan på Rephult i Kronobergs län, dels för en sinnesslös gosse, som varit intagen å idiothemmet vid Nannylund här i länet. För de vid Rephult intagna barn har den dem derstädes meddelade undervisning och vård medfört synnerligen goda verkningar.

B) Rättsväsende och fängvård. Antalet af de under perioden vid underdomstolarne inom länet anhängiggjorda tvistemål och brottmål samt afdömda mål angående gröfre brott utvisas af följande öfversigt:

1:o Tvistemål:

	Vid häradsrätterna.	Vid rådstufvurätterna.
År 1881.....	974,	198.
» 1882.....	851,	344.
» 1883.....	750,	442.
» 1884.....	1,068,	563.
» 1885.....	961,	579.

2:o Brottmål:

	Vid häradsrätterna.	Vid rådstufvurätterna.
År 1881.....	381,	927.
» 1882.....	433,	921.
» 1883.....	539,	965.
» 1884.....	347,	618.
» 1885.....	366,	848.

3:o Afdömda mål om gröfre brott:

	Vid häradsrätterna.	Vid rådstufvurätterna.
År 1881.....	53,	19.
» 1882.....	37,	13.
» 1883.....	23,	16.
» 1884.....	22,	5.
» 1885.....	27,	21.

För fylleri hafva inom länet blifvit sakfälda: år 1881: 788, år 1882: 667, år 1883: 738, år 1884: 531 och år 1885: 586 personer.

De under perioden afgjorda lagsökningsmål, deri betalnings-skyldighet ålagts, hafva utgjort:

1:o hos Kungl. Maj:ts Befallningshafvande:

	Antal.	Skuldbelopp.
År 1881.....	441,	kronor 148,699.74.
» 1882.....	451,	» 220,329.14.
» 1883.....	495,	» 148,744.01.
» 1884.....	573,	» 276,416.69.
» 1885.....	588,	» 286,974.35.

2:o hos Öfverexekutor i Jönköping:

	Antal.	Skuldbelopp.
År 1881.....	55,	kronor 7,906.—.
» 1882.....	62,	» 11,766.42.

	Antal.	Skuldbelopp.
År 1883.....	61,	kronor 41,000.—.
” 1884.....	51,	” 24,096.—.
” 1885.....	91,	” 34,939.—.

3:o hos Öfverexekutor i Eksjö:

	Antal.	Skuldbelopp.
År 1881.....	12,	kronor 3,143.75.
” 1882.....	3,	” 3,087.—.
” 1883.....	7,	” 2,752.30.
” 1884.....	8,	” 8,123.36.
” 1885.....	13,	” 28,326.61.

Såvidt för Kungl. Maj:ts Befallningshafvande är känt, äro endast i Norra och Södra Vedbo härad *förlikningsnämnder* i

verksamhet; och uppgifves, att genom dem tjugo tvister under perioden blifvit bilagda.

Af det utaf Riksdagen beviljade anslag till aflöning åt *särskild polisstyrka på landet* m. m. har ståtts till Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes förfogande för år 1881: 1,225 kronor, för år 1882: 2,000 kronor samt för hvartera af åren 1883, 1884 och 1885: 3,000 kronor. Dessa medel hafva hufvudsakligen användts till aflöning åt extra polistjenstemän och betjente vid Nässjö, Säfsjö, Marianelunds och Sommens jernvägsstationer samt i Gislaved och Hvetlanda; hvarjemte deraf anvisats bland annat ersättning till särskild vakt vid de större marknaderna på landsbygden.

Från härvarande länsfängelse meddelas följande uppgift rörande antalet af der förvarade *fångar*:

År.	För undergående af						Lösdrifvare.		Barn, som åtföljt sina föräldrar.	På fri fot stälde eller till annat fän- gelse afsände ransaknings- fångar.	Summa.
	straffarbete.		enkelt fängelse.		fängelse vid vatten och bröd.		M.	Qv.			
	M.	Qv.	M.	Qv.	M.	Qv.					
1881.....	87	11	6	1	141	8	91	17	2	291	655
1882.....	83	7	19	1	139	4	73	20	4	328	678
1883.....	55	4	19	—	153	14	45	4	—	239	533
1884.....	56	6	20	2	129	5	62	7	1	256	544
1885.....	65	7	9	1	177	9	62	4	4	229	567

Af de manlige straffarbetsfångarne hafva 29 år 1881, 8 år 1882, 15 år 1883, 10 år 1884 och 20 år 1885 ankommit från annat fängelse för straffets fortsättande härstädes.

Jönköpings läns fångvårdsförening har under perioden fortsatt sin verksamhet i enlighet med den för densamma utstakade plan. Antalet af dem, som af föreningen åtnjutit hjälp, uppgick vid slutet af år 1885 till 64. Under perioden har föreningen erlagt afgifter för tre å åkerbrukskolonien Hall intagne ungdomar, satt fyra skyddslingar i tillfälle att öfverresa till Amerika samt lemnat hyresbidrag till det i Jönköping inrättade arbetshem för fallna qvinnor. År 1885 uppgingo de till föreningen infly-

tande medlemsavgifter från enskilda personer till 623 kronor samt årsbidragen från 53 kommuner till 365 kronor; och utgjorde föreningens behållning vid slutet af nämnda år 6,652 kronor 27 öre.

C) *Kreditanstalter*. Under perioden hafva *tre* enskilda banker varit i verksamhet inom länet, nemligen Smålands enskilda bank med kontor i Jönköping, Eksjö, Grenna, Vernamo och Hvetlanda, Östergötlands enskilda bank med kontor i Eksjö, Grenna, Tranås och Säfsjö samt Oskarshamns enskilda bank med kontor i Nässjö. Om dessa bankers hufvudsakliga rörelse vinnes upplysning i nedanstående tabeller:

Uppgift angående omsättningen å de särskilda hufvudräkningarna hos Smålands ensk. bank vid de inom Jönköpings län förlagda kontor.

	1881.		1882.		1883.		1884.		1885.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
<i>Vexelräkningen.</i>										
Diskonterade vexasr	2,567,976	77	3,711,792	36	4,364,614	58	5,347,113	39	4,994,647	47
Infriade vexasr	2,390,122	89	3,678,344	83	3,935,633	40	5,061,590	64	5,119,310	25
<i>Låneräkningen.</i>										
Utlemnade lån	4,694,815	—	5,096,855	—	5,407,955	—	6,011,190	—	6,076,686	25
Infriade lån	4,474,745	—	4,936,210	—	5,170,905	—	5,695,445	—	5,998,561	25
<i>Kreditivräkningen.</i>										
Uttaget	9,341,006	87	9,648,329	50	9,437,073	18	8,959,930	27	8,398,339	80
Insatt	9,313,327	09	9,582,362	47	9,361,188	86	8,972,792	55	8,353,157	94
<i>Giroräkningen.</i>										
Insatt	7,030,960	43	7,068,818	72	6,651,897	15	5,985,691	03	6,370,033	07
Uttaget	7,107,904	31	7,065,185	77	6,607,009	62	6,049,412	64	6,445,781	45
<i>Depositionsräkningen.</i>										
Insatt	4,525,772	90	5,220,919	52	7,388,669	51	6,149,460	18	7,430,622	89
Uttaget	4,695,342	18	5,471,944	49	5,373,878	12	5,629,307	64	7,050,118	85

Smålands ensk. bank (Forts.). Åren 1881—1885.

	Vid kontoren i Jönköpings län.		Vid samtliga kontoren.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
<i>Vexelräkningen.</i>				
Diskonterade växlar	20,986,144	57	63,205,216	12
Infriade växlar	20,185,002	01	61,540,890	91
<i>Låneräkningen.</i>				
Utlemnade lån	27,286,601	25	50,602,854	25
Infriade lån	26,275,866	25	49,029,864	25
<i>Kreditivräkningen.</i>				
Uttaget	45,784,679	62	91,267,321	24
Insatt	45,582,828	91	90,987,605	43
<i>Giroräkningen.</i>				
Insatt	33,107,400	40	55,539,419	96
Uttaget	33,275,293	79	55,679,912	91
<i>Depositionsräkningen.</i>				
Insatt	30,715,445	—	45,242,031	68
Uttaget	28,220,591	28	42,485,381	76
<i>Postvexelräkningen.</i>				
Uttälda växlar	—	—	136,031,511	01
Infriade växlar	—	—	135,934,017	10

Uppgift angående in- och utlåning, kassaomsättning och postremissvexelrörelse vid Östergötlands enskilda banks kontor i Jönköpings län.

	1881.		1882.		1883.		1884.		1885.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
<i>På deposition.</i>										
Insatt	1,323,590	—	1,124,250	—	1,217,120	—	1,653,090	—	1,795,100	—
Uttaget	1,325,310	—	1,136,200	—	1,091,200	—	1,403,940	—	1,793,010	—
<i>På upp- och afskrifning.</i>										
Insatt	1,148,762	—	990,199	—	1,025,117	—	1,244,532	—	1,189,880	—
Uttaget	1,140,545	—	996,550	—	1,004,120	—	1,240,150	—	1,195,535	—
<i>På kreditiv.</i>										
Uttaget	2,851,440	—	2,985,337	—	3,275,576	—	2,888,043	—	3,071,489	—
Insatt	2,633,644	—	2,937,668	—	3,171,795	—	2,951,719	—	3,009,929	—
<i>Reverslån.</i>										
Beviljade	713,500	—	735,070	—	748,250	—	721,730	—	531,640	—
Betalda	727,152	—	652,820	—	763,100	—	685,350	—	608,980	—
<i>Vexlar.</i>										
Köpta	609,542	66	785,554	14	1,105,205	44	1,073,274	56	1,226,962	62
Infriade	515,167	97	698,454	86	1,056,598	99	1,036,373	27	1,178,929	48
Kassaomsättning	13,717,889	39	14,054,481	90	16,130,659	68	15,028,474	08	15,364,594	22
Sålda postremissvexlar	4,601,853	24	5,121,276	65	5,837,673	17	4,625,229	86	4,799,685	58

Uppgift angående de särskilda hufvudräkningarna vid Oskarshamns enskilda banks kontor i Nässjö.

	1881.		1882.		1883.		1884.		1885.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
<i>Kassaräkning.</i>										
Influtet	4,079,770	31	4,102,968	57	4,356,561	13	4,343,854	63	5,295,159	70
Utgifvet	4,071,191	78	4,104,647	52	4,339,595	18	4,365,306	35	5,286,948	39
<i>Kreditivräkning.</i>										
Uttaget	516,867	—	515,492	30	558,648	53	561,920	46	951,496	24
Insatt	479,672	87	517,418	42	558,346	88	566,406	12	914,138	24

	1881.		1882.		1883.		1884.		1885.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
<i>Upp- och afskrifningsräkning.</i>										
Uttaget	120,269	08	58,578	01	53,286	17	98,382	96	101,863	98
Insatt	117,928	67	67,768	49	46,831	85	112,297	85	87,743	89
<i>Depositionsräkning.</i>										
Uttaget	157,525	—	206,850	—	323,590	—	383,390	—	429,525	—
Insatt	143,955	—	307,460	—	350,630	—	381,340	—	479,545	—
<i>Vexelräkning.</i>										
Diskonterade vaxlar	270,020	91	308,763	59	490,008	56	463,213	57	499,819	37
Infriade vaxlar	231,010	13	318,192	04	424,530	72	469,490	36	500,878	67
<i>Låneräkning.</i>										
Utlemnade lån	103,520	—	134,780	—	161,500	—	158,190	—	209,400	—
Infriade lån	89,080	—	129,230	—	155,710	—	160,570	—	174,680	—

Aktiebolaget *Stockholms Handelsbank* har vid sitt afdelningskontor i Jönköping idkat bankrörelse i den omfattning, som följande tabell utvisar:

	1881.		1882.		1883.		1884.		1885.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
<i>Diskontrörelsen.</i>										
Utlånade	6,617,169	25	7,534,029	33	7,779,408	43	8,719,678	43	7,930,271	85
Inbetalde	6,437,285	28	6,904,746	94	7,515,779	32	8,084,196	11	7,996,854	64
<i>Kreditivrörelsen.</i>										
Uttaget	4,194,797	74	4,018,554	44	4,701,972	68	5,290,464	65	5,327,670	68
Insatt	4,218,961	15	4,002,818	06	4,675,056	15	5,340,902	06	5,168,918	33
<i>Depositionsrörelsen.</i>										
Insatt	2,682,802	87	1,032,587	37	1,758,837	97	1,545,984	78	2,260,710	32
Uttaget	2,242,321	91	1,285,131	41	1,282,621	81	1,302,009	54	2,180,381	47
<i>Sparkasserörelsen.</i>										
Insatt	832,622	94	1,200,278	41	1,224,572	93	1,148,191	86	1,286,827	67
Uttaget	711,552	20	856,434	36	1,009,452	82	1,070,357	66	1,227,299	29
<i>Postremissrörelsen. Sålde</i>	7,498,769	56	7,121,082	62	6,137,636	35	6,227,730	41	6,461,331	71
<i>Sammanlagda omsättningen</i>	70,000,121	17	63,719,557	45	70,811,950	79	71,330,294	23	68,978,902	29

Emot slutet af ifrågavarande period, eller den 12 oktober 1885, öppnades jemväl af *Sveriges Riksbank* ett afdelningskontor i Jönköping.

Inom länet finnas numera fem så kallade *folkbanks*, nemligen Östra härads folkbank i Hvetlanda, Stengårdshults pastorats folkbank i Öreryd, Tranås folkbank samt en i Eksjö och en i Grenna, de två sistnämnda inrättade under år 1885.

Angående förstnämnde två folkbanks verksamhet hafva följande uppgifter hit inkommit:

2:o. *Stengårdshults pastorats folkbank.*

	Insättningar.											
	Grundfond.		Div. omkostnader.		Sparbanken.		Sparkassa.		Inbetalda lån.		Intresse.	
	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
1881 Dec. 31	8,717	63	—	—	16,457	11	122,522	39	14,525	—	2,312	03
1882 " "	242	94	19	27	64,114	03	52,664	02	44,990	—	6,514	92
1883 " "	130	—	9	23	16,886	13	45,051	95	45,878	67	7,499	93
1884 " "	67	04	—	—	2,214	56	28,716	66	23,689	17	6,920	45
1885 " "	311	07	7,241	84	154	45	38,157	78	25,655	67	8,852	22
Kronor	9,468	68	7,270	34	99,826	28	287,112	80	154,738	51	32,099	55
											62,137	95

K. M:s Befallningshafvandes femårsberättelser 1881—1885. Jönköpings län.

	U t t a g n i n g a r.													
	Grundfond.		Div. omkostnader.		Sparbanken.		Sparkassa.		Utlånt.		Intresse.		Deposition.	
1881 Dec. 31	—	—	108	—	85,857	48	13,435	33	65,021	50	7	42	—	—
1882 " "	—	—	1,679	41	10,527	15	20,773	21	130,423	17	48	34	16,236	68
1883 " "	—	—	2,041	19	15,394	16	38,470	41	58,140	17	25	32	14,843	07
1884 " "	160	58	775	91	290	35	24,524	81	31,063	34	14	14	9,550	55
1885 " "	347	71	1,571	50	467	41	42,224	38	53,291	34	101	51	15,228	57
Kronor	508	29	6,176	01	112,536	55	139,428	14	337,939	52	196	73	55,858	87

Smålands m. fl. provinsers hypoteksförening har under åren 1881—1885 till jordegare inom Jönköpings län utlemnadt amorteringslån till ett sammanräknadt belopp af 4,415,900 kronor, deraf

år 1881	kronor	795,000,
" 1882	"	776,300,
" 1883	"	825,500,
" 1884	"	970,400,
" 1885	"	1,048,700,

D) Sparbanker. Af de i föregående femårsberättelse omförmälta tjugotvå sparbanker har en, eller *Stengårdshults pastorats sparbank*, numera blifvit ombildad till folkbank; och hafva tre nya sparbanker under nu tilländalupna femårsperioden tillkommit, nemligen *Korsberga pastorats*, *Hullaryds* och *Marianelunds sparbanker*. Samtliga sparbankerna i länet äro alltså 24.

Under åren 1881—1884 hafva insättningar och uttagningarna i länets sparbanker uppgått till följande belopp:

	Insatta medel.	Uttagna medel.
År 1881	kr. 1,287,081,	kr. 1,071,649,
" 1882	" 1,180,796,	" 1,133,307,
" 1883	" 1,294,056,	" 1,110,764,
" 1884	" 1,259,490,	" 1,150,424.

Häraf synes, att under dessa år någon nämnvärd rubbning i sparbankernas verksamhet ej egt rum. Uttagningarna hafva visserligen i någon mån stigit, dock ej till så högt belopp, som under åren 1878 och 1879.

Under senare delen af perioden lät Kungl. Maj:ts Befallningshafvande genom utsedt ombud inspektera några af sparbankerna, hvarefter Kungl. Maj:ts Befallningshafvande genom allmän kungörelse den 5 november 1885 fäste samtliga sparbanksstyrelsernes uppmärksamhet på vigten deraf, att vissa af ombudet anmärkta oegentligheter vid sparbanksförvaltningen undanröjdes.

E) Försäkringsinrättningar. Angående de brandförsäkringsbolag, hvilkas verksamhet omfattar endast länet eller del deraf, meddelas uppgifter i bifogade **tabell N:o 7**.

Vid slutet af år 1885 uppgick sockenbolagens antal till 46, och utgjorde deras sammanräknade försäkringsbelopp 22,382,899 kronor.

Från härvarande styrelse för *städernas bolag till brandförsäkring af lösegendom* har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande

emottagit nedanstående redogörelse för bolagets verksamhet under åren 1881—1885:

Vid försäkringsårets slut.	Ansvarighetssumma.	Utbetalda brandskadeersättningar.	Influtna inträdes- och årsafgifter jemte räntemedel.	Behållning.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Den 1 okt. 1881	90,345,170	175,079 ⁹⁸	313,212 ³⁰	205,843 ²³
" 1 " 1882	93,366,420	165,540 ⁵⁵	319,104 ⁹⁶	300,176 ⁴²
" 1 " 1883	96,400,450	203,771 ⁷⁷	330,242 ⁸¹	359,611 ⁰⁹
" 1 " 1884	100,944,600	142,893 ⁷⁴	344,807 ⁰⁵	496,322 ⁶⁵
" 1 " 1885	103,101,270	154,746 ⁶²	358,140 ⁷³	632,712 ⁰¹

Enligt meddelande från *städernas allmänna brandstodsbolags* kammarkontor, funnos i nämnda bolag vid 1885 års slut för Jönköping 714 försäkringar med försäkringsvärde till belopp af 12,152,275 kronor, för Eksjö 109 försäkringar med försäkringsvärde 920,867 kronor 50 öre och för Grenna 71 försäkringar med försäkringsvärde 542,225 kronor.

Jönköpings läns pensionsförening har under perioden fortsatt sin verksamhet, till upplysning hvarom intages följande öfversigt:

År.	Delegarnes antal i		Delegarnes behållning i			Delegarnes årsvinst, utöfver räntor, uppgående till 5 à 6 procent.
	besparingsklassen.	lifränteklassen.	besparingsklassen.	lifränteklassen.	reservfonden.	
			Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
1881	2,628	40	473,745 ¹⁹	38,490 ²⁶	11,321 ³⁰	2,164 ³²
1882	2,782	51	494,549 ²⁹	51,495 ⁵³	11,746 ⁴⁵	2,111 ⁴⁹
1883	2,963	53	528,776 ³⁴	50,880 ⁴²	11,995 ⁶⁹	2,313 ⁹⁷
1884	3,136	70	540,524 ²²	70,262 ⁶⁸	9,994 ⁷⁹	2,870 ¹⁷
1885	3,288	84	551,567 ³⁸	85,024 ⁶²	11,897 ²⁸	2,874 ⁸⁷

Det i föregående femårsberättelse omförmällda anslag till *insättningar för fattiga barn i lifränteanstalt* förnyades år 1881 af länets Landsting, som för fem år från och med år 1882 till nämnda ändamål anvisade 1,000 kronor årligen på enahanda villkor som förut varit bestämda, med stadgande tillika att kom-

mun, som ville tillgodonjuta sin andel af berörda anslag, borde inom slutet af året näst före det, hvarunder anslaget skulle utgå, göra anmälan derom att kommunen underkastade sig de föreskrifna villkoren. Af ifrågavarande anslag hafva under perioden utgått följande belopp:

år 1881	kronor 474 ²⁷ ,
» 1882	» 547 ⁷⁰ ,
» 1883	» 496 ⁸⁰ ,
» 1884	» 532 ⁵⁴ ,
» 1885	» 489 ⁵⁴ .

Genom agenter utöfvas försäkringsverksamhet inom länet af åtskilliga enskilda bolag, såsom försäkringsbolaget Skandia, brand- och lifförsäkringsaktiebolaget Svea, brandförsäkringsbolaget Skåne, olycksfallsförsäkringsbolaget Fylgia, transport- och olycksfallsförsäkringsbolaget Zürich, Sveriges hästförsäkringsbolag m. fl.

Den förut omnämnda föreningen för horn- och hofassurans i Byarum blef under år 1883 upplöst. Beträffande andra kreatursförsäkringsbolag inom länet återopas hvad i afdelningen om boskapsskötseln blifvit anfördt.

Enligt inkomna uppgifter, finnas sockenmagasin å Visingsö, förfogande öfver 4,895 kub.-fot råg och hafre, inom Björkö, Lannaskede, Alseda, Ökna, Kråkshults, Stenberga och Karlstorps socknar af Östra härad, hvilkas behållning år 1885 uppgick till sammanlagdt 600 kub.-fot råg, 474 kub.-fot korn, 604 kub.-fot hafre och 10,469 kronor 88 öre i penningar, inom Käfsjö och Fryele socknar af Östbo härad samt inom Vestbo härad fyra med en tillgång af 2,939⁵ kub.-fot råg, korn och hafre.

F) **Fromma stiftelser.** Utöfver hvad härom är upptaget i tabellen N:o 8, kan nämnas, att Eksjö stad under år 1885 genom testamente af apotekaren Martin Justelius i Östersund bekommit en donation å 6,000 kronor, som ej ännu kommit staden till handa.

G) **Holso- och sjukvård.** Länet provinsialläkare äro fortfarande sex, stationerade i Jönköping, Eksjö, Hvetlanda, Vrigstad, Vernamo och Gislaved.

Sedan den i förra femårsberättelsen omförmälta framställning till Kungl. Maj:t om delning af Gislaveds distrikt den 30 december 1880 af Kungl. Maj:t förklarats icke till någon åtgärd föranleda, har denna fråga ånyo bragts å bane derigenom att en del enskilda personer i Vestbo härad hos Kungl. Maj:t underdånigst anhållit om beredande af anslag till lön åt en provinsialläkare, hvilken, stationerad i Unnaryds kyrkoby, skulle till distrikt erhålla Unnaryds, Femsjö, Långaryds, Färgaryds, Jäluntofta, Kållerstads och Ås socknar, alla nu tillhörande Gislaveds provinsialläkaredistrikt, äfvensom Bolmsö till Vernamo provinsialläkaredistrikt hörande socken; men sedan kommunerna blifvit i frågan hörda, dervid endast Unnaryds, Femsjö, Kållerstads, Jäluntofta och Bolmsö socknar uttalat sig för en ovilkorlig delning af Gislaveds provinsialläkaredistrikt, hvaremot Färgaryds och Ås' socknar helt och hållet motsatt sig delningen, under det att Långaryds socken för sitt medgifvande dertill uppställt det vilkor att sistnämnda socken skulle fortfarande komma att tillhöra det gamla distriktet, har Kungl. Maj:t vid pröfning af ärendet den 8 augusti 1885 icke funnit skäl att bifalla ansökningen. Under periodens sista år blef, i anledning af inträffad ledighet af provinsialläkaretjensten i Vrigstads distrikt,

förslag väckt om flyttning af läkarestationen från Vrigstad till Säfsjö stationssamhälle, hvilket förslag, derom meningarna inom häradet voro mycket delade, är beroende på pröfning.

Genom nådigt bref den 1 april 1881 medgaf Kungl. Maj:t rättighet till tjänsteårsberäkning, lika som för civile läkare i statens tjänst, åt en i *Nässjö stationerad distriktsläkare*, med Nässjö socken såsom tjänstgöringsområde, samt antagen af nämnda sockens kommunalstämma eller genom af denna utsedde delegerade. Denna befattning, som sedermera upprätthållits dels af ordinarie distriktsläkare och dels af extra läkare, är för närvarande icke med ordinarie innehafvare besatt.

Under perioden har väckts förslag om anställande af en distriktsläkare i *Tranås köping* med distrikt, omfattande nämnde köping samt Säby, Linderås, Frinnaryds, Marbäcks, Lommaryds och Adelöfs socknar. En hos Kungl. Maj:t gjord underdånig ansökning om rätt till tjänsteårsberäkning för en sådan distriktsläkare fann Kungl. Maj:t den 24 juli 1885 icke kunna bifallas. Förnyad framställning i nämnda hänseende har dock sedermera skett, likasom ock emot slutet af perioden fråga väckts om anställande af en distriktsläkare i *Vernamo*.

Stadsläkarne inom länet äro till antalet fyra, nemligen två i Jönköping, en i Eksjö och en i Grenna. Ordningar för stadsläkares tillsättande i Jönköping och Grenna äro af Kungl. Maj:t fastställda, den 28 juli 1882 för Jönköping och den 16 mars 1883 för Grenna.

De inom länet befintliga *sjukvårdsanstalter* äro länets lasarett och kurhus i Jönköping, Ulfsparre-Hägerflychtska lasarettet i Eksjö samt de mindre sjukhusen i Vernamo, Hvetlanda och Gislaved.

Sjukvårdsafgiften har under hela perioden utgått med 50 öre för man och 25 öre för qvinna; och hafva de härigenom influtna medlen utgjort:

år 1881	kronor 33,675 ⁶² ,
» 1882	» 33,787 ²⁹ ,
» 1883	» 33,782 ²⁰ ,
» 1884	» 33,960 ²⁵ ,
» 1885	» 34,368 ⁰⁵ .

Behållningen af dessa medel jemte förut reserverade kurhusmedel uppgick vid slutet af år 1885 till 31,017 kronor 84 öre; och visade vid samma tid den så kallade *Sagerska fonden* en behållning af 5,399 kronor 29 öre.

Uti en till 1884 års landsting aflåten skrifvelse anförde lasarettsdirektionen, att den snart nog anmärkta bristen i den nya lasarettbyggnaden på isoleringsrum för sådana sjuka, hvilkas svaghetsstillstånd betingade fullständig stillhet i omgifningen, eller hvilkas sjukdom vore af beskaffenhet att utöfva en störande inverkan på andra i samma rum vårdade sjuka, blefve allt mera kännbar, att derjemte i lasarettet saknades dels mottagningsrum för läkaren och dels ett rum till förvaring af medicamentsförrådet och förbandspersedlarne; samt att lasarettets inre kunde i dessa hänseenden på ett tillfyllestgörande sätt fullständigas dymedelst att de åt sysslomannen till bostad anslagna sex rum med kök anordnades till två isoleringsrum, ett förrådsrum för linnepersedlar, ett badrum, kontor för sysslomannen och sammanträdesrum för direktionen; och beslöt Landstinget, att en så beskaffad förändring i lasarettbyggnaden skulle verkställas, samt att den till 3,500 kronor beräknade kostnaden härför äfvensom sysslomannen

tillerkänd ersättning för bostad och vedbrand skulle, i den mån lasarettets andra tillgångar ej försloge, bestridas af den genom reserverade sjukvårdsafgifter uppkomna fond.

Under femårsperioden har å lasarettet och kurhuset vårdats följande antal sjuka:

	Å lasarettets- afdelningen.	Å kur- huset.
År 1881	634,	174.
» 1882	625,	130.
» 1883	684,	92.
» 1884	761,	88.
» 1885	720,	72.

Till Ulfsparre-Hägerflychtska lasarettet samt sjukhusen i Vernamo, Hvetlanda och Gislaved har Landstinget under ifrågasvarande period anvisat följande belopp:

till *Ulfsparre-Hägerflychtska lasarettet*, dels till anskaffande af utredningspersedlar, som erfordrades i följd af lasarettets utvidgande, för en gång 2,000 kronor att utgå af reserverade sjukvårdsmedel och dels till sjukvårdens upprätthållande under åren 1882—1886 för hvarje år 4,000 kronor att utgå med hälften af landstingskassan och hälften af de årligen inflytande sjukvårdsafgifterna;

till *sjukhuset i Vernamo* för hvarterda af åren 1882—1886 2,500 kronor att utgå med 2,000 kronor ur landstingskassan och 500 kronor af sjukvårdsafgifterna;

till *sjukhuset i Hvetlanda*, dels af reserverade sjukvårdsafgifter 1,800 kronor till uppförande af en tvätt- och bagarstuga vid sjukhuset, dels ur landstingskassan för hvar af åren 1881—1885 500 kronor såsom ytterligare bidrag till sjukvården utöfver förut beviljade 2,000 kronor och dels för fem år från och med år 1886 2,500 kronor årligen att utgå med 2,000 kronor af sjukvårdsafgifterna och 500 kronor ur landstingskassan; samt

till *sjukhuset i Gislaved*, dels af reserverade sjukvårdsmedel 1,952 kronor 50 öre till en tillbyggnad å sjukhuset, 454 kronor 75 öre till inköp af kirurgiska instrument och högst 500 kronor till betäckande af en i sjukhusets kassa uppkommen brist, dels af sjukvårdsafgifterna 2,000 kronor för hvarterda af åren 1882—1886 och dels ur landstingskassan för hvar af åren 1883—1886 500 kronor såsom ytterligare bidrag till sjukvården utöfver berörde 2,000 kronor.

Af de vid Ulfsparre-Hägerflychtska lasarettet befintliga fonder, den Ljungbergska och den Hernlundska, hafva vid lasarettet underhållits fyra frisängar; och hafva öfverskotten å donationernas räntemedel blifvit insatta i Eksjö sparbank till bildande af ny fond för frisängar.

Nedannämnda sjukvårdsanstalter hafva under perioden haft följande patientantal:

	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.
Sjukhuset i Eksjö	325	327	333	339	343
d:o i Vernamo	96	109	91	93	116
d:o i Hvetlanda	84	86	83	111	110
d:o i Gislaved	108	99	131	118	109

Utgifterna vid sjukvårdsanstalterna hafva uppgått till följande belopp:

	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.
Länslasarettet	38,613 ³⁵	39,499 ⁷⁹	37,672 ⁸⁷	39,113 ⁹⁰	42,528 ⁴⁴
Sjukhuset i Eksjö	10,699 ⁴⁹	10,985 ⁰⁸	10,548 ⁷⁷	10,775 ⁸³	10,631 ⁵⁸
d:o i Vernamo	3,764 ⁸³	4,031 ¹¹	3,955 ³⁰	3,621 ⁰⁵	4,699 ²⁷
d:o i Hvetlanda	3,995 ⁹³	4,410 ⁹⁶	3,520 ⁸⁶	3,837 ⁶⁹	4,989 ⁴⁰
d:o i Gislaved	3,977 ⁹²	3,828 ¹⁸	4,191 ⁵³	4,145 ³³	4,138 ²³

Af 1884 års landsting uppdrogs åt en komité att, efter inhemtande af de vilkor och bestämmelser i öfrigt, hvilka Landstinget i afseende å sjukhusen i Eksjö, Hvetlanda, Vernamo och Gislaved meddelat, utarbета förslag till instruktion för sjukhusen och i öfrigt föreslå sådana bestämmelser, som kunde vara till gagn för sjukhusens ändamålsenliga skötande. Något förslag i ämnet blef dock ej före femårsperiodens slut till Landstinget afgifvet.

I Jönköping har ett *nytt epidemisjukhus*, beräknadt för 36 patienter, blifvit uppfördt, och har, till stort gagn för helsovården i nämnda stad, å förstaden derstädes anlagts en fullständig *kloakledning* för en kostnad af 54,847 kronor 77 öre.

Jemväl i Eksjö har ett epidemisjukhus med 8 å 10 sängar blifvit uppbyggt.

Enligt särskilda beslut, äro Kungl. Helsovårdsstadgans bestämmelser i fråga om stad numera i tillämpliga delar gällande ej mindre för köpingarne Vernamo och Tranås än äfven för stationssamhällena Nässjö och Säfsjö.

Genom resolution den 12 december 1881 har Kungl. Maj:ts Befallningshafvande till efterrättelse från och med den 1 påföljande januari fastställt af Stadsfullmäktige i Jönköping antagna helsovårdsföreskrifter, enligt hvilka fläsk eller kött af svin icke må i staden utbjudas till salu å torg, annat dylikt försäljningsställe eller i öppen salubod, förrän detsamma blifvit undersökt å den byrå, som i staden finnes inrättad under helsovårdsnämndens uppsigt, samt fläsket eller svinköttet blifvit å byrån förseet med märke, angifvande att vid undersökningen, verkställd på föreskrifvet sätt, trikiner eller dyntmask icke förefunnits.

Den 5 december 1884 har Kungl. Maj:t i nåder tillåtit, att, utan hinder af föreskriften i § 12 af Helsovårdsstadgan, Jönköpings vestra församlings *kyrkogård* må intill slutet af år 1889 till liks jordande användas.

Apoteken inom länet äro fortfarande nio, af hvilka två finnas i Jönköping samt de öfriga i Eksjö, Grenna, Vernamo, Hvetlanda, Vrigstad, Gislaved och Nässjö.

Barnmorskornas i länet antal har under perioden stigit från 55 till 65, af hvilka 19 äro bosatta i städerna och 46 på landet. Med afseende å tillgången på barnmorskor är ock ställningen inom länet nu mycket förbättrad. Enligt statistiska uppgifter för år 1884, fanns då i länet en barnmorska för 1,457 kvinnor, efter folkmängden beräknadt; och voro sju andra län i detta hänseende sämre lottade.

Några fall af tredska att iakttaga gällande föreskrifter med afseende å *vaccinationen* hafva visserligen under perioden blifvit hos Kungl. Maj:ts Befallningshafvande anmälda; men allmänhetens förtroende för gagnet af denna åtgärd får dock anses vara orubbadt. Belöningar för visadt nit om vaccinationens befrämjande, bestående dels i medaljer och dels i penningar, hafva under perioden tilldelats 43 vaccinatorer.

Vid *Lannaskede helsobrunn*, som är den mest besökta af de inom länet varande helsokällor, utgjorde kurgästernas antal år 1881 761, år 1882 796, år 1883 762, år 1884 716 och år 1885 783. Jemte den invid Jönköping å Strömsbergs egor be-
fintliga mineralkällan, benämnd Vesterbrunn, finnas dylika källor, besökta hufvudsakligen af allmogen, vid Götarp i Åsenhögä socken, vid Sunhult i Frinnaryds socken och vid Hollsby i Alseda socken.

Jemte en *länsveterinär* med station Jönköping, finnas nu-
mera i länet anstälde sju *distriktsveterinärer*.

Under åren 1882 och 1883 beslöt nemligen Landstinget, att, efter aftal med vederbörande kommuner, distriktsveterinärer skulle anställas i Eksjö, Grenna, Tranås, Vernamo, Nässjö, Säfsjö, Hvetlanda och Gislaved; att en af desse borde hafva genomgått veterinärinstitutet i Stockholm och skulle innehafva den af nämnda stationer, som Kungl. Maj:ts Befallningshafvande ville bestämma; samt att såsom bidrag till veterinärernes aflönande skulle under fem år af Landstingets medel årligen utgå 1,100 kronor till den legitimerade veterinären och 600 kronor till hvardera af de öfrige. Sedan sparbanken i Vernamo till den veterinär, som skulle stationeras derstädes, anslagit ett årligt lönebidrag af 400 kronor, bestämde Kungl. Maj:ts Befallningshafvande, att Vernamo skulle vara stationen för den legitimerade veterinären; och har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 2 november 1883 medgifvit denne veterinär rätt till tjensteårsberäkning, i likhet med den länsveterinärer åtnjuta. Sedermera hafva veterinärer blifvit anstälde på samtliga ofvannämnda stationer med undantag af Eksjö; och utgå såsom årliga lönebidrag af kommunerna till veterinären i Grenna 450 kronor, till veterinären i Tranås 260

kronor, till veterinären i Nässjö 500 kronor, till veterinären i Säfsjö 468 kronor och till veterinären i Gislaved 280 kronor.

Länets Hushållningssällskap, som åt länsveterinären upplåtit fri bostad, har ansett sig icke böra derutöfver göra några uppoffringar för veterinärväsendet samt derföre afslagit gjorda framställningar om penningebidrag till distriktsveterinärers aflönande.

H) Fattigvården. Af Statistiska Centralbyråns underdåniga berättelse angående kommunernas fattigvård för år 1884 inhemtas, att, i fråga om relativa antalet understödstagare å landsbygden, detta i förhållande till folkmängden uppgick i Jönköpings län till 4.88 procent samt var lägre än i 7 bland rikets öfriga län; att medelkostnaden för hvarje understödstagare på länets landsbygd var 27 kronor 21 öre, i hvilket afseende endast tre län visade lägre belopp; samt att i länets 132 fattigvårdssamhällen funnos 125 fattighus eller dylika inrättningar, deribland fattiggårdar i Hvetlanda och Alseda socknar samt arbetshus i Jönköping och Eksjö, rymmande dessa inrättningar 1,892 personer.

Såsom ersättning till kommuner inom länet för beviljad fattigvård utgick af allmänna medel år 1881: 2,395 kronor 18 öre, år 1882: 1,626 kronor 26 öre, år 1883: 1,725 kronor 97 öre, år 1884: 1,777 kronor och år 1885: 2,183 kronor 48 öre.

Antalet af de hos Kungl. Maj:ts Befallningshafvande afgjorda mål och ärenden angående fattigvård utgjorde år 1881: 40, år 1882: 54, år 1883: 44, år 1884: 64 och år 1885: 35.

Jönköping i Landskansliet den 18 december 1886.

C. EKSTRÖM.

G. H. Gasslander.

J. J. Smith.

Tab. N:o 1.

FOLKMÄNGDEN I JÖNKÖPINGS LÄN ÅREN 1881—1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
	Den 31 december, enligt presternas uppgifter.	Enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motsäende år.									Bevärings- manskap af alla 5 klas- serna enligt form. H. i nåd. förord. d. 9 febr. 1861.	Enligt årets mönster- rullor approbe- rade bevä- ringsplig- tige.
		Hela folkmängden.			Deraf fria från mantals- penningar.							
		Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.	Mankön.	Qvinkön.	Summa.		
A landsbygden	år 1881	85,033	89,455	174,488	85,392	89,710	175,102	42,644	47,068	89,712	5,696	1,251
"	" 1882	84,556	89,141	173,697	84,763	89,383	174,146	42,366	46,628	88,994	5,813	1,034
"	" 1883	84,784	89,263	174,047	84,642	89,261	173,903	42,197	46,416	88,613	5,872	1,027
"	" 1884	84,860	89,282	174,142	84,859	89,185	174,044	42,259	46,242	88,501	6,186	1,260
"	" 1885	84,748	89,006	173,754	84,961	89,090	174,051	42,271	46,253	88,524	6,047	1,059
I Jönköpings stad	år 1881	7,665	9,424	17,089	7,681	9,467	17,148	4,155	4,962	9,117	678	113
"	" 1882	8,012	9,863	17,875	7,999	9,884	17,883	4,380	5,170	9,550	689	93
"	" 1883	8,255	10,066	18,321	8,267	10,100	18,367	4,520	5,230	9,750	728	84
"	" 1884	8,602	10,378	18,980	8,609	10,432	19,041	4,708	5,465	10,173	761	126
"	" 1885	8,791	10,553	19,344	8,865	10,760	19,625	4,834	5,580	10,414	748	132
I Eksjö stad	år 1881	1,284	1,588	2,872	1,307	1,608	2,915	631	732	1,363	120	30
"	" 1882	1,314	1,606	2,920	1,319	1,612	2,931	645	745	1,390	124	18
"	" 1883	1,329	1,647	2,976	1,342	1,636	2,978	627	747	1,374	130	22
"	" 1884	1,334	1,646	2,980	1,357	1,675	3,032	637	763	1,400	135	21
"	" 1885	1,357	1,674	3,031	1,362	1,683	3,045	620	757	1,377	140	22
I Grenna stad	år 1881	603	735	1,338	604	736	1,340	273	303	576	61	10
"	" 1882	591	724	1,315	593	724	1,317	279	291	570	49	6
"	" 1883	599	709	1,308	599	709	1,308	291	300	591	48	8
"	" 1884	592	698	1,290	592	698	1,290	280	280	560	57	8
"	" 1885	571	692	1,263	571	692	1,263	269	259	528	51	6
I hela länet	år 1881	94,585	101,202	195,787	94,984	101,521	196,505	47,703	53,065	100,768	6,555	1,404
"	" 1882	94,473	101,334	195,807	94,674	101,603	196,277	47,670	52,834	100,504	6,675	1,151
"	" 1883	94,967	101,685	196,652	94,850	101,706	196,556	47,635	52,693	100,328	6,778	1,141
"	" 1884	95,388	102,004	197,392	95,417	101,990	197,407	47,884	52,750	100,634	7,139	1,415
"	" 1885	95,467	101,925	197,392	95,759	102,225	197,984	47,994	52,849	100,843	6,986	1,219

Tab. No 2.

ALLMÄNNA VÄGAR OCH SKJUTSNING I JÖNKÖPINGS LÄN ÅREN 1881—1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Särskilda slag af vägar.	Längd af hvarje vägslag vid 1885 års slnt.	Deraf under åren 1881—1885		Kostnad för under åren 1881—1885				Längd af indelade, med skjutsanstalter försedda vägar vid 1885 års slnt.	Skjutsanstalter (vid 1885 års slnt)			
		fulländade och afsy- nade nya vägar.	omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor.	fulländade nya vägar.		omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor.			med entreprenad.		utan entreprenad.	
				Af statsmedel.	Af landstings eller kommuners medel.	Af statsmedel.	Af landstings eller kommuners medel.		Gästgifverier.	Skjutsstationer.		
Å landsbygden:	Mil.	Mil.	Mil.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Mil.	Antal.	Antal.	Antal.	
allmänna landsvägar.....	87'664	—	—	—	—	—	—	86'664	26	19	2	
häradsvägar.....	196'099	2'9	3'58	27,700	24,300	17,730	9,035	77'2	3	8	2	
sockenvägar.....	110'169	1'5	—	—	5,265'72	—	—	—	—	—	—	
I städerna.....	4'66	—	—	—	—	—	—	4'66	2	1	—	
Summa	398'592	4'4	3'58	27,700	29,565'72	17,730	9,035	168'524	31	28	4	
Skjutslegan per mil utgick vid 1885 års slnt med:												
2 kronor, hvilket är öfver maximilegan enl. § 26 i Kgl. förordn. den 31 maj 1878,..... vid									—	2	—	
1'60 " { hvilket är maximilega, med entreprenadbidrag "									30	26	—	
{ hvilket är maximilega, utan entreprenadbidrag "									1	—	—	
1'20 " hvilket är under maximilega..... "									—	—	4	
Summa (skjutsanstalter)									31	28	4	
									Kunga- och krono-skjuts.			
Antal utgångna hästar under år 1881..... vid									—	5,583	1,685	144
" " " " 1882..... "									100	5,112	1,629	148
" " " " 1883..... "									—	4,683	1,541	102
" " " " 1884..... "									—	4,143	1,563	154
" " " " 1885..... "									—	3,699	1,347	130
Summa (hästar)									100	23,220	7,765	678

Tab. N:o 4.

EGENDOMAR AF FIDEIKOMMISSNATUR I JÖNKÖPINGS LÄN ÅR 1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Fideikommissinnehafvarens namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.				Summa.	Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	F r ä l s e.					jordbruks- fastighet.	å annan fastighet.	å frälse- ränta.	S u m m a.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
C. C. Ribbing	Ulfsnäs	Öggestorp.	—	1 $\frac{1}{5}$	3	3 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{3}{8}$	—	4	191,600	22,000	1,500	215,100
A. S. F. Löfvenskjöld	Källeryd med Nissafors bruk	Källeryd.	—	3 $\frac{1}{2}$	—	3	16 $\frac{1}{4}$	—	1	80,100	8,000	3,400	
		Öreryd.	—	1 $\frac{1}{4}$	1 $\frac{1}{4}$	3		—	2	87,000	51,500	—	
		Stengårdshult.	—	—	—	3		—	—	11,000	—	800	
		Valdshult.	—	—	—	1		—	—	9,000	—	—	
		Norra Hestra.	—	1	1	1		—	—	31,700	—	—	
		Bonstorp.	—	1	—	1 $\frac{1}{2}$		—	1	53,500	24,000	—	
	Tåstarp	Byarum.	—	—	—	1		—	—	14,000	—	—	
		Åsenhöga.	—	—	—	1 $\frac{1}{4}$		—	—	6,600	—	700	
	Gården N:o 42. Vestra kvar- teret jemte tillydande by- marksjord	Jönköping.	—	—	—	—		1	1	1,000	18,500	—	400,800
Friherre Samuel Axel Hermelin	Gripenberg och Mörbylund med underlydande	Säby.	—	1	9 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{1}{2}$	33 $\frac{1}{2}$	7	4	577,900	10,700	—	736,100
		Linderås.	—	—	—	6		2	1	134,900	2,000	—	
		Trehörna skate.	—	—	—	1		—	—	10,600	—	—	
Friherrinnan Aurore Ribbing	Brunseryd med underlydande	Marbäck.	1	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{4}$	3	—	117,400	—	—	212,000
		Frinnaryd.	—	—	1	—		—	—	18,000	—	—	
		Hagrida.	—	—	—	1		—	—	8,600	—	—	
		Linderås.	1	—	—	—		—	—	12,000	—	—	
		Säby.	—	—	—	1		—	—	16,000	—	—	
		Höreda.	—	—	—	2 $\frac{1}{4}$		—	—	40,000	—	—	
Grefve G. F. Bonde	Katrineholm och Herrestad med underlydande	Marbäck.	—	1	9	6 $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{2}$	3	5	274,900	10,200	—	894,800
	Askeryd och Bordsjö med underlydande	Askeryd.	—	1	7 $\frac{1}{4}$	8		7	5	389,900	14,400	—	
		Bredestad.	1	—	—	1 $\frac{1}{4}$		2	—	39,000	—	—	
	Elmeslid m. fl. under Tofta- holm	Tännö.	—	—	—	3 $\frac{1}{2}$		1	—	83,700	—	1,000	
	Brusås m. fl. under d:o	Hånger.	—	—	—	4		1	—	81,700	—	—	
			—	—	—	—		—	—	—	—	—	
C. A. R. Nyman-Bräkenhielm	Vallby säteri med under- lydande hemman och verk Skärfvete säteri med under- lydande hemman, verk och utjord	Skirö.	—	—	1 $\frac{1}{4}$	1	3 $\frac{1}{4}$	—	1	51,500	3,500	—	87,600
		Stenberg.	—	—	1	1		2	2	29,500	3,100	—	
Grefve J. G. von Seth	Bratteborg	Byarum.	—	1 $\frac{3}{5}$	1 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{5}$	6 $\frac{1}{2}$	—	3	141,400	41,000	5,000	194,100
	Strängsbo Östergården	Bonstorp.	—	—	—	1		—	—	5,500	—	—	
		Bottnaryd.	—	—	—	—		—	—	—	—	1,200	
Friherre A. Lilliecreutz	Landboholm	Våxtorp.	—	—	5	2	7	1	2	164,800	1,400	—	166,200

Tab. N:o 4.

Jönköpings län.

33

Tab. N:o 4. (Forts.) EGENDOMAR AF FIDEIKOMMISSNATUR I JÖNKOPINGS LÄN ÅR 1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Fideikommissinnehafvarens namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.					Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	Frälse.		Summa.			å jordbruks- fastighet.	å annan fastighet.	å frälse- ränta.	S u m m a.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
C. G. Lillienberg	Schedingsnäs	Forsheda.	—	—	2	—	6½	—	—	55,000	—	—	106,500
	Djuragärde	"	—	—	—	¼		—	—	3,400	—	—	
	Forsheda Ledsgård	"	—	—	—	⅙		—	—	3,400	—	—	
	Vipparp	"	—	—	—	½		—	—	3,500	—	—	
	Åreved Per Larsgård	"	—	—	—	½		—	—	3,800	—	—	
	" " Södergård	"	—	—	—	½		—	—	4,000	—	—	
	" " Lillegård	"	—	—	—	½		—	—	3,700	—	—	
	" " Norregård	"	—	—	—	½		—	—	3,700	—	—	
	" " Broddagård	"	½	—	—	—		—	—	3,700	—	—	
	Vipparps utjord	"	—	—	—	—		1	—	1,000	—	—	
	Frälseräntan af ½ mtl Per Larsgård	"	—	—	—	—		—	—	—	—	1,300	
	Fylleryd	Torskinge.	—	—	1	—	4½	—	—	20,000	—	—	
L. G. von Heijne-Lillienberg	Lillienäs	"	—	—	2	—		—	—	50,000	—	—	
	Råbockatorp	"	—	—	—	⅙		—	—	1,100	—	—	
	Slättö Ågård	"	—	—	—	⅔		—	—	7,000	—	—	
	Torskinge Henriksgård	"	—	—	—	½		—	—	6,000	—	—	
	Frälseräntan af ½ mtl Slättö Kärret	"	—	—	—	—		—	—	—	—	350	
	D:o af 1 mantal Torskinge Norregård	"	—	—	—	—		—	—	—	—	3,050	
	Väderås	Hånger.	—	—	—	½		—	—	11,900	—	—	
	Getterhult	Jäluntofta.	—	—	—	⅔		—	—	9,000	—	—	
		Summa	2½	11¾	47½	75⅞		136½	31	32	2,873,000	210,300	18,300

Tab. N:o 5.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG I JÖNKÖPINGS LÄN ÅR 1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Aktiebolagets namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.					Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	F r ä l s e.		Summa.			å jordbruks- fastighet.	å annan fastighet.	å frälse- ränta.	S u m m a.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Sunds glasbruksaktiebolag.....	Sunds glasbruk	Jersnäs.	—	—	—	½	½	1	2	20,800	10,100	—	30,900
Nässjö tapetfabriksaktiebolag.....	Nässjö tapetfabrik	{ Nässjö sta- tionssamhälle. }	—	—	—	—	—	—	1	—	40,000	—	40,000
” bryggeriaktiebolag.....	” bryggeri		—	—	—	—	—	—	—	1	—	80,000	—
Karlsfors trämassfabriks-aktiebolag..	Karlsfors trämassefabrik ...	Hakarp.	—	—	—	—	—	2	1	600	36,000	—	36,000
Husqvarna vapenfabriks-aktiebolag ...	Husqvarna vapen- och sy- maskinsfabrik	”	1	1	—	—	2	3	2	92,500	566,000	—	658,500

Stensholms pappersbruksaktiebolag	Stensholms pappersbruk	"	—	—	—	—	2	1	10,000	202,000	—	212,000
Arenäs jordbruksaktiebolag	Arenäs	Grenna socken.	—	1 $\frac{1}{2}$	—	2 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{6}$	1	2	110,000	1,100	111,100
Åsafors trämassefabriks-aktiebolag	Åsafors	Stengårdshult.	—	—	—	—	—	1	1	—	10,000	—
		Åsenhöga.	—	—	—	—	—	1	1	—	12,000	22,000
Säfreåns aktiebolag	Sommens ångsåg	Säby.	—	—	—	—	—	1	1	—	30,000	—
	Stenkulla	Hälsleby.	—	1	—	—	—	—	—	8,200	—	—
	Emarps såg	"	—	—	—	—	1	1	1	—	75,000	113,200
Rödjenäs landtbruksaktiebolag	Rödjenäs säteri med underlydande hemman och utjordar	Björkö.	—	2 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	1	7 $\frac{1}{2}$	6	1	398,800	23,800	422,600
Östra härads mejeribolag	Mejeri å Hellinge egor	Näaby.	—	—	—	—	—	—	1	—	13,000	13,000
Lannaskede brunn-aktiebolag	Lannaskede helsobrunn	Lannaskede.	—	—	—	—	—	—	1	—	38,000	38,000
Stockholms Handelsbank	Gården af 16 o. 17 Vestra kvarteret	Jönköping.	—	—	—	—	—	—	1	—	55,000	55,000
Jönköpings litografiska aktiebolag	D:o N:o 2, 3 och 4 Torgkvarteret, jemte bymarksjord	"	—	—	—	—	—	1	1	2,000	141,000	143,000
Teaterhus-bolaget	D:o N:o 39 och 40 Kyrkokuvarteret	"	—	—	—	—	—	—	1	—	38,000	38,000
Aktiebolaget Jönköpings östra fabriker	Tändsticksfabriken m. m. i Liljeholmskvarteret	"	—	—	—	—	—	—	1	—	247,200	247,200
Jönköpings tändsticksfabriks-aktiebolag	D:o d:o i Norra kvarteret	"	—	—	—	—	—	—	1	—	1,145,000	1,145,000
H. Halls boktryckeriaktiebolag	Gården Vestra Trädgård N:o 6 i Norra kvarteret	"	—	—	—	—	—	—	1	—	37,000	37,000
Jönköpings vestra byggnadsförenings aktiebolag	Gården N:o 18 samt tomterna N:o 25, 26, 27, 28, 30 och 32 i Södra kvarteret	"	—	—	—	—	—	—	1	—	69,300	69,300
Jönköpings qvarnaktiebolag	Qvarnar m. m. vid Dunkelhallaån	"	—	—	—	—	—	—	3	—	232,500	232,500
Summa			1	5 $\frac{9}{16}$	3 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{9}{16}$	16	27	642,900	3,102,000	3,744,900

Tab. N:o 6.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAGTERS UNDERSÅTAR I JÖNKÖPINGS LÄN ÅR 1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Främmande magtens och undersåtens namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.					Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	F r ä l s e.		Summa.			å jordbruksfastighet.	å annan fastighet.	å frälse-ränta.	S u m m a.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Grosshandlanden Le Maire, Dansk undersåte.....	Åsen och Hedenstorp..... Egorna Litt. O N:is 49, 53, 55 och 56, tillsammans 77 tld 10½ kappland.....	Sandseryd.	—	2	—	—	—	—	1	105,000	900	—	—
M. Lunding, d:o	Ulfstorp	Jönköping.	—	—	—	—	—	1	—	—	20,000	—	—
Joh. Kittel, d:o	Tolabo	Sandseryd.	—	1	—	—	—	—	—	55,000	—	—	—
Konrard Friedrikssen, d:o.....	Drakulla med underlydande hemman, verk och af-söndringsjord.....	Bottnaryd.	—	½	—	—	—	—	—	15,000	—	—	—
		Myresjö.	—	1½	—	—	½	1	1	100,000	6,400	—	—

Tab. N:o 6. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAGTERS UNDERSÅTAR I JÖNKÖPINGS LÄN ÅR 1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
Främmande magtens och undersåtens namn.	Egendomens namn.	Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.					Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	F r ä l s e.		Summa.			jordbruks- fastighet.	å annan fastighet.	å frälse- ränta.	S u m m a.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Edvard Christie, Dansk undersåte	Vallsjö Backgården	Vallsjö.	—	—	—	$\frac{1}{4}$	9488	—	—	13,500	—	—	488,600
"	" Storegården	"	—	1	—	—		—	—	18,000	—	—	
"	" Södergården	"	—	—	—	$\frac{1}{4}$		—	—	13,500	—	—	
G. E. Casse, d:o	Elghammar	Åker.	—	$\frac{3}{2}$	—	$\frac{3}{4}$		—	2	39,800	37,500	—	
Vilards Jenssen, d:o	Dragaryd	Dannäs.	—	—	—	$\frac{1}{8}$		—	—	20,000	—	—	
J. A. Larsen i Kjerteminde å Fyen, d:o	Bäckshult	Långaryd.	—	$\frac{1}{2}$	—	—		—	—	13,000	—	—	
"	Höljeryd	"	—	—	—	$\frac{3}{8}$		—	—	23,000	—	—	
"	Kongsveka	"	—	—	—	$\frac{1}{4}$		—	—	3,000	—	—	
"	Höljeryd, såg och qvarn	"	—	—	—	—		—	1	—	5,000	—	
W. Winckler, Tysk undersåte	Sund	Rydaholm.	—	—	1	—		—	1	25,000	4,000	—	
H. Haase, vagnmakare, d:o	Gården N:o 23 i 1:a kvarteret	Eksjö.	—	—	—	—	1	—	1	—	12,200	—	41,200
L. V. Shirley, Engelsk undersåte	Götaström	Tofteryd.	—	$\frac{3}{4}$	—	—	46	—	3	13,700	58,000	—	300,400
"	"	Byarum.	—	—	—	$\frac{1}{2}$		1	—	10,200	—	—	
A. W. Makinson, d:o	Herrstad	Kärda.	—	—	3	—		—	2	201,000	17,500	—	
S. Svensson, Nord-Amerikansk undersåte	Ingaberg	Nässjö.	—	—	1	—	1	—	—	80,000	—	—	82,800
J. Svensson, bankir, d:o	Gården N:o 11 i 1:a kvarteret	Eksjö.	—	—	—	—		—	1	—	2,800	—	
Summa			—	788	5	3126	16480	3	13	748,700	164,300	—	913,000

Tab. N:o 7.

BRANDFÖRSÄKRINGS-INRÄTTNINGARNES VERKSAMHET I JÖNKÖPINGS LÄN ÅREN 1881—1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.					11.		12.
Inrättningens namn och verksamhets- område.	År, då verk- sam- heten börjat.	Inflyttna försäkrings- avgifter (eller utdebiterade belopp). 1881—1885.	Öfriga inkomster. 1881—1885.	Utbetalda brandskade- ersättningar. 1881—1885.	Öfriga utgifter. 1881—1885.	Befintliga fonder eller tillgångar vid slutet af år 1885.	Försäkringsbelopp		Utdebiteringsgrund. Utdebiterade öre för hvarje 100 kr. ansvarighetsbelopp.					Eldsvådor, för hvilka under 1881—1885 utbetalts ersättning		Anmärknin- gar.
							tecknad under loppet af år 1885.	qvar- stående vid slutet af år 1885.						endast för fast eller endast för lös egen- dom.	både för fast och lös egen- dom.	
									1881.	1882.	1883.	1884.	1885.			
1. Jönköpings läns all- männa brandstodsbolag å landet.	1848	Kr. 388,381	Kr. —	Kr. 295,369	Kr. 50,984	Kr. —	Kr. 1,837,230	Kr. 63,607,270	öre. 16	öre. 11	öre. 10	öre. 9	öre. 18	—	357	)
Tveta, Vista och Mo härad.																
2. Jersnäs sockens brand- stodsbolag.	1860	—	—	—	—	8,779	—	197,849	10 10	10 10	10 10	10 10	— —	—	—	
3. Forserums d:o d:o	1849	1,314.32	1,718.96	336	96.41	8,493.06	1,455 290	299,370 206,940	5 5	— —	— —	— —	— —	— —	2	

4. Barkeryds	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1842 { 887.95 842.85 }	{ 2,626.43	65	150	12,468.29	—	{ 355,170 337,150	5 5	5 5	5 5	5 5	5 5	— 1	{ 1	
5. Näsejö	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1876 { — — }	{ —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	{ —	2)
6. Månsarps	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1849 { 4,000 3,216 }	{ —	2,700	50	—	70,876	68,176	{ 2.5 2.5	{ 2.5 2.5	{ 2.5 2.5	— —	— —	— —	{ 1	
7. Öllestads	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1861 { 211 137.25 }	{ 1,028.50 596.40 }	800 64	{ 135.42	7,072.84	—	856,970	{ 3 3	{ 3 3	{ 3 3	3 3	3 3	1 1	{ —	
8. Skärstads	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1861 { 2,650 — }	{ 107 — }	{ 800 1,063 }	197	3,654	—	970,000	{ 5 5	{ 5 5	{ 5 5	10 10	5 5	— —	{ 2	
9. Grenna	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1866 { 1,283 601 }	{ 1,956 978 }	500 300	{ 154	12,442	—	800,000	{ 5 5	{ — —	{ — —	— —	— —	1 1	{ —	
10. Visingsö	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1866 { 1,158 — }	{ 2,067 — }	—	114	10,191	—	639,940	{ 4 4	{ 4 4	{ 4 4	4 4	4 4	— —	{ —	
11. Bottnaryds	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1873 { — — }	{ — — }	2,000	—	—	—	700,000	—	—	—	—	—	—	{ 1	
12. Mulseryds	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1880 { 300 300 }	{ — — }	—	—	—	—	—	{ 10 10	{ 10 10	{ 10 10	10 10	— —	— —	{ —	3)
13. Angerdshestra	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1878 { 335 478 }	{ — — }	—	—	1,686	—	{ 134,005 191,439	5 5	5 5	5 5	5 5	5 5	— —	{ —	
14. Stengårdshults	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1864 { 1,943 — }	{ 1,257 — }	1,499	297	3,004	67,320	1,385,148	{ 5 5	{ 5 5	{ 5 5	5 5	— —	— —	{ 7	
15. Åsenhöga	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1883 { 894.56 — }	{ — — }	{ 433.50 441.15 }	—	19.91	{ 7,280 4,970	276,943 200,001	— —	— —	— 19	— —	— —	— —	{ 1	
Norra och Södra Vedbo härad.																	
16. Lommaryds sockens brandstodsbolag.		{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1873 { 1,647 — }	{ — — }	1,325	—	322	—	605,000	4	4	4	4	4	—	{ 3	4)
17. Adelöfs	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1863 { 1,429 676 }	{ 979 — }	1,680	4,300	1,404	—	973,000	5	5	5	5	5	—	{ 2	5)
18. Vireda	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1840 { 454 — }	{ — — }	500	15	5,572	—	480,000	2	2	2	2	2	—	{ 1	6)
19. Bälaryds	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1870 { 900 — }	{ — — }	—	—	2,489	—	170,000	10	10	10	10	10	—	{ —	7)
20. Säby	d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1871 { 3,539 1,074 }	{ — — }	3,473 1,063	{ 60	13.	{ 48,475 45,330	727,909 715,055	7.5 0.15	7.5 7.5	2.5 —	— —	— —	2 —	{ 3	
21. Linderås d:o d:o omfattande Linderås, Trehörna, Säby o. Frin- aryds socknar.		{ Fast egendom Lös egendom }	{ — { 2,591 — }	{ 585 — }	1,381	93	3,345	1,048,770	1,086,040	4	4	4	10	4	—	{ 3	8)

Tab. N:o 7. (Forts.) BRANDFÖRSÄKRINGS-INRÄTTNINGARNES VERKSAMHET I JÖNKÖPINGS LÄN ÅREN 1881—1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.					11.		12.
Inrättningens namn och verksamhets- område.	År, då verk- sam- heten börjat.	Influtna försäkrings- afgifter (eller utdebiterade belopp). 1881—1885.	Öfriga inkomster. 1881—1885.	Utbetalda brandskade- ersättningar. 1881—1885.	Öfriga utgifter. 1881—1885.	Befintliga fonder eller tillgångar vid slutet af år 1885.	Försäkringsbelopp		Utdebiteringsgrund. Utdebiterade öre för hvarje 100 kr. ansvarighetsbelopp.					Eldsvådor, för hvilka under 1881—1885 utbetalts ersättning		Anmärkingar.
							tecknad under loppet af år 1885.	qvarstående vid slutet af år 1885.	1881.	1882.	1883.	1884.	1885.	för endast fast eller endast lös egendom.	för både fast och lös egen- dom.	
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Öre.	Öre.	Öre.	Öre.	Öre.	Antal.	Antal.	
22. Flisby sockens brand- stodsbolag.	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1874 { 642 480 }	{ 643	{ —	{ 42	{ 3,295	{ —	{ 126,400 94,500	{ 10 10	{ 10 10	{ 10 10	{ 10 10	{ 10 10	{ — —	{ — —	
23. Bellö d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1867 { 197 87 }	{ 344	{ —	{ 40	{ 2,023	{ —	{ 100,000 44,100	{ 10 10	{ — —	{ — —	{ 10 10	{ — —	{ — —	{ — —	
Östra härad.																
24. Korsberga sockens brandstodsbolag.	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1883 { 400 200 }	{ 104 52 }	{ —	{ 58	{ 756	{ —	{ 266,000 134,000	{ — —	{ — —	{ 5 5	{ 5 5	{ 5 5	{ — —	{ — —	
25. Näshults d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1875 { 656 312 } 1883	{ 240 124 }	{ 878 440 }	{ 9 5 }	{ —	{ —	{ 120,000 49,000	{ 10 10	{ 10 10	{ 10 10	{ 10 10	{ 15 15	{ — 1	{ 1	9)
26. Stenberga d:o med Ån- hults skates d:o.	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1867 { 600 141 }	{ 611	{ 232 3 }	{ 50	{ 3,200	{ —	{ 140,000 12,044	{ 1 1	{ 1 1	{ 1 1	{ 1 1	{ 1 1	{ 1 1	{ — —	
Vestra härad.																
27. Bäckaby sockens brand- stodsbolag.	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1863 { 247·13	{ —	{ —	{ —	{ 4,965·58	{ —	{ 251,846	{ —	{ 5	{ 5	{ —	{ —	{ —	{ —	
28. Ramqvilla d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1844 { 99 164 }	{ 1,219	{ 580 5 }	{ 48	{ 5,616	{ 8,995	{ 229,684	{ 50 50	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ 2	
29. Hultsjö d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1830 { —	{ —	{ —	{ 30	{ 6,302	{ —	{ 79,005 44,495	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ —	
30. Hjelmteryds d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1866 { 321	{ 1,395	{ 1,481	{ 105	{ 6,057	{ —	{ 717,190	{ 2½ 2½	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ 7	
31. Bringetofta d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1849 { —	{ —	{ —	{ 10	{ 100·53	{ —	{ 184,645 174,765	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ —	
Östbo härad.																
32. Tofferyds sockens brandstodsbolag.	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1861 { —	{ —	{ —	{ —	{ 550	{ 825 675	{ 200,000 100,000	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ — —	{ —	
33. Byarums d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1849 { 576·25	{ 32	{ 150 424·50 }	{ 47·33	{ 285	{ —	{ 930,000	{ —	{ 1	{ —	{ 5	{ —	{ 1 4	{ 5	
34. Åkers d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	{ 1849 { —	{ 1,000	{ 389	{ —	{ 4,000	{ —	{ 329,000	{ —	{ —	{ —	{ —	{ —	{ 4	{ —	

Vestbo härad.

35. Forsheda sockens brandstodsbolag.	{ Fast egendom Lös egendom }	1856	1,651 ⁹³	—	75	—	—	258,240	252,030	19	16	11	10	9	—	—
36. Kulltorps d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1866	{ 699 120 }	{ 561 ⁷⁷ — }	17	31	3,097 ³¹	—	{ 278,385 60,555 }	{ 5 5 }	{ 5 5 }	{ 5 5 }	{ 5 5 }	{ 5 5 }	{ 2 — }	{ — — }
37. Gaosjö d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1849	1,363	—	1,689	—	—	—	229,530	19	16	11	10	9	—	1
38. Reftele d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1849	1,064	2,153	1,660	171	10,374	—	543,304	{ 5 5 }	{ 5 5 }	{ 5 5 }	{ 5 5 }	{ 5 5 }	{ — — }	{ 3 — }
39. Femsjö d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1868	{ 1,224 408 }	—	—	—	9,003 ¹²	—	{ 256,500 85,500 }	{ 10 10 }	{ 10 10 }	{ 10 10 }	{ 10 10 }	{ 10 10 }	{ — — }	{ — — }
40. Unnaryds d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1859	{ — 1,096 ⁷⁹ }	{ 1,749 ⁷⁸ — }	1,358	50	8,007 ³⁵	—	{ 571,128 490,972 }	{ — — }	{ 5 5 }	{ — — }	{ 5 5 }	{ — — }	{ — — }	{ 3 — }
41. Ås d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1874	{ — 1,791 ⁵⁵ }	{ 2,465 ⁷⁰ — }	47 ⁸⁶	125	12,391 ⁴⁶	670,230	671,320	5	5	5	5	5	—	—
42. Långaryds d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1866	{ — 1,214 }	{ 1,592 — }	1,100	—	6,737 ⁰⁵	300,061	200,029	5	5	5	5	5	—	—
43. Färgaryds d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1866	{ 33,358 18,034 }	{ — — }	508	950	43 ³⁵	4,151	359,240	{ 100 100 }	{ — — }	{ — — }	{ — — }	{ 50 50 }	{ 1 — }	{ — — }
44. Hestra d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1870	{ 200 ²⁸ 201 ⁰⁹ }	{ — — }	300 ⁶³	30	805 ³¹	1,320	46,170	10	10	10	10	10	—	—
45. Burseryds d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1864	—	—	77	—	—	—	205,260	—	—	—	—	—	—	1
46. Sandviks d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1853	820 ³⁴	—	—	{ 1 öre pr 100:det årllgen. }	—	1,110	{ 81,200 53,760 }	{ 16 — }	{ 11 — }	{ 10 — }	{ 9 — }	{ 18 — }	{ — — }	{ — — }
47. Bosebo d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1869	220	—	—	—	—	—	84,780	5	5	5	5	5	—	—
48. Villstads d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1874	1,946	—	—	—	—	894,000	898,000	—	1 ¹⁰	40	—	80	—	3
49. Anderstorps d:o d:o	{ Fast egendom Lös egendom }	1868	{ — 739 }	{ — — }	—	7 ⁵⁰	2,736	—	146,790	10	10	10	10	10	—	—
Summa	—	—	492,516 ²⁹	28,693 ⁵⁴	328,049 ⁶⁴	57,582 ⁰¹	175,940 ⁹⁵	5,567,504	86,070,169	—	—	—	—	—	26	410

A n m ä r k n i n g a r.

¹⁾ Meddelar försäkring äfven å stads och köpings i länet område. Räkenskapsåret räknas från och med den 14 mars det ena året till den 14 mars det andra året. Alla här upptagna belopp afse både fast och lös egendom. Ansvarighetsbeloppet är detsamma som försäkringsbeloppet. — ²⁾ Bolaget upplöstes 1884. — ³⁾ Upplöst år 1885. — ⁴⁾ Kan ej skiljas på fast och lös egendom. — ⁵⁾ D:o d:o d:o. — ⁶⁾ D:o d:o d:o. — ⁷⁾ D:o d:o d:o. — ⁸⁾ D:o d:o d:o. — ⁹⁾ Bolaget är upplöst den 1 april 1886.

FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER, SJUKKASSOR OCH DERMED JEMFÖRLIGA
INRÄTTNINGAR I JÖNKÖPINGS LÄN ÅR 1885.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning år 1885 till antal per- soner.	af nedan- stående hela belopp. Kronor.	Stiftelsens storlek vid slutet af år 1885. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkn.
A. Å landsbygden.								
<i>Tveta, Vista och Mo härad.</i>								
1. Arbetarnes vid Forserums fabriker sjukkassa.	Att åt arbetarne lemna sjukhjälp och fri medicin.	Fabrikens egare Öström & Fischer.	1876	34	1,336	1,025.49	Fabrikens egare Öström & Fischer.	1)
2. Nässjö hundramannaför- ening "Enighet ger styrka".	Att lemna sjuk- och begravningshjälp.	Enskilde delegare.	1884 ⁷ / ₁₂	11	350	657.29	B. J. Ekelund.	2)
3. Ribbingska fonden.	Premier åt skolbarn i Ljungarum.	Ribbingska släkten.	1877	—	5.66	112.19	Skolrådet.	
4. Kugelbergsska donations- fonden.	D:o d:o d:o.	Häradshöfd. V. Kugelberg.	1880 ³⁰ / ₆	—	30	500	D:o.	
5. Eckerströmska donations- fonden.	Bidrag till fattiga barns uppfostran.	Fredrik Eckerström.	1844 ¹⁰ / ₆	5	394	6,942.53	Barnarps kommunalstyrelse.	
6. Ohsbecksska donationen.	Till lön för blifvande skolmästare för Sandseryds sockens barn.	Bengt Ohsbeck.	1828 ³⁰ / ₇	1	83.33	1,666.67	Skolrådet i Sandseryd.	
7. Almqvistska fonden i Hak- arps socken.	Att lemna fattighjälp.	Prosten J. M. Almqvist.	1875 ¹ / ₄	7	20	450	Pastor i Hakarp m. fl.	
8. Torpadeska fonden i Grenna socken.	Att grundlägga en arbetsinrättning för fattiga.	Mamsell A. L. Torpadie.	—	—	—	750.83	Kommunalnämnden i Grenna.	3)
9. Ribbingska premiefonden i Grenna socken.	Premier åt fattiga skolbarn.	Häradshöfd. A. Ribbing.	1877	—	23.35	491.57	Skolrådet i Grenna.	
10. Hamilton-Liljencrantzsska fonden.	Att grundlägga en arbetsinrättning.	Grefvinnan Hamilton, f. Lil- jencrantz.	Okända	—	—	1,700	Kommunalstyrelsen i Skärstad.	
11. Ekmansska donationsfon- den.	Fattighjälp mot vård af stiftarens graf.	Fil. dr. A. W. Ekman.	1881 ³ / ₇	1	30	500	Kyrkoherden i Visingsö.	
12. Trenne aflidne små vänners sparpenning.	Att skänka Nya testamenten åt nattvardsbarn i Sten- gårdshult.	Löjtnanten M. Stigell.	1855 ²⁰ / ₁₁	1	0.83	16.67	Pastor i Stengårdshult.	
13. D:o d:o d:o.	Att skänka Nya testamenten åt nattvardsbarn i Un- naryd.	Densamme.	"	1	0.83	16.67	Densamme.	
14. Löfvenskjöldsska gravvårds- och fattigvårdsfonden.	Hjälp åt fattiga under Nissafors bruksegendom.	Excellensen S. Löfvenskjöld.	1857 ¹² / ₆	50	400	—	Kungl. Maj:ts Befallningshaf- vande i Jönköpings län.	
15. Rackhultsska donationsfon- den.	Understöd åt fattiga småskolebarn.	Hemmansegaren Joh:ns An- derson.	1870 ²⁸ / ₁₂	9	19	333.33	En af kyrkostämman i Åsen- höga vald person.	
16. Alménsska donationen i Åsenhöga.	Understöd åt fattiga barn i folkskolan.	Prosten Joh. Almén.	1848 ²⁹ / ₃	21	22.10	383.33	D:o d:o.	
17. Alménsska donationen i Källeryd.	Premier åt fattiga barn i folkskolan.	Densamme.	"	—	8.33	166.67	Två af församlingen utsedda personer.	
18. Sekularfonden.	Insättning i pensionsanstalt för barn, som födas under Nissafors.	Hofmarskalken S. Löfven- skjöld.	1875 ¹ / ₁₁	—	—	20,000	Stiftaren.	
19. Löfvenskjöldsska fonden.	Att åt Nissafors' underlydande lemna bidrag till pre- sterskapets aflöning.	Densamme.	—	—	60	1,000	Stiftaren.	
<i>Norra och Södra Vedbo härad.</i>								
20. Nymanssonska donations- kassan.	Fattiga barns i Lommaryds socken upptuktelse i guds- fruktan och de för landtmän angelägnaste yrken.	Kontraktsprosten A. Ny- mansson.	1827 ³ / ₆	70	227	4,618	Kommunalnämnden.	
21. Kristinebergsska fonden eller Anna Carlssons testamente.	Att lemna understöd vid jultiden med 2 kronor till hvarje åt äldestigne fattige i Lommaryds socken.	Enkan Anna Carlsson i Kristineberg.	1874 ²² / ₁₀	50	100	2,000	Densamma.	
22. Kristinebergsska donations- fonden.	Att lemna julgåfvor till 25 fattiga personer i Brede- stads socken med 2 kronor till hvar.	Enkan Gustafva Abrahams- son.	1864 ⁷ / ₆	25	50	1,000	Densamma.	
23. D:o d:o.	Att lemna julgåfva till fattige i Frinnaryds socken.	Densamma.	1864 ⁷ / ₆	28	55	1,000	Densamma.	
24. Kihlströmska fonden.	Att genom räntemedlens årliga utdelning åt fattige i Säby socken lindra deras nöd.	Slagtaren och handlanden J. G. Kihlström.	1830 ¹¹ / ₁₁	20	90	1,500	Kyrkorådet.	
25. Berggrensska donationsfon- den.	Befrämjande af arbetsförtjenst åt fattiga qvinnor i Flisby socken och lemmande af bidrag till fattiga barns uppfostran.	Öfverkommisariern J. E. Berggren.	1858 ¹⁸ / ₃	9	398	9,386	En direktion.	4)
26. Gåfvokassan.	Att vara en nödhjelpskassa åt sådana fattige i Norra Solberga socken, som ej åtnjuta ordinarie fattig- understöd.	Okänd person.	1854 ¹⁸ / ₃	5	74	2,546	Kyrkorådet.	

27. C. J. Wossners gålvofond.	Att beklåda de fem minsta, fattigaste och flitigaste skolbarnen i Lommaryds socken.	S. m. adjunkt C. J. Wossner.	1883 ⁶ / ₁₁	5	44	1,000	Skolrådet.	
28. Bergenstråhleka fonden.	Att bilda lifränta åt skolbarn i Adelöfs socken och till premier åt dessa barn.	Landshöfding C. G. Bergenstråhle.	1849 ¹⁵ / ₈	20	30	500	Detsamma.	
29. Gallemlå-fonden.	Att lemna understöd åt fattiga barn i Adelöfs socken.	Hemmansegaren Jonas Johansson.	1871 ³⁰ / ₁₀	15	30	500	Kommunalnämnden.	
30. Maja Stina Jönsdotters donationsfond.	Beklädnad åt fattiga skolbarn i Askeryds socken och utdelning åt fattige derstädes vid julen, hälften af räntan till hvarje ändamål.	Maja Stina Jönsdotter.	1883 ⁵ / ₁	30	30	2,000	Skolråd och kommunalnämnd.	
31. Jonas Isakssons i Östra Näs donationsfond.	Att lemna premier till flitiga skolbarn i Höreda socken.	Landtbrukaren Jonas Isaksson.	1858 ²¹ / ₁₀	24	12	200	Kommunalnämnden.	
32. Hederstjernska barnhemsfonden.	Inrättande af barnhem i Höreda socken.	Generalen Hederstjerna.	1869 ¹² / ₁₀	—	—	3,785	Detsamma.	5)
33. Ekenbergaka fonden.	Fattiga, företrädesvis föräldralösa barns i Hälsby socken undervisning i innanläsning.	Maria K. Ekenberg.	1836 ²⁴ / ₈	—	—	166	Skolkassans räkenskapsförare.	
34. Fröströmska donationen.	Fattiga skolbarns i Hults socken utspisande eller annat för skolans verksamhet nyttigt ändamål.	Kyrkoherden A. G. Fröström.	1882 ³⁰ / ₉	49	60	1,000	Pastor och skolråd.	
35. D:o d:o.	Fattiga skolbarns i Edshults socken utspisande eller annat för skolans verksamhet nyttigt ändamål.	Densamme.	1882 ³⁰ / ₉	21	60	1,000	Detsamma.	
36. Keijska donationen.	Att uppfostra ett fattigt moderlöst barn i Edshults socken eller, i brist deraf, inköpande af katekeser och psalmböcker åt fattiga skolbarn derstädes.	Ryttmästaren J. M. Keij å Edshult.	1800 ² / ₈	1	30	500	Pastor och Keijska släktens innehafvare af Edshult.	
37. Tranås sjuk- och begravningsfond.	Att vid sjukdom och dödsfall vara behjlpelig i Tranås köping boende medlem.	Stolmakaren C. L. Johansson.	1884 ¹⁰ / ₄	37	158	42	J. Helén i Tranås.	
38. Annebergs arbetares besparingsfond.	Att hjälpa och understödja Annebergs tändstieksfabriks arbetare vid sjukdomsfall.	Fabriksegaren D. Heyman.	1880 ¹⁶ / ₁₀	—	—	2,401	Styrelse af åtta personer.	6)
39. Ingatorps hundramansförening.	Sjukhjälp och begravningskassa samt åtgärder, hvarigenom den mindre bemedlade upphjelpes nr ekonomiskt betryck.	Guldemed Landgren.	1883 ²⁴ / ₉	1	6	142	Styrelse af sex personer.	7)
40. Marbäcks husbondeförening.	Att verka för insättning af penningar i lifränte- och kapitalförsäkringsanstalt.	Kyrkoherden A. Sundberg.	1874 ¹ / ₁₁	—	—	833	Kyrkoherden A. Sundberg.	8)
41. Tranås kristliga ynglingaförening.	Att lemna understöd till yttre missionen och till fattige samt att sprida kristlig litteratur.	Pastor Olof Norlén.	1877 ¹⁰ / ₄	40	215	—	Styrelse af sju personer.	9)
42. Jacobi-fonden.	Att åstadkomma en folkhögskola i Norra och Södra Vedbo härad eller kringliggande härad.	Länsveterinären L. Jacobi.	1869 ⁴ / ₃	Folkhögskolan i Verna-mo	517	10,345	Vireda och Hagrida församlingars kyrko- och skolråd.	
Östra härad.								
43. Alseda pastorats barnhem.	Uppfostran af fattiga barn.	F. komminister P. J. Petersson i Skede.	1856	14	1,343 ⁶⁹	¹ / ₄ mtl Skede med inventarier, taxerad till 6,000 kr.	Komministern i Skede med direktion.	10)
44. Ekelundska donationen i Alseda.	Understöd åt fattige i Alseda socken.	Grosshandl. G. Ekelund i Norrköping.	1851	108	110	2,000	Kyrkoherden i Alseda.	
45. Hvetlanda husbondeförening.	Bidrag till beredande af lifräntor åt fattiga barn.	Prosten E. Linnell.	1874	8	28	128	Prosten E. Linnell.	
46. von Liewenska donationen.	Understöd till 6 brudar i Bäckседа.	Häradshöfding baron v. Liewen och hans fru.	1860	6	1,060	Hemman taxerad till 34,100 kr.	Kommunalnämnden i Bäckседа.	
47. Malin Stålhammars understödeskassa.	Understöd åt gamle arbetare under Salshults egendom.	Majoren J. Stålhammar.	1874	7	40 kr. samt 31 k.fot råg	1,000	Majoren J. Stålhammar.	
48. Liljenstolpeska donationen.	Insättning i lifränteanstalt åt fattiga barn.	Öfversten C. O. Liljenstolpe.	1863	3	39	832	Densamme.	
Vestra härad.								
49. Husbondeförening för bildande af lifränta åt barn inom Nydala församling.	Se kol. 1.	Baron Blixen.	1877 ²⁷ / ₃	27	105	1,080	Ordföranden i Husbondeföreningen.	
50. Mamsell Maria Bergströms fond i Sönnarums församling.	Att årligen utdela ränta till unga qvinnor eller ock användas till insättningar i lifränteanstalter.	Mamsell Maria Bergström.	1824 ²³ / ₁₂	55	105	2,100	Kommunalnämnden i Sönnarum.	
51. Qveckfeldtska donationskassan till Malmbäcks församling.	Att utdelas till sådana personer, som ej åtnjuta fattigunderstöd af kommunen.	Fru Eva Qveckfeldt.	1851 ²² / ₅	27	39	781 ¹³	Fattigvårdsstyrelsen i Malmbäck.	
52. Malmstenska donationen till Malmbäcks församling.	Räntan användes till uppmuntran åt fattiga skolbarn, som jemte ett sedligt förhållande förvärfva större kunskapsmått än de öfriga.	Magister Johan Malmstén.	1851 ²⁵ / ₄	49	50	1,533 ³⁶	Kyrkoherde och skolråd.	
53. Anders Jonassons donation till Malmbäcks församling.	Räntan utdelas till flitiga skolbarns uppmuntran.	Landtbrukaren Anders Jonasson.	1866 ¹⁶ / ₃	29	21 ²⁰	242 ¹¹	Skolrådet.	
54. Hultmanska donationen till Hylletofta sockens fattige.	Räntan utdelas till socknens fattige.	Bokbindaren Johan Hultman.	1813 ¹ / ₁₁	2	5	100	Kommunalnämnden i Hylletofta.	

Tab. N:o 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIIFONDER, PENSIONSANSALTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning år 1885		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1885.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkn.
				till antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kronor.		
55. Fagerbergska fonden i Vallejö församling.	Räntan, utom 1 procent, som lägges till kapitalet, utdelas årligen till fattiga läsbar och i öfrigt efter församlingens bestämmande.	Häradshöfdingen A. H. Fagerberg.	1884 ²⁰ / ₁₀	—	39 ⁷⁴	1,060	Kommunalstyrelsen i Vallejö.	
56. Vallejö församlings husbondeförening.	Att genom insättningar i Jönköpings läns pensionsförening bereda delegare pension eller lifränta.	Jägmästaren C. A. F. Gyllenkrok.	1883 ²³ / ₉	51	211	50 ⁸⁴	—	11)
Östbo härad.								
57. Åkerlundiska donationen.	"Att kapitalet 150 kronor blir en fond, hvaraf årliga räntan användes till beklädnadshjelp åt ett årligt och behöfvande församlingens (Byarums) skolbarn, som är sedigt och flitigt."	Landtbruk. Andreas Åkerlund.	1852 ¹⁷ / ₄	1	7 ⁵⁰	150	Byarums pastor och ledamöter i skolstyrelsen.	
58. Johanna Gabrielsdotters fond.	Att räntan användes till kläder och böcker åt fattiga skol- och nattvardsbarn.	Enkan Johanna Gabrielsdotters.	1871 ²⁰ / ₉	10	25	500	Skolläraren S. Lignell.	
59. Bexellska donationsfonden.	Årliga räntan användes till understöd åt 12 gamla, fattiga personer inom Rydaholms pastorat.	Anna Cecilia Bexell, enka efter teol. doktor C. E. Bexell.	1873 ²⁸ / ₃	12	60	1,000	Pastor och kyrkovårdar i Rydaholm.	
60. Carl Svenssons i Kolfarp donationsfond.	Årliga räntan användes till insättning i lifränteanstalt för 9 under året födda, fattiga barn.	Hemmansegaren Carl Svensson.	1875 ⁴ / ₁₂	9	45	1,000	Kyrkostyrelsen i Rydaholm.	
61. Carl Svenssons i Kolfarp donationsfond.	Årliga räntan utdelas i medlet af december till 10 fattiga enkör i Rydaholms socken.	Densamme.	1876 ²² / ₉	10	50	1,000	Densamme.	
62. Öhrnbergiska donationsfonden.	Understöd till Växtorps fattigkassa.	Kontraktsposten m. m. J. E. Öhrnberg.	1851	—	—	340 ⁵⁰	Pastor och kyrkovårdar.	12)
63. Öhrnbergiska donationsfonden till Tånö.	Årliga räntan utdelas till någon eller några fattiga personer inom församlingen, hvilka icke åtnjuta fattigunderstöd.	Densamme.	1851	2	8	150	Församlingens kyrkovårdar.	
64. Grefve Jacob Hamiltons donationsfond.	Att bereda uppfostran åt vanvårdade, värlöse och fattiga gossar inom Vernamo socken.	Öfverstelöjtn. m. m. grefve Jacob Hamilton.	1839 ² / ₈	16	90	1,500	Kommunalnämnden i Vernamo landkommun.	
Vestbo härad.								
65. Liundströmska fonden.	Till fattiga barns understöd under deras skolgång.	Kyrkoherden Carl Lindström.	1818 ⁷ / ₁₂	Fattiga barn	82	21,479	Pastor och kyrkovården i Jämlunfts socken.	13)
66. Liundströmska fonden.	D:o d:o d:o.	Densamme.	"	D:o	697	—	Pastor och kyrkovården i Unnaryds socken.	14)
67. Gislaveds folkskole donationsfond.	Till upprätthållande af folkskolan och sockenbiblioteket i Gislaved.	Kommissionären Joh. Orre.	1877 ¹⁰ / ₁₀	—	453	8,639 ³⁵	Tre män i Gislaveds by.	
68. Oséen-Gyllenbågska fonden.	Till understöd för en gudfruktig, men fattighjelp icke åtnjutande person.	Prosten P. E. Oséen och hans fru, född Gyllenbåga.	1881 ³⁰ / ₉	1	5	100	Pastor och kyrkovårdar i Vätthults socken.	
69. Oséen-Gyllenbågska fonden.	D:o till 2 d:o personer.	Desamma.	1881 ³⁰ / ₉	2	10	200	Desamme.	
70. Oséen-Gyllenbågska fonden.	D:o till 4 fattiga personer, hvilka icke åtnjuta fattighjelp.	Desamma.	1881 ³⁰ / ₉	4	20	400	Pastor och kyrkovårdar i Villstads socken.	
71. Nordin-Nymanska fonden.	Till underhåll och kläder åt fattiga barn under deras skolgång.	Prosten Daniel Nordin och hans fru, född Nyman.	1846 ²⁰ / ₁₀	4	14	272 ¹⁵	Skolrådet i Vätthults socken.	
72. Nordin-Nymanska fonden.	D:o d:o d:o.	Desamma.	1846 ²⁹ / ₁₀	5	11	210 ²⁴	Skolrådet i Båraryds socken.	
73. Kajsa Magnidotters donationsfond.	Till premier åt 2 fattiga, flitiga och sedliga skolbarn.	Pigan Kajsa Magnidotter.	1881 ⁹ / ₁	2	10	200	Skolrådet i Vätthults socken.	
74. Ekströms och Mattsons donation.	Till understöd åt fattiga skolbarn.	Drängarne Ekström och Mattson.	1847, 1860	—	45	900	Skolrådet i Anderstorps s:n.	
75. Mathias Erikssons donation.	Till fattighjon, som ej åtnjuta full försörjning.	Hemmansegaren Mathias Eriksson.	—	20	22	384 ⁶⁵	Kommunalnämnden i Bredaryds socken.	
76. Johan Orres donation.	Till Bredaryds sockens skola.	Kommissionären Joh. Orre.	—	—	400	4,058 ²⁶	Skolrådet i Bredaryds socken.	
77. Åcke donationsfond.	Sedan fonden genom räntans tilläggande ökats till 4,000 kr., skall räntan derå årligen i juni månad utdelas till de mest behöfvande i socknen.	Hemmansegaren Jonas Jönsson i Åcke.	1871 ⁹ / ₁₀	—	—	1,061	Kommunalstyrelsen i Forsboda socken.	
78. Långaryds sjukvårdsfond.	Hjelp åt fattiga sjuke, som ej åtnjuta fattigunderstöd.	Kyrkoherden Josef Bexell.	1879 ¹⁷ / ₄	5	24	400	Pastor i Långaryds församl.	
79. Färgaryds sjukvårdskassa.	D:o d:o d:o.	Densamme och kyrkovården Göran Gabriellson.	{ 1879 ¹⁷ / ₄ } { 1885 ³¹ / ₁ }	3	20	400	Pastor i Långaryds pastorat.	
80. Rydéniska magasinsfonden.	Till ett spanmälsmagasin eller årsräntans utdelande till de fattighjon, som hafva de flesta barnen under 12 år.	Prosten Anders Rydén.	1809 ⁴ / ₁₁	6	733 ³³			
81. Rydéniska brudgåfvan.	Till lottning om årsräntan emellan årets kyrkobrudar i Hestra socken.	Densamme.	1809 ² / ₇	2	69	450	Pastor och kyrkovårdarne i Södra Hestra socken.	

82. Oséenska donationsfonden.	Ärsranta utdelas till lika belopp mellan 2:ne fattiga, gudfruktiga personer i Södra Hestra socken.	Kyrkoherden och kontraktsprosten P. E. Oséen.	1881 ²⁰ / ₉	2	—	200		
83. Oséenska donationsfonden.	Årliga räntan skall hvarje år utdelas till en gudfruktig, fattig person, som icke åtnjuter fattigunderstöd.	Densamme.	1881 ²⁰ / ₉	1	5	100	Kyrkoherden och kyrkovär- darne i Gryteryds socken.	
		Summa	—	1,004	10,338 ⁵⁶	180,013 ¹⁶		
B. I Jönköpings stad.								
1. Borgerskapets enskilda kassa o. Bjuggeska fonden.	Understöd åt äldre och behöfvande borgare och borgarenskor i Jönköping.	Jönköpings borgerskap.	1815 ⁸ / ₁	64	2,940	62,369 ⁴⁸	Jönköpings borgerskaps 24 ¹⁰	
2. Föreningen till understöd åt pauvres honteux.	Understöd åt behöfvande, som icke anlita fattigvården.	Åtakilliga samhällsmedlemmar.	1872 ¹⁵ / ₄	48	2,393 ⁶⁰	43,601 ¹⁸	Vald styrelse.	
3. Skyddsföreningens småbarnsskola.	Att hvarje söckendag i föreningens lokal lemna vård och föda åt fattiga småbarn.	Förening af fruntimmer.	1862 ¹ / ₆	100	2,728 ⁷⁵	18,082 ⁶⁵	D:o.	
4. Vestra barnhemmet.	D:o d:o d:o.	Densamma.	1876 ²⁶ / ₁₁	53	2,070	10,962	D:o.	
5. Sjukhjelps- och pensionskassan för arbetarne vid Jönköpings tändsticksfabriks aktiebolags fabriker.	Sjukhjälp, begravningshjälp och pensioner.	Jönköpings tändsticksfabr. aktiebolag.	1872 ²⁹ / ₄	378	12,707 ⁸⁵	44,895 ²⁸	Fabriksbolaget.	16)
6. Bergströmska donationsfonden.	Inköpande af hus till uthyrning åt fattiga för billig hyra.	Handlanden A. Bergström.	1852 ⁴ / ₃	—	—	20,594 ³²	Jönköpings drätselkammare.	
7. Idas skola.	Inrättande af en praktisk hushållsskola.	Bruksägaren O. Ljungqvist och hans hustru.	1882 ²⁰ / ₆	—	—	54,099 ³¹	Densamma.	
8. Gamla brännvinsbolagsfondens besparingsfond.	Anslag hvar 5:te år till något för staden nyttigt ändamål.	Stadsfullmäktige.	1876 ⁸ / ₄	—	—	100,000	Densamma.	
9. Vilhelmina Fricks donationsfond.	Understöd till fattige.	Mamsell Vilhelmina Frick.	1883 ¹⁴ / ₉	1	109 ¹⁷	2,000	Densamma.	
10. 1869 års nödhjulsfond.	Framtida afhjelpande af nöd uppkommen genom arbetsbrist.	Fattigvårdsstyrelsen i staden.	1869 ²⁹ / ₈	—	—	2,115 ¹⁷	Densamma.	
11. Pensionsfonden för äldre stigna qvinliga tjänstehjon.	Se kol. 1.	Allmänna rådstugan i staden.	1862 ³ / ₃	5	250	6,425 ⁷⁴	Densamma.	
12. Ulla von Seths donationsfond.	Julgåfvor åt pauvres honteux.	Ulla von Seth.	—	5	191 ⁵¹	3,711 ²⁵	Densamma.	
13. G. Höckerts donationsfond.	Understöd åt pauvres honteux.	Häradshöfdingen G. Höckert.	1876 ²¹ / ₈	5	108 ⁰²	4,519 ⁰⁶	Densamma.	
14. Svenssonska donationsfonden.	Understöd åt behöfvande enkör och döttrar efter aflidne hofrätts- och landstats-tjenstemän.	Enkan L. M. Svensson.	1836 ¹⁸ / ₅	3	90	1,520 ²⁵	Densamma.	
15. Fattigkassans grundfond.	Gäldande af löpande utgifter för fattigvården.	—	—	—	—	35,106 ¹⁷	Densamma.	
16. Jönköpings 1:a hundra-mannaaförening.	Att vid sjukdomstillfällen och dödsfall bispringa med sjuk- och begravningshjälp.	Ett antal personer.	1874 ¹² / ₁₂	100	750	600	Skolläraren O. W. Larsson.	17)
17. Jönköpings Vestra hundra-mannaaförening.	Att lemna sjuk- och begravningshjälp åt medlemmarne.	Folkskoleläraren J. F. Berg.	1875 ⁵ / ₈	66	990	2,820 ⁶³	En styrelse.	18)
18. Jönköpings 3:e hundra-mannaaförening.	D:o d:o d:o.	Metodistpredikanten Fr. Åhgren och C. O. Wallberg.	1875 ² / ₁₀	25	850	640 ³⁸	D:o.	
19. Jönköpings Nya hundra-mannaaförening.	D:o d:o d:o.	—	1885 ¹ / ₄	—	468	114 ⁵²	D:o.	19)
20. Sjuk- o. begravningskassan vid Jönköpings mekaniska verkstad.	D:o d:o d:o.	Arbetarne.	1877 ¹⁴ / ₇	41	791	7,192 ¹⁹	Jönköpings mekaniska verkstad.	20)
21. Åttonde December-föreningen.	Att bispringa mindre lyckligt lottade föreningsmedlemmar.	Vagnfabrikör L. P. Wahlin.	?	6	130	9,000	En styrelse af 10 personer.	21)
22. Visingsö-fonden.	Enl. staten för allm. läroverket och särskilda K. Bref: lönebidrag till lärare, bibliotekarien, läkaren, vaktmästaren, klockaren å Visingsö; stipendier till lärjungar; pension till f. d. skolgods-rättaren; kostnaden för gymnastikinrättningen.	Riksrådet Per Brahe d. y.	{ 1647 ¹² / ₃ 1654 ⁴ / ₁ 1673 ⁴ / ₁₀ }	35	5,651 ⁰⁷	86,878 ⁸²	Läroverkskollegiet.	22)
23. »Skolans Hage».	Arrendebeloppet tillfaller en lärjunge vid allm. läroverket.	Prostinna Katarina Oxelgren.	1804 ³ / ₈	1	10	—	Detsamma.	23)
24. Donation.	Till förmån för vaktmästaren vid d:o.	Densamma.	—	1	74 ⁹³	—	Detsamma.	24)
25. Sandstedtska stipendiifonden.	Till minst 2 lärjungar vid d:o.	Studeranden A. Sandstedt.	1824 ⁵ / ₆	2	86	1,768 ⁶²	Detsamma.	
26. Musik-stipendiifonden.	Räntan utdelas till d:o vid d:o för skicklighet i musik och sång.	Fonden bildades gen. konserter af läroverngdom.	I början af 1860-talet	6	55	1,000 ⁷⁹	Detsamma.	
27. Stipendiifonden af 28/1, 1863.	Räntan tilldelas 2 från Jönköping bördige lärjungar i 6:e eller 7:e klassen.	Ett större antal medlemmar af kommunen.	1863	2	100	3,459 ⁵²	Detsamma.	25)
28. Witthoffska stipendiifonden.	Till 2 lärjungar vid allm. läroverket.	Hofrättssekreter. F. Witthoff.	1867 ²⁸ / ₁	2	48 ⁷⁵	1,001 ²⁵	Detsamma.	
29. Munkjö brandpremiefond.	Till 1 lärjunge vid allm. läroverket.	Fabriksidkaren J. E. Lundström.	1869 ³¹ / ₅	1	5	100	Detsamma.	
30. C. von Otters bokpremiefond.	Till inköp af böcker för utdelning vid allm. läroverket.	Lagman C. von Otter.	1870 ⁹ / ₅	8	24 ⁵⁰	500 ⁷⁹	Detsamma.	
31. Raguar Sjöbecks stipendiifond.	Räntan utdelas årligen d. 22 maj till 2 lärjungar i 5:e klassen vid allm. läroverket, med fulluehet för matematik och naturvetenskap.	Regementsläkaren L. Th. Sjöbeck.	1870 ¹¹ / ₅	2	49	1,001 ²⁹	Detsamma.	

Tab. N:o 8. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål.	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning år 1885		Stiftelsens storlek vid slutet af år 1885.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkn.
				till antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kronor.		
32. Antoinettes skolgåfva.	Till 2 lärjungar vid allm. läroverket efter rektors bestämmande.	Fröken Antoinette Leyon-adler.	1871 ⁸ / ₄	2	583	10,844.98	Läroverkskollegiet.	
33. Sven Gerhard Westmans fond.	Räntan fördelas årligen mellan 3—5 lärjungar i 5:e klassen af allm. läroverket, med företräde för de i Jönköping födde.	Grosshandlaren G. Westman.	1876 ¹² / ₁	5	249	5,051.27	Detsamma.	
34. Rosengrenska stipendiifonden.	Till förmån för en eller flere studerande vid allm. läroverket, med företräde för släktingar och med förbehåll att 1 procent af räntan årligen lägges till kapitalet.	Konrektor J. M. Rosengren.	1876 ¹ / ₁	1	51	1,168.15	Detsamma.	
35. Jönköpings läns f. d. Jä-gareförbunds fond.	Räntan skall utdelas såsom pris vid den studerande ungdomens målskjutningar eller, om dessa upphöra, till en i zoologi skicklig lärjunge.	Jönköpings läns f. d. Jä-gareförbund.	1878 ¹¹ / ₂	8	60	1,025.75	Detsamma.	
36. Casperssenska fonden.	Räntan tillfaller namngifven person i dess lifstid och sedan 1 å 2 från allm. läroverket till akademien afgående lärjungar.	Häradsbörding J. F. Caspersson.	1878 ⁷ / ₉	1	150	3,000	Detsamma.	
37. Rydéniska stipendiifonden.	Räntan skall årligen tilldelas en från Jönköpings kommun bördig lärjunge vid allm. läroverket.	Regementspastorn o. stads-komministern C. Rydén.	1879 ¹ / ₈	1	56	1,023.70	Detsamma.	
38. Charlotta Ljungdahls fond.	Räntan tillfaller 1 lärjunge vid allm. läroverket.	Fröken Charl. Ljungdahl.	1883 ¹⁰ / ₇	—	—	1,310.88	Detsamma.	26)
39. Premie- och fattigkassan.	Till premie-, understöds- och bökopsmedel till den studerande ungdomen vid allm. läroverket samt löne-bidrag till skolans läkare.	—	—	85	650	556.41	Detsamma.	27)
40. Sjögrenska stipendiifonden.	Till förmån för allmänna läroverkets adjunkter, mot förbindelse att hålla en oration på latin eller svenska öfver något uppbyggeligt ämne.	Domprosten Håkan Sjögren.	1806 ²² / ₇	—	30	500	Vexjö konsistorium.	28)
		Summa	—	1,063	35,501.95	550,761.70		

C. I Eksjö stad.

1. P. Lindahls donation.	Understöd åt högst fyra behöfvande.	P. Lindahl.	1786 ²⁰ / ₅	4	250	Jordlägenhet	Eksjö fattigvårdsstyrelse.	29)
2. C. E. Eckerströms donation.	Understöd åt utfattig borgarenka.	Borgmästaren C. E. Ecker-ström.	1849 ²⁴ / ₁₂	1	30	500	Borgerskapets äldste.	
3. Sjöstedtska fonden.	Pensioner åt fyra enkör och fyra döttrar af borgare, uppfostringshjelp åt borgarebarn, beklädnad och föda åt fattiga folkskolebarn, bosättning åt yngre handt-verkare och julgåfvor åt fattiga.	Prosten N. J. Sjöstedt.	1855 ¹⁸ / ₁₀	80	1,500	30,653.61	Magistraten, pastor, kyrko-rådet och stadens äldste.	
4. Annette Vilhelmina von Lie-wens donation.	Understöd åt 6 obemedlade, välartade flickor mellan 16 och 20 år.	Häradsbörding M. v. Liewen.	1860 ¹² / ₃	6	498	8,300	Magistraten och drätselkam-maren.	
5. Lindbladetska fonden.	Understöd åt allmänna folkskolan för flickor i Eksjö.	Protokollsekreteraren A. P. Lindblad.	1862 ³ / ₇	—	—	2 åkerlyckor 1,200 kr.	Skolrådet o. drätselkammaren.	30)
6. Ljungbergska fonden.	Beklädnad åt fattiga, flitiga folkskolebarn.	Fältläkaren N. J. Ljungberg.	1866 ¹⁶ / ₉	20	250	5,003.56	Magistraten och stadsfullmäg-tige.	
7. Ljungbergska fonden.	Uppförande af arbetarebostäder i närheten af staden.	Densamme.	1866 ¹⁵ / ₉	—	—	19,658.67	Desamma.	
8. Ljungbergska gratifikation-fondens.	Årliga gratifikationer åt 3 enkör eller ogifta qvinnor.	Densamme.	"	3	293.86	5,003.68	Desamma.	
9. Hernlundetska fonden.	Beklädnad och underhåll åt 10 folkskolebarn.	Handlanden F. F. Hernlund.	1870 ²¹ / ₂	10	300	5,002.72	Magistraten och drätselkam-maren.	
10. Stjernecreutziska stipendiifonden.	Understöd till lärjungar vid Eksjö allmänna läroverk, hvilka hafva hug för studier och äro födde i Eksjö stad.	Häradsbördingen Z. Stjerne-creutz.	1806 ² / ₅	5	170	3,000	Magistraten och stadsfullmäg-tige.	
11. Nilson-Aschanska d.o.	Med ² / ₃ af årsräntan understöddes en vid Eksjö allm. läroverk studerande släkting till J. L. Aschan, det öfriga af räntan tilldelas 3 af läroverkets lärjungar.	Bergersrådet J. L. Aschan och Karin Aschan, f. Nilson.	1846 ²⁵ / ₁₁	4	215	3,478.63	Desamma.	
12. Hasselska d.o.	Understöd åt fattige och sedlige lärjungar vid allm. läroverket.	Stadsuppbördskommissarien i Stockholm Zacharias Hassel.	1859 ³ / ₃	2	180	3,000	Läroverkskollegiet.	
13. Ljungbergska d.o.	Understöd åt 3 sedlige och fattige lärjungar vid deras afgång till högre läroverk.	Fältläkaren N. J. Ljungberg.	1866 ¹⁵ / ₉	3	300	5,000	Detsamma.	
14. August Palmbladets d.o.	Understöd åt 2 fattige lärjungar, som äro i studier och seder välartade och äro födde i eller tillhöra Eksjö stad, eller ock äro släktingar till testator.	Rådsmannen Aug. Palmblad.	1868 ¹² / ₂	2	275	5,000	Detsamma.	

15. Sundellska stipendiifonden.	Understöd åt 1 eller 2 fattige, flitige och för berömligt uppförande vitsordade lärjungar vid Eksjö allm. läroverk.	Apotekaren i Göteborg A. H. Grén.	1869 ¹⁰ / ₆	2	82'50	1,500	Läroverkskollegiet.
16. Hernlundeska d:o.	Understöd åt flitige och välartade studerande vid Eksjö allmänna läroverk.	Handlanden F.F. Hernlund.	1870 ²¹ / ₂	4	274'08	3,000	Magistraten och stadsfullmäktige.
Summa			—	140	4,018'44	103,800'87	

D. I Grenna stad.

1. Ridderstråbleska fonden.	Årligt understöd till 2 fattiga enkor inom staden, kända för ärbart uppförande.	Majoren C.W. Ridderstråhle.	1829 ³ / ₁₀	2	100	1,666'88	Grenna fattigvårdsstyrelse.
2. Johan Lindbergs fond.	Årligt understöd till högst 3 fattiga.	Garfvaren Johan Lindberg.	1879 ² / ₁₀	2	120	2,000	Densamma.
3. Grenna vagnfabriks sjuk- och begravningskassa.	Understöd under sjukdom och begravningshjälp.	Arbetarne å Grenna vagnfabrik.	1883 ¹⁷ / ₂	6	49	184'95	Utsedd styrelse.
4. Understödsföreningen för sjuka.	D:o d:o d:o.	B. F. Berg och A. F. Hellström.	1875 ²⁰ / ₁₂	3	106	687'26	Handl. Gustaf Andersson.
5. Grenna borgerskaps nödhjelpskassa.	Understöd till afseigkomna borgare samt nödställda enkor och barn efter borgare.	Grenna borgerskap.	1842 ⁶ / ₄	6	125	4,014	Tre af borgerskapets äldste.
6. Andréeska stipendiifonden.	»Rektor eger att vid hvarje läseårs slut utdela räntan till någon obemedlad lärjunge, som han finner förtjent af denna uppmuntran.»	Enkefru Mina Andrée.	1871 ²⁰ / ₇	1	6	75	Rektor.
Summa			—	20	506	8,027'87	

E. I hela länet.

1. Lagmannen J.F. Granschougs fond.	Understöd åt pauvres honteux.	Se kol. 1.	1816 ¹⁴ / ₂	1	22'50	450	Kungl. Maj:ts Befallningshåvande i länet.
2. Landshöfdingen friherre Lars Hjertas fond.	Understöd åt obemedlade enkor efter tjenstemän vid landstaten i länet.	D:o.	1842 ³⁰ / ₆	2	60	1,200	Densamma.
3. Landshöfdingen C. G. Bergenstråhles fond.	Understöd åt fattiga barn och enkor efter kanslivaktmästare.	D:o.	1850 ¹ / ₇	1	25	500	Densamma.
4. Hofjägmästaren Reenstjernas donationsfond.	Understöd åt fattiga barn efter afskedade och afidna krigsmän vid Jönköpings regemente.	D:o.	1817 ³⁰ / ₇	4	32	640	Densamma.
5. Witthoffska fonden.	Understöd åt medellösa fångar, frigifna från länsfängelsat.	Hofrättssekreter. P. Witthoff.	1867 ²⁸ / ₁	3	23	789	Landesekreteraren och landskamereraren i länet.
Summa			—	11	162'50	3,579	

A n m ä r k n i n g a r .

¹⁾ Delegationerna betala 1 procent af sin arbetsförtjänst och fabriken egare tillskjuta årligen 200 kr. — ²⁾ Inträdesavgift 1 kr., månadlig avgift 50 öre. — ³⁾ Fonden förräntas till vidare. — ⁴⁾ Stiftelsen utlemnar äfven spånad till kvinnor. — ⁵⁾ Nu mera en kommunen tillhörig kassa, öfver hvilken kommunen eger att bestämma. — ⁶⁾ Insättning sker genom 1 proc. afdrag å arbetarnes löner. — ⁷⁾ Inträdesavgift 50 öre, delegarnes antal 85. — ⁸⁾ Delegarnes antal 59. — ⁹⁾ Delegationerna lemna månadsavgifter. För öfrigt beroende af frivilliga gåfvor. — ¹⁰⁾ Inrättningen är beroende på frivilliga gåfvor. — ¹¹⁾ Insatt för ett antal af 51 personer ett sammanlagdt belopp af 211 kronor. Någon särskild fond finnes ej, men föreningen uppbär årligen ränta å till Vallsjö kommun donerade 750 kr. jemte gåfvor samt årsavgifter af föreningsmedlemmarna. — ¹²⁾ Räntan öfverlemnas till fattigvårdsstyrelsen. — ¹³⁾ Gemensam för Unnaryds och Jäluntofta socknar. Jäluntofta församling erhåller årligen ur fonden 133 kronor. — ¹⁴⁾ D:o d:o i Unnaryda socken. — ¹⁵⁾ Sedan 1883 kan hvarje yrkesidkare i Jönköping genom erläggande af 50 kr. blifva delegare i kassan för sig, hustru och barn. — ¹⁶⁾ Kassan, stiftad af bolaget genom donerande af 30,000 kr., vidmagthålles dels med upplupna rän-

tor och dels med tillskott af arbetarne. Vidare äro donerade 40,000 kr. och utdelas räntan deraf såsom pensioner åt enkor och barn efter afidne fabriksarbetare. — ¹⁷⁾ Vid inträde i föreningen erlägger hvarje medlem till sparkassan 6 kr. Sjukavgift utdebiteras i mån af behof. — ¹⁸⁾ Hvarje medlem betalar 10 öre i veckan till hvarje sjuk medlem och 1 kr. vid hvarje dödsfall, hvarjemte hvarje medlem insätter i sin sparkassa 21 kr. — ¹⁹⁾ Hvarje medlem betalar 10 öre i veckan till hvarje sjuk medlem och 1 kr. vid hvarje dödsfall. — ²⁰⁾ Inträdesavgift 5 kr.; veckoavgift 20 öre; eller ock hälften af dessa belopp. — ²¹⁾ Inbetalning 10 kr. om året i 10 år eller 100 kr. på en gång. — ²²⁾ Fonden hitflyttades genom K. Br. ⁴/₆ 1811. ²³⁾ Fastigheten består af 21,000 qv.fot stenig mark. — ²⁴⁾ Utdelade beloppet utgör frälseränta af ¹/₂ mtl Spexhult i Bottnaryd. — ²⁵⁾ Tillsevidare utdelas blott räntan å 2,000 kr. — ²⁶⁾ Medlen öfverlemnades till läroverket först ³⁰/₁₀ 1885. — ²⁷⁾ Kassan erhåller årligen 400 kr. ur Stiftets allmänna Premie- och Fattigkassa. — ²⁸⁾ Årets räntefkastning lades till Premie- och Fattigkassan. — ²⁹⁾ Tax.v. 3,000 kr. — ³⁰⁾ Jordlotternas taxeringsvärde var 2,000 kr. — ³¹⁾ Inträdesavgift 3 kr., och 25 öre månadsavgift.

